

Offisersbladet

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

- Giv akt!
- BFO Ung
- Pensjon

FLOTT VETERANMARKERING – i Operaen og på Roseslottet

• F-35 øvde på QRA-opppdrag på Evenes • Nytt fartøy til Kystvakta • Dette er HV-11 Setnesmoen • Fantastiske «Veteran møter Veteran» • GSVs 100-års markering

K2: Neste generasjons stridsvogn er klar for konkurransen

K2 er en av de mest avanserte stridsvognene i verden. Den nyutviklede stridsvognen er basert på banebrytende teknologi. Kombinasjonen av velprøvd og moderne europeisk og koreansk teknologi gir stridsvognen det høyeste nivået av beskyttelse, ildkraft og mobilitet.

K2 s unike egenskaper gjør at vognen er svært godt tilpasset den krevende norske topografien med dype daler og utfordrende fjellområder. Dette, kombinert med det moderne designet og tekniske løsninger til K2, gjør stridsvognen til det beste valget for Norge. En fulldigitalisert K2 tilrettelegger for sømløs og kosteffektiv introduksjon av et moderne ICS. Det muliggjør en fullverdig integrasjon av stridsvognen mot øvrige digitaliserte plattformer i Hæren. Samtidig kan Norge se frem til økt deltagelse fra norsk industri som igjen bidrar til økt forsyningssikkerhet og beredskap i en levetidsperiode på mer enn 30 år.

Det er bra at Norge anskaffer nye stridsvogner gjennom åpen konkurranse og i partnerskap med Sør-Koreanske myndigheter. Ved å teste de forskjellige stridsvognene mot hverandre under norske forhold, får Norge et klart og tydelig bilde av hvilken stridsvogn som best møter Norges langsiktige behov.

K2 er klar for konkurransen.

HYUNDAI
Rotem

KONGSBERG

ONE SYSTEM

- TO GROW WITH

MIX OF MISSILES

- FOR MISSION FLEXIBILITY

EVOLUTION CONTINUES

- APPROACHING FULL SPECTRUM AIR DEFENCE

AIM-120 AMRAAM

AMRAAM Extended Range (ER)

AIM-9X Sidewinder

5
oktober 2021

Offisersbladet

ORGAN FOR BEFALETS FELLESGRUPPENS

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no - Internett: www.bfo.no

OFFISERSBLADETS TILSYNSKOMITÉ:

Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

ANSVARLIG UTGIVER:

Jens Jahren, leder BFO

REDAKTØR:

Einar Holst Clausen

REDAKSJON OG ABONNEMENTSAVDELING:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 20
E-post: mona.audne@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Stat

ANNONSESALG:

E-POST: offisersbladet@bfo.no
Mobil: 928 14 251

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

GRAFISK PRODUKSJON:

Design: punkt&prikke punktpricke@me.com
Trykk: UnitedPress Poligrafija

BILDER:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvaret.

FORSIDE:

Forsidebilde er fra patruljering i gatebildet et sted i Afghanistan.
Foto Torgeir Haugaard

REDAKSJONEN AVSLUTTET:

8. oktober 2021
(Bekreftet opplag 2. halvår 2020 - 10.400)

UTGIVELSESPÅN 2021:

NUMMER	MATR.FRIST	UTGIVELSE
Nr 6 november	19. november	3. desember

Offisersbladet drives etter redaktørplakaten.

FØLG BFO PÅ:

facebook.com/bfo.no
twitter.com/bfo12
instagram.com/bfo12

Fagpressen
OPPLAGSKONTROLLERT

redaktøren

EXIT AFGHANISTAN

BRÅ SLUTT!

20 år med norske bidrag i Afghanistan fikk en brå slutt i september. Etter at USA og allierte startet sin tilbaketrekning, hadde Taliban tydeligvis allerede en plan for overtagelse av makten i Afghanistan. De startet sin offensiv, fikk (kanskje truet) Afghanistans sikkerhetsstyrker til å legge ned sine våpen, og møtte nesten ingen motstand. Plutselig sto de utenfor Kabul, og den noe korrupte regjeringen flyktet med sin milliardformue. Men det norske feltsykehuset på flyplassen i Kabul holdt imponerende nok skansene til siste dag før nødevakueringen. De jobbet døgnkontinuerlig, reddet mange menneskeliv, og var blant de absolutt siste som forlot Kabul! Det er

imponerende, noe visepresidenten i USA ga uttrykk for når hun personlig ringte Erna Solberg og takket for feltsykehusets innsats. Vi sitter alle igjen med dyp takknemlighet til alle som har tjenestegjort, og ikke minst til de som ofret livet i Afghanistan.

VETERANSAKEN

Statlig og Forsvarets ivaretagelse og oppfølging av våre veteraner har det siste tiåret blitt betydelig bedre. Men den mer personlige ivaretagelsen er det nok veteranorganisasjonene som står for. Her nevnes blant andre Veteran møter Veteran, NVIO, SIOPS, MC-klubbene og NROF, i tillegg til BFO, som organiserer mange veteraner. Her ønsker jeg å trekke frem Veteran møter Veteran (VMV) med frontfiguren Per Christian «Pekka» Jacobsen. Med få midler, men desto større arbeidsinnsats, gjør de en fantastisk jobb med og for veteranene, men også for hele veteranfamilien. Jeg har fulgt med de over tid, og dere kan lese mer i egen artikkel i denne utgaven. Tusen takk til alle som driver veteranarbeid, og spesiell takk til VMV.

NY REGJERING – NY PRIORITERING?

Støre danner ny regjering med Senterpartiet, slik det ser ut i skrivende stund. Med tanke på hvilken forsvarspolitik vi får de neste fire årene, så kan dette bli spennende å følge med på. Arbeiderpartiet har vært relativt stabile i sin forsvarspolitik, Senterpartiet har markert seg som et «forsvarsparti». Et SV som støtteparti til ny regjering, er derimot kjent som klare motstandere av NATO og alliert tilstedeværelse i Norge, og ønsker også å redusere antall F-35. Senterpartiet kan på sin side dessuten møte seg selv i døra i forhold til nedleggelsen av Andøya flystasjon. Det blir nok noen runder på kammeret fremover! La oss imidlertid håpe på ytterligere styrking av vårt forsvar, og ikke minst bedre vilkår og ivaretagelse av Forsvarets viktigste ressurs, nemlig personellet.

Helt til slutt skal jeg ikke nevne BFOs pågående kamp mot FD i forhold til markedstilpasset husleie (les: kraftig husleieøkning), samt befalsorganisasjonenes krav om at variable tillegg skal være pensjonsgivende. Hæren fyller dessuten 400 år i 2028, og det vil sikkert bli en stor markering. Forberedelser og tanker rundt et slikt stort jubileum er så vidt i gang, og den ikke ukjente oberst (p) Einar Johnsen har fått jobben som prosjektleder.

Ønsker dere alle en riktig god siste økt av 2021!

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

faste saker:

Redaktøren: Exit Afghanistan	5
Litt av hvert	18, 49, 57, 63, 66, 67
BFO leder	24
Giv akt!	26
Hva skjer?	28
BFOUng/KAFO leder	37
Pensjonssidene	38
Tilbakeblikk	50
Filmanmeldelse	68
10 gode grunner til å være medlem i BFO	70
Medlemsfordeler	80
Internasjonale nyheter	86

artikler:

Avduking av nasjonalt veteranmonument og medaljeparade	8
Flott 75-årsmarkering av frigjøringen	10
Veteran møter Veteran – ivaretagelse i særklasse!	14
Når kulturer kolliderer	20
Forsvaret anskaffer maskingeværet FN Minimi MK3	22
Hæren skal få bærbart luftvern	44
Stor aktivitet på Evenes	46
Oppdraget i Afghanistan har ikke vært forgyves	52
BFO besøkte HVs skole- og kompetansesenter Dombås	54
Army Summit 2021	58
Markering 330 skv.	60
Cybersikkerhet blir stadig viktigere	64
Nye moderne fartøyer til Kystvakta	72
Dette er HV-11 og Setnesmoen!	76
Forsvarets bedriftshelsetjeneste Indre Østland besøkte HV-11	79
100 år med grensevakt	82

22-23

10-11

TRAINING & SIMULATION

The impact of training interoperability

Joint training between allied nations is a key topic among all NATO members. Interoperability training at brigade level and beyond is being given greater focus in order to ensure effective training and to be prepared for current and future threats.

For modern armed forces that contribute to international stabilization operations, interoperability and cooperation with other nations has become a key factor. The impact of interoperability is significant and has in the latest years become more important for armies as they develop their training doctrine, and Training, Techniques, and Procedures (TTPs).

Realism – key to operational success

Whilst there is no substitute for actual combat experience, realism is key to optimize the training experience. With an installed customer base in more than 20 European countries (see map), Saab's live training solutions deliver that realism and the high fidelity data to learn the key lesson to maximize combat effectiveness. Virtual simulation training allows the user to practice procedures and equipment handling, and together with live simulation training crucial external influencing factors are added. Combat forces operate in an increasingly complex battlefield, under accurate hostile fire, inflicting and taking casualties, in extreme environmental conditions, and equipped with new and emerging technologies.

Training systems must accurately replicate all the features of respective weapon systems and equipment must replicate the exact characteristics, form and function of live weapon system. Equally, the weapon system's characteristics such as range, ballistics and

time-of-flight are enormously important to replicate in their training versions. Other than possibly audible feedback, there should be no difference in firing a simulation weapon versus a live one that delivers lethal ammunition. Blurring the difference between training weapons and real weapons allows the user to develop their skills, and optimize their performance in conjunction with respective armies' TTPs.

NORCTC – today and tomorrow

The Combat Training Centre NORCTC in Camp Rena comprises three different home bases and is located in the southern part of Norway on an area of almost 40 square kilometers. NORCTC is designed for small training units up to battalion size with support elements. Saab has supported and continuously upgraded the NORCTC training centre since it became operational in 2001. Saab, as a world leader in land forces training, is committed to continuing to support and develop the capabilities of the Norwegian Armed Forces to remain interoperable and in the front line of training development also in the long-term.

Modularity and scalability

In addition to the interoperability and fidelity, modularity and scalability are also key components of excellent simulation training. Saab supports the progression from individual to collective training, up to and beyond brigade level. Support is facilitated at scale, optimizing

the blend and interaction of hardware, software and multiple communication options, providing a hyper realistic simulated combat environment for exercising troops. Individual soldiers are equipped with radio and sensor systems that record their position, fire and hit effects, and medical status. The system is capable of the instrumentation of ground combat vehicles, helicopters and maritime vessels.

Multiple battlefields can be linked via satellites and integrated in a combined exercise scenario. An intelligent communication network and Saab WinExcon software collect the high fidelity data in real time from up to 2500 players, allowing playback, and the analysis of effects and outcomes to provide objective, focused feedback. Anti-terrorist operations, Chemical, Biological, Radiological and Nuclear (CBRN), and Counter Improvised Explosive Device (C-IED) training capabilities are also possible using the live simulation system.

Maximize the training value

With extensive expertise and leading products in the field of live training and simulation, including in the virtual domain, Saab offers the most reliable and realistic training and simulation systems worldwide. Saab has developed and maintained enduring close relationships with many NATO countries and operates in accordance with prescribed NATO recommendations. Saab's training ethos is based on providing training flexibility and fidelity delivered by a forward leaning team of experts.

Read more: saab.com/norway

Avduking av nasjonalt veteranmonument og medaljeparade

Den 27. august ble nytt nasjonalt veteranmonument avduket på Akershus festning av Hans Majestet Kong Harald. Etter avdukingen og taler av statsminister Erna Solberg og stortingspresident Tone Trøen, var det medaljeseremoni med høytidelig tildeling av en rekke medaljer.

Erna Solberg taler.

FSJ og amerikansk befal hilser på krigsveteranen.

Dem gamle minnelunden.

EINAR HOLST CLAUSEN

Til stede på avdukingen og medaljeseremonien var også H K H kronprins Haakon, og foruten stortingspresidenten, statsministeren, var også utenriksminister Ine Eriksen Søreide, forsvarsminister Frank Bakke-Jensen, forsvarssjef Eirik Kristoffersen, forsvarsgrensjefene og pårørende til stede. Det ble en meget verdig avduking av veteranmonumentet, og da også offisiell åpning av ny minnelund med minnetavle over falne etter 2. verdenskrig, samt en evig ild. Så la oss samtidig håpe at man finner en verdig løsning på plassering av bautaene i den gamle minnelunden utenfor Forsvarsmuseet, over falne under 2. verdenskrig.

Krigskorset m/sverd er den høyeste utmerkelse, og ble overrakt av Kong Harald, og forsvarssjef Eirik Kristoffersen overrakte de resterende medaljer. Det ble en høytidelig, stolt og verdig avduking og medaljetildeling på Akershus festning denne dagen!

På grunn av koronapandemien ble medaljeseremonien 8. mai i år og i fjor utsatt. Derfor fikk de som skulle blitt dekorert med medalje 8. mai 2020 og 8. mai 2021, overrakt sin medalje på denne dagen. Medaljene som ble overrakt var regjeringens Krigskors med sverd, St. Olavsmedaljen med ekegren og Krigsmedaljen. I tillegg ble Forsvarets medalje for Edel Dåd, Forsvarets innsatsmedalje med rosett og Forsvarets innsatsmedalje overrakt.

I tillegg har forsvarssjefen besluttet å tildele dekorasjoner til ytterligere fem soldater. Medaljene skulle i utgangspunktet bli overrakt på frigjørings- og veterandagen 8. mai. På grunn av korona-pandemien vil det ikke bli gjennomført en medaljeseremoni i år. Medaljemottakerne får dermed medaljene sine neste år.

Her er alle medaljemottakerne;

Major Knut Andreas Flydal er tildelt Krigskorset med sverd for på særlig fremragende måte å ha utmerket seg ved ledelse i kamp

under en hendelse i Syria 2017, i den internasjonale koalisjonen mot ISIL. Flydals tapperhet og ledelse var avgjørende for den gode måten han og avdelingen løste oppdraget og hendelsen på

Orlogskaptein Jostein Mattingsdal, fra Sjøforsvaret, er tildelt Krigsmedaljen for innsats i Afghanistan i 2017. Han mottar medaljen på bakgrunn av et angrep fra opprørere i Kabul, samtidig som NATOs generalsekretær Jens Stoltenberg og USAs forsvarsminister Jim Mattis besøkte den afghanske hovedstaden. Selv om opprørerne ikke var mange, var de meget godt forberedt. Under kompliserte omstendigheter måtte Mattingsdal overta både operasjonell og taktisk kommando på stedet. Han mottar dekorasjonen på grunn av måten han ledet operasjonen på, samtidig som han utsatte seg selv for betydelig personlig fare.

Ledende menig Joakim Henriksen Stafne, fra Sjøforsvaret, er tildelt Forsvarets medalje

Forsvarsgrensjefene.

HMKG.

Den evige flamme i minnelunden.

Den flotte minetavlen med alle navnene inngravert.

Gamle minnelunden.

FMIN taler med en av krigsveteranene.

Krigskors med sverd tildeles.

for edel dåd. Som 18-åring, i førstegangstjeneste, på vei til Haakonsværn etter permisjon, overmannet han en truende mann med øks på Bergensbanen. Stafne brukte erfaring fra trening i Forsvaret til å frata mannen øksen, og fikk roet ned situasjonen til politiet ankom. Med fare for eget liv medvirket han til å forhindre tap av menneskeliv. Han mottar dekorasjonen fordi han gjennom sin fremragende situasjonsforståelse og anvendelse av militære ferdigheter avvæpnet mannen og fikk kontroll på situasjonen.

Kaptein Sjur Rasmus Rockwell Djupedal, fra Hæren, og Løytnant Thomas Andersen, fra Luftforsvaret, er tildelt Forsvarets innsatsmedalje. De to mottar medaljen på bakgrunn av en hendelse i Juba, i Sør-Sudan, sommeren 2016. I denne perioden forverret sikkerhetssituasjonen i byen seg alvorlig, og mange mennesker ble drept i kampene. Andersen og Djupedal mottar dekorasjonen fordi de utviste lederskap over det en kan forvente i en svært

vanskelig og uoversiktlig situasjon, hvor lederskapet og systemet ellers brøt sammen.

De to siste personene som er tildelt medaljer tilhører Forsvarets skjermede personell, noe som gjør at detaljer om personene og deres oppdrag ikke offentliggjøres. Disse er tildelt Forsvarets innsatsmedalje med rosett og Forsvarets innsatsmedalje.

Chief Warrant Officer 5 Brian Michael Edwards er tildelt St. Olavsmedaljen med ekegren for innsatsen under en operasjon i Afghanistan i 2019. Hans mot, dyktighet, profesjonalitet og erfaring gjorde, sammen med meget sterk vilje til å lykkes, at det risikable oppdraget ble løst på en svært god måte.

Oberstløytnant Marius Kristiansen er tildelt Krigsmedaljen for på særlig måte å ha utmerket seg ved personlig tapperhet og ledelse under kamp i internasjonale operasjoner i Afghanistan i 2014. Kristiansen har ved flere anledninger over tid utvist klokskap og integritet ved veiledning av afghanske partnere. Han

har tatt gode beslutninger under sterkt press og vært avgjørende i flere situasjoner.

Oberst Lars William Lilleby er tildelt Forsvarets innsatsmedalje med rosett for innsats over det forventede under et meget farefullt og utfordrende oppdrag i Afghanistan i 2014. Hans ledelse og snarrådighet var en inspirasjon, og var avgjørende for at flere personer ble brakt i sikkerhet.

Sersjant Thomas Mikael Bogholm Nystad er tildelt Forsvarets innsatsmedalje med rosett for innsats over det forventede under et meget farefullt oppdrag i Afghanistan i 2008. Hans mot og handlekraft bidro til at en såret medsoldat ble brakt i sikker dekning mot fiendtlig beskytning.

Fenrik Jon Vidar Rønningen er tildelt Forsvarets innsatsmedalje for innsats over det forventede under et meget farefullt oppdrag i Libanon i 1998. Hans mot, handlekraft og snarrådighet var avgjørende for å berge en tjenestehund i sikkerhet under kraftig beskytning.

Flott 75-årsmarkering av frigjøringen

HMKG stilte med æresvakt utenfor operaen.

Den 19. august ble en dag for å minnes frigjøringen, og hedre våre krigsveteraner, tidsvitner og alle våre falne under 2. verdenskrig. Markeringen skulle vært markert i 2020, men ble utsatt ett år på grunn av pandemien.

EINAR HØLST CLAUSEN

FRIGJØRINGSLUNSJ I DEN NORSKE OPERA

Dagen startet med frigjøringslunsj på Den Norske Opera med Statsminister Erna Solberg som vert. H M Kong Harald, H K H Kronprins Haakon, prinsesse Astrid, fru Ferner og representanter fra det offisielle Norge, deltok på dette velregisserte arrangementet. Heldigvis fikk mange gjenlevende krigsveteraner og tidsvitner oppleve dette. Krigsveteranen Trygve Hansen var også fløyet hit fra USA, der han bosatte seg etter krigen. Flere av de er malt av Vebjørn Sand og er utstilt på Roseslottet. Statsministeren tok imot og ønsket hver enkelt velkommen til Den Norske Opera, og gardister fra HM Kongens Garde sørget for litt ekstra pomp og prakt. Lett underholdning ble det også tid til i løpet av lunsjen.

H K H Kronprins Haakon holdt en tale der han sa at krigen har satt dype spor i enkeltmenneskers og familiers liv gjennom flere generasjoner, og har bidratt til å definere verdi-

ene vi har bygget landet vårt på etter 1945. Kronprinsen sa også at det ofte er de dekorerte heltenes historie som fortelles når krigshistorie skrives, men at krigen har flere aspekter, blant annet ufrivillige deltakere og berørte. Her i dag er det samlet mange tidsvitner, inkludert faren min og tanten min. Hver og én av dere er på en personlig og unik måte merket av krigen, sa han. Kronprinsen avsluttet med å si at han på vegne av Kongefamilien og hele det norske folk vil takke for alt dere har gitt, for alt dere har ofret, for at vi kan leve i et fritt land.

Statsminister Erna Solberg (H) sa i sin meget gode tale, blant annet at andre verdenskrig er den største tragedien som har rammet Norge i moderne tid.

DE FIKK OGSÅ OPPLEVE ROSESLOTTET

Etter det flotte arrangementet på Den Norske Opera, ble de hedrede transportert med et titalls maxitaxier opp til Vebjørn Sands livsverk Roseslottet på Frognerseteren, som han har etablert sammen med sin bror Eimund Sand. Her ble de møtt av Vebjørn Sand, og hver og

en av de hedrede tatt imot og fulgt inn av hver sin krigsskolekadett. Eldstemann var 103 år, så det tok litt tid å få alle inn og på plass foran scenen, der Marinemusikken spilte.

Offisersbladet tok bilde av alle de hedrede når de ankom, og de var overveldet over det de fikk oppleve denne dagen. Forsvarsminister, Forsvarssjef, stabssjef i Forsvarsstaben, forsvarsgrensjefene og direktøren for Hjemmefrontmuseet var av de som deltok på Rose-slottet. Både Forsvarsministeren og Vebjørn Sand holdt meget gode taler på Roseslottet - Oslos tak.

Det er ikke mange gjenlevende krigsveteraner og tidsvitner igjen, og da blir Roseslottet en meget viktig historieforteller til våre nye generasjoner. La oss håpe på økonomisk støtte og et politisk vedtak, som kan føre til at Roseslottet blir permanent. Dette er kunstnerisk og genial historiefortelling, og ikke minst en turistattraksjon. Her er noen bilder fra arrangementet i Den Norske Opera og fra Roseslottet.

Utenriksminister Ine Eriksen Søreide hadde krigsveteran Erling Rathke som bordkavalier under lunsjen.

Eneste gjenlevende Lingeveteran August Rathke holde en stolt tale under veteranlunschen i operaen.

Stolte krigsveteraner.

H M Kong Harald HKH Kronprins Haakon og prinsesse Astrid fru Ferner hilste på veteranene.

Statsminister Erna Solberg ønsket veteranene velkommen til veteranlunch i Operaen.

Vebjørn Sand holdt en meget god tale.

Forsvarsminister følges inn av Vebjørn Sand.

Forsvarssjefen ankommer.

De hedrede var overveldet over det de fikk oppleve.

Fortsatt rakrygget og staselig.

Roseslottet var fullsatt denne dagen.

Flere måtte naturligvis ha litt hjelp opp rampen.

AVIATION TRAINING CENTER NORWAY

READY FOR TAKE OFF 2023

Building a state of the art, Aviation Training Center in Norway at Stavanger Airport, Sola to support the norwegian oil & gas and the defence market.

ATCN will in 2023 have an approved training organization (ATO) according to EASA ´s regulations.

Helicopter, Drones and Technical Training.

EDUCATION

TRAINING

SIMULATION

MAINTENANCE

CONTACT
opb@atcn.no

Veteran møter Veteran

– ivaretagelse i særklasse!

De fleste har lagt merke til det, for Veteran møter Veteran [VMV] er jo «over alt alltid» og sprer glede og samhold for veteraner og personell ute ved våre avdelinger.

Nok en fornøyd gjeng på Rena.

Barna setter stor pris på VMV sine mange arrangement og utflukter.

EINAR HØLST CLAUSEN FOTO MVM

ETABLERINGEN OG DRIFT AV VETERAN MØTER VETERAN [VMV]

I 2013 var det signaler om at det var ønskelig med en alternativ veteranorganisasjon som fokuserte mer på aktivitet. Så da Per Christian «Pekka» Jacobsen, Trond Werner, Kjell Erik Kalbakk tok et initiativ, ble VMV etablert. Målet har vært og er fortsatt å binde sammen veteraner fra ulike misjonsområder, aldersgrupper og livs-

situasjon. Vårt mål er å skape positive møteplasser der veteraner møter veteraner, sier nåværende styreleder Kenneth Lysell til Offisersbladet.

VMV fikk i starten 160.000,- kroner av Forsvarets Veterantjeneste (FVT), for å drifte en liten del av dagens lokale (Lommedalen), samt til noen få treff i året. Her har «Pekka» vært selve drivkraften. Etter å ha fått til mye for lite økonomi, var dette ifølge Lysell noe FVT ønsket å satse videre på. Bevilgningene har jevnlig økt etter det. Lokalet i Lommedalen ble før VMV

Grill på tur ut til avdeling på øvelse.

Barna får hilse på rever og se på ulver.

ble etablert, brukt av MC gruppen (også ledet av «Pekka»), inntil VMV overtok lokalene. I dag har VMV to årsverk fordelt på en heltidsstilling («Pekka»), og flere mindre prosjektstillinger. Styret i dag består av styreleder Kennet Lysell og nestleder og hardtarbeidende lønnet Per Christian «Pekka» Jacobsen, samt styremedlem Einar Østli.

SPONSORER OG STØTTESPILLERE

I samtale med «Pekka» forteller han at VMV hel-

Disse har satt pris på VMS sin grillmat på Rena.

Voksne som barn har glede av Pekkas grillmat.

Her er VMV på Akershus festning og sprer velferd.

VMV fikk en feiemaskin og den ble gitt videre til CSS på Rena og brukes til å feie garasjeanleggene i TMBN.

Her er HMKG på besøk i VMV sine lokaler i Lommedalen.

VMV sin samling på Tusenfryd er helt topp for veteranfamiliebarna.

digvis har gode sponsorer og økonomiske bidragsytere i Gjensidigestiftelsen, Sønstebys Minnefond, Eckbos legater, Steensland Stiftelse, og Hans Herman Horns stiftelse. I tillegg får vi gaver fra enkeltpersoner, gaver på bursdagsinn-samlinger på Facebook og grasrotandelen gjennom norsk tipping, sier arbeidsjernet «Pekka», og legger til at VMV dessverre ikke har en stor sponsor av godis. Det er noe vi ønsker. Normalt handler vi i Sverige, men Covid har satt en stopper for det, forteller han. Altmulig-

mannen «Pekka» passer på å si at når VMV griller for avdelingene, er det som oftest avdelingene selv som betaler for maten vi griller. Dette gjør det mulig for oss å grille for avdelinger som også har personell som ikke har vært i intops, sier grillsjefen.

FRIVILLIGE

Vi har heldigvis veldig mange frivillige over hele landet. I sommer har vi faktisk hatt frivillige på alle aktivitetene. Dette er som en stor dugnad,

og er grunnen til at vi kan få til så mye som vi gjør, sier «Pekka» (ganske beskjedent fra ildsjelen som jobber døgnet rundt for veteranene, og ikke har hatt egen ferie på mange år). Med glimt i øyet nevner han et eksempel fra familiedag i Lommedalen, med baking av 17 kaker! VMV har også et ønske om å etablere et veteranenes hus i Oslo-området, og håper å få til det i samarbeid med Oslo kommune og andre bidragsytere.

De har plass til og ønsker seg flere frivillige, så enten du er veteran, familiemedlem, eller

Det er ikke småtteri som kjøres ut.

VMV har også egen Julenisse som sprer glede.

Her har jentene fått seg VMV caps.

Kjærkommen velferd også på skytebanen.

Julearrangement for veteranfamilier er svært populært.

VMV møter alltid soldatene når de kommer hjem til Norge.

bare ønsker å bidra for å skape noe positivt for veteraner og deres familier, så ta kontakt med VMV. Vi har normalt mellom 10 og 15 arrangementer i måneden, men under Covid har vi sentrert dette til sommerferien hvor det har vært lavere smitte. Derfor ble det over 25 arrangementer, i tillegg til at frivillige og jeg har grillert rundt ved avdelingene. Vi klarte det fordi 60 frivillige stilte opp natt og dag for at veteranfamilier skulle få positive opplevelser i sommer, kunne «Pekka» fortelle.

Det at Forsvaret bevilger penger og at så mange

frivillige stiller opp er en anerkjennelse av våre veteraner og deres familier sin innsats. I sommer hadde vi 2700 barn og voksne registrert på våre aktiviteter, i tillegg til alle de vi møter når vi griller ute ved avdelingene, eller ved avreise/hjemkomst fra intops, sier han stolt. Mat er velferd, og da er det lettere å få i gang den gode samtalen, sier Per Christian «Pekka» Jacobsen. Det er ingen tvil om at han på mange måter er drivkraften og synligheten i VMV.

Jeg har sett VMV kjøre kortesje med hjemkomne

veteraner fra flyplassen til stedet der de serverer grillmat, mineralvann og ikke minst har hyggelig og avslappet samvær. VMV møter opp ved avdelinger sommer som vinter i leir eller ute i felt, og trakterer personellet med hamburgere, pølser, brus og kanskje litt godis. Det er rett og slett imponerende hva de får til, og hva de har tid til! Jeg har hatt mange samtaler med «Pekka», før jeg endte opp med å skrive denne artikkelen, og han var alltid på farten til enten grilling, eller til Lommedalen, der utstyr skulle pakkes, rydding i lokalet,

Mange veteraner også i Politiet De stiller opp når det kjøres veterankolonnen.

Pekka griller sommer som vinter for veteranene.

HV på grensestasjoner.

Gammel helt hilser på veteranen og hverdagshelten Pekka.

Gjensidigestiftelsen gir uvurderlig støtte til Veteran møter Veteran.

Ingen glemmes VMV legger ned blomster på graven til Siri Skare.

Pekka tester populært kjøretøy for barna.

VMV møter veteraner og tjenestegjørende over alt.

VMV har fått en elgskrott og den blir til grillmat.

eller henge opp telt til tørk. VMV er alltid til stede for veteraner og deres familier, og de fortjener virkelig all støtte de kan få. Burde de ikke få ytterligere en stillingshjælp eller to til sitt gode arbeid og tilstedeværelse for vårt personell. Og nå har jeg ikke nevnt alle de samtaler «Pekka» har med veteraner i løpet av en uke. Veteraner som trenger noen å snakke med.

IMPONERENDE MANGE AKTIVITETER

Dette har VMV arrangert i løpet av sommeren

(antallet er i parentes): Tusenfryd (200), Rype-toppen (50), Dyreparken Kr.Sand (100), falls-kjerm tandem (30), Bjørneparken (100), Zipline og rappelering Holmenkollen (60), Zipline Vikersund (50), klatreparken i Bø (100), Bade-land i Bø (100), aktivetsdag på Tjømmø (fritt), ridning på Rundhaug gård Målselv (24), klatre-park Helgøya Ringsaker (100), sykkel-tur Rallar-veien (20), Snyfjellet gård og smådyrspark Senja (200), Via Ferata Loen (30), Via ferata Romsdalsstigen (40). Om ikke dette er nok, så

har de også arrangert turer til Hunderfossen, klatreparken Voss, akvariet i Bergen, alpakkavandring i Sørums, rafting i Sjøa, paintball i Vestby og besøk på Myra gård Bardufoss, i tillegg til alle grill-seansene «Pekka» har hatt ute ved avdelingene, samt alle sosiale samlinger på Veteranhuset.

Takk for alt dere gjør Veteran møter Veteran, og lykke til videre!

Den norske atomlandsbyen

Boken som Jan Ketil Arnulf har skrevet er kanskje for de spesielt interesserte, men ikke desto mindre spennende. De fleste av oss kjenner til tungtvanns-produksjonen på Rjukan, og tungtvannsakksjonen. I denne boken får vi kunnskap om at det lå mer bak enn kun produksjon av tungtvann. Det skal ha vært et nettverk av norske offiserer, forskere, politikere og norsk våpenindustri, som både før, under og etter okkupasjonen som møttes, også etter krigen, i London og senere på Kjeller. Arnulf sin bestefar var en brikke i dette nettverket. Arnulf stiller i boken spørsmål om nettverket diskuterte kjernespaltning før eller samtidig med verdens stormakter. Vi skal også huske at Norge i 1959, i all hemmelighet solgte 20 tonn tungtvann til Israel.

Boka er utgitt på Universitetsforlaget og er anbefalt lesning.
ISBN: 978-82-15-04974-9

Einar Holst Clausen

Brennpunkt Mogadishu Norske FN-soldater i krig

Her kommer boken som absolutt bør leses. Knut Flovik Thoresen, som er kaptein og historiker, har tidligere skrevet en rekke bøker med temaer fra 2. verdenskrig, og om E-tjenesten 1954-1990. Thoresen har selv erfaring fra tjeneste i Libanon, Bosnia, Kosovo og Afghanistan, samt som sivil observatør under konflikten i Ukraina.

I boken forteller 26 av de 267 norske soldatene sine historier fra det som skulle bli en humanitær katastrofe. FN-misjonen med norske soldater i Mogadishu er en svært lite omtalt misjon, men den fortjener å bli omtalt. For her gjorde vårt personell en heltmodig innsats midt i en krigssone, noen ble merket for livet. Thoresen og de 26 som har bidratt med sine fortellinger, gjør dette til interessant, spennende og ikke minst tankevekkende lesning.

Det er skremmende å lese hvor raskt Norge besluttet å sende styrken til Mogadishu, og hvor lite forberedt de fikk anledning til å bli. Ordet krig ble ikke brukt av norske topp-politikere. Tjenesten der nede ble da også preget av forsyningsproblemer, harde klimaforhold og knallhardt arbeid i en krigssone. De opplevde flere krigshandlinger der de tok liv og flere ble såret, men Thoresen skriver at de norske soldatene løste oppdraget på en eksemplarisk måte. Det må dessverre også nevnes at to norske FN-soldater tok sitt eget liv på grunn av det de opplevde i Mogadishu.

Noen har sikkert sett filmen «Black Hawk down» der et Black Hawk helikopter ble skutt ned, og piloter og mannskap ble lemlestet og slept rundt i gatene i Mogadishu av militsen. Dette kan være beskrivende for hva vår norske FN «fredsstyrke» sto overfor i Mogadishu.

Boken er utgitt på forlaget Historie & Kultur:
ISBN: 978-82-8323-037-6

BFOs analyse blir lagt merke til!

BFOs analyse av 5 partiers forsvarspolitik, i et 16-siders vedlegg i Offisersbladet nr 4, blir kommentert og positivt omtalt i flere media. Her fra et innlegg i Romerike Blad.

Einar Holst Clausen

SE

NY NETTBUTIKK!

MSOSTUDIO.NO

Når kulturer kolliderer

Taliban har igjen overtatt Afghanistan etter mer enn tyve år med vestlig nærvær i form av sikkerhet og opplæring. En hel verden måper over hvor lett det gikk. Mange Afghanistan-veteraner blir stilt til veggs og spurt om det var verdt det og hvordan det kunne skje. Hvordan kunne alle de vestlige ressursene som ble satt inn være fånyttede?

Av ROGER BJØRØY-KARLSEN

Kabul, 2015. Generalsekretær i Nato, Jens Stoltenberg er på inspeksjon hos Resolute Support Mission. Med seg har han pressen. Den norske intervjuer kollega Tormod Overland og meg. På Aftenpostens spørsmål om hvor lenge jeg tror det er til Afghanistan har en robust hær og vi kan trekke koalisjonsstyrkene ut av landet og avslutte treningsmisjonen, så svarer jeg: "Det bør som et minimum gjøres om 25 år, det vil si en generasjon. Vi trenger nye offiserer og soldater med et nytt verdsett og vestlig kunnskap, som er lojale til hæren såvel som sentralmakten".

Samme dag får Stoltenberg det samme spørsmålet, hvorpå han svarer: "Afghanerne er allerede nå klare til å ta kampene selv". Hvilket på ingen måte var sant. Ikke til forkleinelse for han, for dette har han åpenbart fått fra ledelsen av treningsmisjonen. Hvordan de konkluderte med dette allerede for seks år siden er et mysterium.

MANGLENDE KUNNSKAP

Jeg var rådgiver innenfor logistikk med fokus på fem forsyningsklasser. De jeg trente var offiserer fra oberst til generalmajor, alle i femti-seksti årene. De var trette av krigen som hadde vart i 40 år og de færreste hadde grunnleggende kunnskap om faget logistikk. De kom på plass som en del av klanen til sjefen. I løpet av de seks månedene jeg holdt på der så byttet dem sjefene og folkene hans fire ganger. Mange var motiverte for å lære, men de forsvant. På enkelte kontorer var oberster satt til å lage te, ellers benket de på en sofa og leste i Koranen.

På hvert kontor stod det datamaskiner, meste parten i et hjørne dekket til med et klede. Noen få ble brukt til å spille Kabal. Det var altså ingen elektronisk kontakt mellom avdelinger, alt som skulle godkjennes kom per papir, måtte ha en hurv med underskrifter. Denne byråkratiske rundansen kunne ta to måneder.

Så ja, det må en generasjon til, for disse karene burde fases ut hvis dette skal fungere ordentlig. Analfabetisme gjennomsyret avdelingene.

NYE UNIFORMER

Den afghanske hæren skulle få nye uniformer. Først ble det innvilget midler. Afghanerne gikk til den billigste kinesiske produsenten de kom over og kjøpte uniformer som bleknet i første vask. De var helt ubrukelige og status en vårdag i 2015 var at mange avdelinger ikke engang hadde uniformer.

Treningsspenntet var stort, fra amerikanske rådgivere via Nato's militære personell, til afghanske offiserer som i de fleste tilfeller ikke hadde grunnleggende kunnskap om logistikk, operasjoner eller stabstjeneste. (Foto: Privat)

Oberster samlet for leksjon. De var sjefens utvalgte og forsøkte etter beste evne å skaffe seg kunnskap om fagområdet slik at de kunne være til nytte. Overføringen av kunnskap ble også en utfordring fordi det ble gjort via tolker som heller ikke hadde militær kunnskap (Foto: Privat)

Treningen av afghanerne foregikk i ubevoktede soner. Angrepene kunne komme fra hvor som helst. Teamene var derfor godt oppsatt med sikringssoldater (Guardian Angels) ved siden av tolker som støttet treningen. (Foto: Privat)

USA produserte 560 000 uniformer som etter hvert begynte å bli klare. Jeg gikk da til obersten som ledet PBU-avdelingen og ba ham lage en plan for mottak, for nå dundret det snart inn 100 000 uniformer om gangen på paller i enorme C-17 fly.

"Finn ut hvilke korps som har det største behovet og sørg for å pushe uniformene dit" sa jeg til ham. Mannen med de uvanlig sterke brillene svarte: "Ja men det tar jeg når de kommer".

"Nei, du kan ikke det. Du må ha en plan. Det er ikke noe lagringsfasiliteter for dette i Kabul. Push

på!" svarte jeg. Han bare gjentok det han først sa.

Afghanerne tar nemlig ikke i noe hvis de ikke har det fysisk. Planen uteble. "La oss drikke te", sa han.

RIKTIG AMMUNISJON

Vi prøvde å lære afghanerne å planlegge operasjoner i såkalte "bokser" som var avgrensninger på kart. Så alle forsyninger skulle dimensjoneres etter hvordan man skulle operere i denne boksen. De trengte mer ammunisjon til en operasjon i Helmand. Når jeg da spurte obersten som

var ansvarlig om å komme opp med behovet for dette så fikk jeg en lang liste over ammunisjon til våpen som de ikke skulle bruke der. Jeg spurte hvorfor han hadde laget denne irrelevante oversikten og fikk som svar: "Vi har noe ledig lagringskapasitet i et ammunisjonslager i fjellanlegget".

Afghanerne forsøker å toppe ammunisjonslagrene vel vitende om at denne tilførselen fra koalisjonen en gang kommer til å opphøre. For afghanerne har nemlig overlevd i flere tusen år på å være samlere.

Dette er to eksempler på kulturkollisjoner. Det å endre "mind set" kan ikke gjøres på noen få år og i tillegg få mennesker og avdelinger til å virke sammen. Vi må mene det når vi sier at vi skal trene dem opp. Vi må lære å forstå deres kultur, deres måte å tenke på. Spørre dem: "hvem er du, hva kan du og hvor holder du til?"

Som i Irak som i Afghanistan så er man normalt lojale til en krigsherre eller klanhøvding. De vil aldri yte motstand mot elementer fra sine klaner. Det betyr ikke at de er feige men de vil neppe ha sin egen familie utradert, for det kan fort bli straffen. Sentralmakten spiller ingen rolle ute i det rurale Afghanistan.

Så veteraner skal holde hodet høyt hevet. Utrolig mye god kunnskap ble formidlet til afghanerne men utfordringen med å jobbe i et kulturelt minefelt var enormt. Og uttrekningen kom altfor tidlig hvis målet var å lykkes!

Forfatteren er tidligere yrkesoffiser og har vært rådgiver og ledet treningen av de militære og politistyrkene i Irak og vært rådgiver til ANA sin generalstab i Afghanistan.

Forsvaret anskaffer maskingeværet FN Minimi MK 3

Forsvarsmateriell har kunngjort at de har inngått en rammeavtale om kjøp av 4.000 maskingevær av typen FN Herstal Minimi MK 3 som har kaliber 7,62 mm. HV vil inntil videre behold sine MG3.

FN MINIMI 7.62 Mk3 Tactical.

FN MINIMI Standard Right.

EINAR HØLST CLAUSEN

Offisersbladet tok turen til Forsvarsmateriell (FMA) på Kolsås, og prosjektleder major Eirik Horst, for å høre litt mer rundt dette. Han kunne fortelle at rammeavtalen er på 4.000 våpen, der det i første omgang kjøpes inn 1.000 FN Minimi MK 3, med mulighet for ytterligere 3.000. Norge føyer seg nå inn i rekken av 45 nasjoner som bruker dette våpenet, blant andre NATO-land som Frankrike, England, Nederland og Belgia.

Rammeavtalen har ifølge Horst en verdi på inntil 350 millioner kroner, en avtale som også inneholder reservedeler, tilbehør, dokumentasjon og opplæring. Horst forteller at FMA i starten av prosjektet kvalifiserte fem leverandører, hvorav bare tre leverte våpen for testing. Testingen som ble foretatt i 2019/2020, besto av en brukertest, samt en teknisk test som inneholdt blant annet en belastningstest.

Det ble til slutt FN Herstal som kom seirende ut, fordi de totalt sett scoret best på pris, leve-

ringsbetingelser og ytelse. Vekt, ergonomi og stridsutholdenhet har vært kjernekravene til Forsvaret, sier prosjektleder Eirik Horst. Adskillelse/sammensetting og vedlikehold er gjenkjennbart i forhold til Minimi 5,56 mm, som har vært i bruk i Forsvaret siden 2010.

Leveransen av de første 1.000 Minimi 7.62x51 mm til FMA starter i løpet av inneværende år, og Horst mener at våpnene vil være ute hos sluttbrukerne ved Forsvarets avdelinger i løpet av 2022.

Fakta

TEKNISKE DATA: FN HERSTAL MINIMI

Kaliber:	7.62x51 mm
Vekt:	8,8 kg
Kolbe:	Justerbar kinnstøtte og i lengde
Skuddtakt:	880 skudd i minuttet
Maks rekkevidde:	1.000 m

NATO accessory rails muliggjør montering av en rekke tilleggsutstyr.

Et sterkere Forsvar i framtiden-jobben gjøres nå

Etter valget i september er det klart for et politisk skifte. Det vil gi andre innganger for mange sektorer og politikkområder. Gjennom en hektisk og intens valgkamp var det ikke så mye som dreide seg om Forsvaret. Like fullt er det ikke så lenge siden de som nå skal innta Regjeringskontorene sendte forslaget til ny langtidsplan tilbake. Den var rett og slett for lite

forpliktene i det korte tidsperspektivet. Mange, inkludert BFO, hadde håpet på mer enn det som ble den endelige planen.

Det viktigste kom sannsynligvis gjennom en økt opptrapping på antall ansatte tidlig i perioden. Et kraftig signal om at for å lykkes må det satses på flere ansatte. Og for å lykkes med å trappe opp oppbemanningen kraftig fra 2024 må tiltakene skje allerede nå. Det er noe av det viktigste den nye Regjeringen må gripe fatt i så raskt som mulig og mange av tiltakene skulle allerede vært på plass.

Mulighetene og målene er klart og tydelig beskrevet under målsettingene i langtidsplanen. Som en av tre nøkkelfaktorer for å lykkes med personellområdet må en styrke evnen til å rekruttere og beholde personell, kort og greit og etter min mening ikke så vanskelig. Det er faktisk lettere å stå i en situasjon hvor organisasjonene skal vokse, eller er det egentlig det?

For å lykkes er det viktig å både forstå og erkjenne dagens situasjon. BFO har over lengre tid prøvd å beskrive hva vi møter ute i Forsvarets avdelinger. Etter flere store reformer med målsetting om å øke ståtid, bygge mer kompetanse, bli en moderne kompetansebedrift og sørge for smidigere forvaltning av HR området er fasiten sett fra våre tillitsvalgte side noe nedslående. Dette er også understøttet fra møter med ledere i Forsvaret og undersøkelser gjort av andre.

Eksempelene er mange, men det kanskje viktigste er at økt erfaring, særlig på lavere nivå, som var en av målsettingen allerede tilbake i 2005 med innføringen av avdelingsbefalsordningen, og som fikk et kraftfullt løft i 2015 gjennom innføringen av OMT ikke kommer helt på plass. Etter mitt skjønn ligger det store muligheter og grunnleggende gode tanker bak begge disse reformene. Dessverre er de også brukt aktivt som metode for å spare penger, eller mer korrekt som aktive virkemiddel innen effektiviseringsprogrammet.

Der det skulle ha vært kraftige investeringer i utdanning, infrastruktur for personellet gjennom gode og tilstrekkelig antall boliger for alle kategorier og god og nær personellforvaltning ser vi dessverre det motsatte.

I sum bidrar disse forholdene til å svekke tilliten til reformene og tilliten til kommende tiltak. Som et konkret eksempel står vi nå framfor et stort press for å nå målet om å effektivisere for nesten 2 milliarder kommende årene. Et sannsynlig tiltak er nedbemanning, det i en situasjon der de fleste avdelinger opplever økt arbeidspress, opphopning av avspaseringstid og ikke avvirket ferietid. Slike grep vil raskt rive ned tilliten ute på lavere nivå og svekke evnen til å operere og sikre god beredskap.

Dagens utvikling bør bekymre. Robustheten som skulle sikres gjennom både OMT og utdanningsreformen er vanskelig å få øye på. Kompetansebasen, særlig på våpenskolenivået, er svekket. De som skal legge til rette for tenkning framover, sikre sikker innføring av nytt materiell og sikre god sikkerhet i det daglige står i en krevende hverdag. Nedbemanningen av stab, støtte og kompetansestrukturen har gått for langt. Da under påskuddet av at dette må lide for å styrke den spisse enden. Uten en god grunnmur vil ikke de som jobber eller opererer ute være i stand til å gjøre sin del av oppdraget. Derfor må balansen gjenopprettes raskt, for å kunne være i stand til å opprettholde dagens gode evne til å levere god operativevne både i det daglige og under kriser.

Det må også komme på plass tiltak som virker og vises i hverdagen. For å ivareta de som jobber i Forsvaret, men også for å øke troen på at Forsvaret er et sted å være lenge som arbeidstaker. Jeg tror de enkle grepene er viktigst. Sørge for god standard på boliger, en oversiktighet på hvilke karriere og utdanningsmuligheter som er mulig og lønns- og pensjonsvilkår som kan sammenlignes med det som er rundt oss i samfunnet. Det kan koste litt, men alternativet er sannsynligvis dyrere. Det er egentlig bare å sette i gang.

I disse dager sitter våre dyktige tillitsvalgte og forhandler lokallønn for BFOs medlemmer. Det er muligheter i årets oppgjør og det har vært mange innspill fra våre medlemmer. Innspill som er viktige for at vi kan møte godt forberedt til viktige forhandlinger. Resultatet er ikke klart, men ut fra tilbakemeldingene så langt er det et godt stykke arbeid som er lagt. Takk til alle dere som gjør en ekstra innsats for våre medlemmer i en viktig prosess.

Jens Jahren
Leder BFO

TIRE SAVER SHIELD™

Hutchinson's Tire Saver Shield™ is constructed for use in extreme operating conditions. The product is suitable for underground and open-pit mining, port operations, steel industry, precast concrete, construction, oil and gas, quarry and demolition applications.

Tire Saver Shield™ is made from a reinforced elastomer material ensuring maximum protection from hazards that compromise the tires vulnerable sidewall. This barrier provides penetration resistance against sharp-edged foreign objects.

BENEFITS OF USING HUTCHINSON'S TIRE SAVER SHIELD™

- Protects the tire sidewall from cuts and impacts
- Mirrors the sidewall profile at varied tire operating pressures
- No effect on the operating temperature of the tire
- Robust and affordable alternative to tire chains
- Safe, secure, and certified mounting methods
- Easy to install and maintain

QUICK AND EASY MOUNTING METHODS

- The Tire Saver Shield is easily mounted on certified flange with integrated mounting ring for three-piece wheel
- Lug Nut Protector with certified integrated mounting ring for use on Class V forklifts
- OTR Wheel Engineering can supply one-piece wheels with certified integrated mounting ring

The Tire Saver Shield™ is easy to mount and dismount.

The Tire Saver Shield™ mounts directly to the attached mounting ring.

The Lug Nut Protector provides added protection.

OTR Wheel can integrate the mounting ring or pattern to your wheels.

Fra personlig service til robotisering

Når det politiske Norge snakker om en «Tillitsreform» som grunnlag for ledelse og god service for innbyggerne, satser Forsvaret på en utvikling fra et ansattnært HR – via en NPM-ideologi, til å robotisere tjenestene som skal ivareta de ansattes rettigheter og plikter – og tilbud. Vil dette bidra til å beholde flere ansatte?

En robot er en fantastisk innretning – kjapp, svarer riktig hver gang, sikrer enhetlig forvaltning og kan produsere tjenester 24/7 uten overtidskostnader. Derfor er det en Chat-boot i nærheten av deg hver dag. Forutsetningene for at roboten skal virke er åpenbare; den må programmeres, den må læres opp (programmering egentlig) og den blir ikke flinkere til å sikre riktige svar enn hva som er lagt inn. Prinsippet «Shit in – Shit out» gjelder. I praksis betyr det at Forsvaret må være sikker på at de forvaltningsregler som legges inn faktisk er den forvaltningspraksis man har og vil skal være gjeldende – til enhver tid.

Spørsmålet er om det er eller vil bli slik.

For ett år siden fikk BFO «pepper» for at vi ropte **«ALARM»** om bolig- og kvarterstandarden. Et klassisk eksempel på at man tok spilleren – ikke ballen. Problemet har imidlertid bare blitt større i tiden som har gått. Nå er det bokollektiver i militære boliger for å løse messeproblemene. På messa deler 25 stykker en komfyr. Det er 50 ansatte på tre vaskemaskiner. Sofa i et fellesområde er bygd av paller. «Heldigvis» ble rommet stengt av verneombudet på grunn av farlig el-anlegg.

På Setermoen var det 160 søkere på litt over 40 boliger i høst. Da er det greit å ha en regelstyrt «robot» for å fordele armoden. Imidlertid, når to ansatte «finner hverandre» på Maukstadmoen og ønsker å flytte sammen, er svaret; «Dere må være registrerte som samboere på samme adresse (i folkeregisteret) i 9 måneder før dere er søknadsberettiget». Dette er jo så å si umulig på Skjold.

Regler er regler.

HR skal være en funksjon som skal sikre at Forsvaret har rett kompetanse på rett sted, sikre rekruttering, at lederne har tilgang på HR-kunnskap og at man kan sikre motivasjon, vekst og utvikling. Dette er umulig i dag, og løsningen er nok IKKE en robot. HR er underbemannet og overarbeidet, de klarer ikke å tilfredsstille behovene eller forventningene og regelverket forblir utdatert. Dette er IKKE HR-ansatte sin skyld. HR-transformasjonen ødela en av de viktigste mekanismene Forsvaret hadde, på samme måte som utdanningsreformen har gjort det vanskelig å bygge den kompetansen som trengs¹⁾ for å skape avdelingsutvikling.

Det er snart tre år siden BFO påviste at ansatte slutter altfor tidlig. «Dette var ikke sant!» Nå har FFI påvist at det er svært mange som slutter – virkemidlene Forsvaret bruker virker IKKE. De ansatte blir ikke ivaretatt som forventet.

Roboten vil sørge for at behandlingen av alle er i henhold til regelverket – når dette er programmert inn. Imidlertid kan den ikke sikre at regelverket utvikles i takt med samfunnet, Forsvarets behov og de ansattes forventninger og krav. Dette kan kun skje i møter og diskusjoner mellom mennesker. Dersom Forsvaret skal kunne sikre at de ansatte vil være en del av avdelingene – litt lenger, må hele styringstenkningen forandres. Fra kontroll og regelsetting til tillit og ansvarlighet. Sjefen må få midler og ansvar – og bli vist tillit, til å bestemme mer i egen avdeling. Samtidig må HR få rom til å skape et regelverk «som stemmer» med dagens virkelighet. Da KAN en robot ta unna mye slik at menneskene kan få tid til å løse de sakene som avviker fra sjablongen.

Den grunnleggende leveregel i all markedsføring; **«Det må være samsvar mellom solgt forventning og opplevd virkelighet»** er ikke oppfylt.

Dermed er den psykologiske arbeidskontrakt mellom den ansatte og Forsvaret brutt.

Jon Vestli

BFOs kompetanseutvikler BFO

¹⁾ Kompetanse for meg består av kunnskap, ferdigheter, **holdninger** og **egenskaper**, og må ses i sammenheng med **motivasjon**, erfaring og **evne** til selvrefleksjon.

Visste du at...

Som medlem hos Forsvarets Personellservice får du ikke bare god service, men også gode tilbud på:

- Forsikringer hos If
- Lån med gode betingelser
- Rabatter gjennom Esso Mastercard

Husk at du beholder ditt medlemskap i FP selv om du slutter i Forsvaret eller går av med pensjon.

Mer informasjon om FP og våre tilbud finner du på www.fp.no
Ta gjerne kontakt på epost: fp@fp.no eller på telefon: 21 07 57 00

BFO INFORMERTE ELEVENE PÅ FORSVARETS BEFALSSKOLE!

Torsdag 9. september stilte BFO opp på Forsvarets Befalsskole for å gi Befalelevne en orientering om blant annet Ordning for Militært Ansatte, Utdanningsordningen, lønn, og pensjon. Leder BFO Jens Jahren & Co sørget for at befalsskole-elevne ble godt orientert. Den nye generasjonen befalsskole-elever er meget oppegående, stilte mange gode spørsmål, og viste stor interesse for temaene. Så den avsatte timen ble til halvannen time.

Orienteringen ble avholdt etter endt tjeneste på ettermiddag/kveld, så BFO Vartet opp med 40 pizzaer og Cola til de rundt 75 elevene. Det ble selvfølgelig meget godt mottatt.

Til stede var også kullsjef kaptein Siri-Kristin Haaheim Hoffengh, som for øvrig ble meget engasjert da Jens Jahren fortalte om Forsvarsstabens tanker rundt å sidestille Lagførerskolen med Forsvarets Befalsskole i forhold til OR-gradsnivå. Kullsjefen mener Forsvarets Befalsskole gir elevene betydelig mer læring rundt ledelse og helhetsforståelse, enn Lagførerskolen.

Einar Holst Clausen

Svært godt oppmøte.

Fullt oppmøte på Forsvarets Befalsskole Sessvollmoen og de fikk både pizza of Cola i tillegg til meget god info av Jens Jahren.

BFO ORIENTERTE PERSONELLET PÅ 330 SKVADRON

Den 15. august var det personellet ved 330 skvadron som fikk gleden av å bli informert av BFO om tidsaktuelle saker. Denne gang var det nestleder Rune Rudberg som holdt briefen, som ble meget godt mottatt. Det gikk langt ut over avsatt tid, til glede for begge parter. BFO fikk en Meget interessant omvisning i de nye lokalitetene, noe BFOs tillitsvalgte Jacob Are hadde tilrettelagt.

Einar Holst Clausen

Rundt 15 fra 330 skvadron Sola fikk oppdatering og informasjon fra BFO den 15 august.

BFOS SYNLIGHET PÅ SETERMOEN

Det ble brus til de som stakk innom BFOs telt på Setermoen mandag 20. september. En god prat også, der BFOs tillitsmenn, her representert ved Tore Halvorsen, svarte på alle spørsmål som ble stilt. De som kom innom, ble også oppdatert på aktuelle pågående saker.

BFO

BFO ORIENTERTE 250 KADETTER

Onsdag den 8. september lot det seg endelig gjøre å få til en orientering til de 250 kadettene fra de tre krigsskolene, som er på fellesperiode på Heistadmoen/Kongsberg. BFO stilte sammen med de andre befalsorganisasjonene, og var godt representert med BFOs kadettorganisasjon KAFO, BFOs rekrutteringsansvarlig John Anders Bakke og BFOs Tor Gunnar Framnes. Kadettene fikk mappe med all info om BFO (forsikringer med mere), og John Anders Bakke kjørte en meget god og informativ brief om BFO og hvorfor man bør organisere seg.

Det er imidlertid et litt kjedelig faktum at Forsvarets Høgskole stadig oftere gjør det vanskeligere for organisasjonene å få tilgang til å holde slike orienteringer. Det har vært svært vanskelig å få til en slik samling/orientering. Er det bevisst at Forsvarets Høgskole ved å gjøre dette vanskelig, ønsker å holde organisasjonene unna kadettene? Er det et forsøk på en «organisasjons-skvis»? Har ikke kadettene rett til å få vite om hvilke rettigheter de har?

Einar Holst Clausen

KAFO følger med når John Anders Bakke holder orienteringen.

250 kadetter samlet i vedlikeholdsbygget for info fra organisasjonene.

Kadettene mottar BFO infoen og får svar på sine spørsmål.

KAFO er klare til innsats.

Tor Gunnar Framnes og John Anders Bakke planlegger kvelden og briefen til kadettene.

Kunnskap er makt!

BFO-SEKKER

BFO-sekker til BFOs kadett-medlemmer på Sjøkrigsskolen den 1. oktober.

Foto: Kerstin Ramsjø

BFO PÅ JØRSTADMOEN/LILLEHAMMER

BFO besøkte Jørstadmoen i uke 34 med sin stand, og besvarte alle spørsmål som ble stilt. Det ble også tid til en kort brief. Flere fikk med seg litt «BFO-stæsj», og besøket ble tydeligvis satt stor pris på.

Susann

BFO PÅ ØRLAND

Som alltid besøker BFO, og orienterer nytilsatte/beordret personell i hele landet. Her er et par bilder fra besøket, med sosial samling i etterkant også. Bilder fra salen under orienteringen kan av strenge sikkerhetsmessige reguleringer ikke settes på trykk. BFOs HTV Luft og frikjøpt tillitsvalgt Hans Petter Myrseth holdt orienteringen for de fremmøtte.

Godt besøkt stand på Ørland.

Middag og sosialt samvær på kvelden på hotellet.

NY BFO TILLITSVALGT

BFO har fått et nytt medlem, og som er tillitsvalgt nivå 4 ved MHV Bardufoss. Vi ønsker Mathias Theodorsen velkommen til BFO-familien.

BFO

KAFO LANDSSTYRE PÅ RETORIKK-KURS

KAFO LS – BFOs og Forsvarets fremtid, var på kurs i retorikk med Retorisk Institutt første helgen i oktober. Dette er mange års erfaringer kokt ned på to dager – og historien viser at dette virker. Alle med kunnskap trenger verktøy for å anvende den for å skape endringer – nå får KAFO dette.

Major Jon Vestli

Kompetanseutvikler BFO
Rektor BFO-skolen

UTLYSNING AV TILBUD FRA HÆRENS KUNNSKAPSLEGAT

BAKGRUNN

Styret i Hærens kunnskapslegat (HKL) anmoder om at følgende blir gjort kjent for potensielle søkere.

STIPENDIER

Offiserer fra Hæren med krigsskoleutdanning (bachelor-nivå el høyere) kan søke om stipend til utførelse av militærvitenskapelig arbeid. Søknaden skal være faglig og/eller tjenstemessig begrunnet og må inneholde budsjett for planlagte kostnader. Fullfinansiering kan ikke påregnes.

BELØNNING FOR MILITÆRVITENSKAPELIG ARBEID

Offiserer fra Hæren kan søke om belønning for ferdigstilt militærvitenskapelig arbeid med relevans til Hæren. Belønning kan være dekorasjonen «Generalmajor Hakon Hansens gullmedalje» og/eller et beløp fastsatt av legatstyret.

SØKNAD

Skriftlig, personlig søknad med relevante vedlegg sendes elektronisk til HKLs styre v/major Ola Kjørstad, epostadresse: okjorstad@mil.no

Søknadsfrist er 1.februar 2022.

Kunngjøring av tildeling(er) vil skje ultimo mars 2022.

Evt spørsmål om legatet kan rettes til maj Ola Kjørstad via epostadressen ovenfor.

BFO DELTOK PÅ YS-S SIN PLANKONFERANSE PÅ SVALBARD/LONGYEARBYEN 19. – 22. SEPTEMBER.

Det var en meget vellykket konferanse både faglig og opplevelsesmessig. Ett meget godt initiativ fra YS-S Sektorstyret (Hovedsammenslutningsstyre) gjennomførte plankonferansen, der følgende hovedtema ble diskutert: Reforhandling HA, og våre fokusområder og krav inn mot forhandlingene. (Partene er nå enige om å utsette forhandlingene til des 2022, da ny politisk ledelse er på plass). Forberedelser til Hovedtariffoppgjøret 2022, herunder fokusområder og satsningsområder, samt kompetansehevende tiltak, og synlighet YS-S. Gode diskusjoner, og konkrete beslutninger preget møtet.

Takk for en flott konferanse!

Tariff Lars Omberg

BFOs forhandlingsleder

Rune Rudberg

BFOs nestleder

OMSTILLINGS- OG TARIFFBREV 5/2021

Våre hovedtillitsvalgte med støtte av ATVer er i skrivende stund fullt opptatt med det lokale lønnsoppgjøret og det fører til noe begrenset tid til andre oppgaver. På samme tid opplever vi at Forsvaret gradvis tar hverdagen tilbake etter at pandemien er på vei ned. Mange utredninger og høringer, to særavtaler i Forsvaret er sagt opp til reforhandling og dokumenthiarkiet i Forsvaret er under utvikling, men det går sakte. Hovedavtalen er prolongert til 31.desember 2022 og YS Stat har gjennomført sin plankonferanse.

AV FORHANDLINGSUTVALGET I BFO

YS STAT PLANKONFERANSE 2021

BFO deltok på YS-S sin plankonferanse på Svalbard / Longyearbyen 19. – 22. september. Det er sektorstyret (hovedsammenslutningsstyret) som gjennomfører plankonferansen, en konferanse som både faglig og opplevelsesmessig var meget vellykket, sier nestleder i BFO Rune Rudberg til Offisersbladet.

Viktige temaer som ble diskutert var reforhandling av Hovedavtalen i Staten og krav inn mot forhandlingene, *(i ettertid har man blitt enige om å prolongere Hovedavtalen til 31. desember 2022)*.

En av de viktigste sakene var forberedelser til Hovedtariffoppgjøret i staten 2022, her-under fokus- og satsningsområder. Videre ble kompetansehevende tiltak drøftet (se sak under gule sider) og synlighet av YS Stat. Gode diskusjoner, og konkrete beslutninger preget møtet. Kort og godt sagt, en flott konferanse, avslutter Rune Rudberg.

HOVEDAVTALEN ER PROLONGERT

Hovedavtalen i Staten er prolongert frem til 31. desember 2022, da man ønsker å forhandle denne tariffavtalen med ny regjering. BFO sa opp tilpasningsavtalen til reforhandling, for lang tid siden, men partene ble enige om å vente til ny Hovedavtale forelå.

Når Hovedavtalen nå er prolongert, vil BFO, sammen med de andre organisasjonene, ta initiativet til at vi går gjennom tilpasningsavtalen og eventuelle foreslår endringer ifh til slik vi opplever at denne fungerer i dag og basert på erfaringene fra nærmere 18 mnd på digitale plattformer.

Hovedavtalen er utledet av arbeidsmiljøloven, som tariffavtale, og skal gi arbeidstakerne - gjennom de tillitsvalgte, reell medvirkning og medbestemmelse. Mange opplever at det ikke er mulig pga. for mange saker, saker som går over lang tid, treg behandling av saker som fremmes til neste nivå og for dårlig tid. Dette skaper en krevende arbeidssituasjon for mange tillitsvalgte.

FORSVARSSJEFEN ØNSKER RASKE LØSNINGER

Forsvarssjefen er kjent for raske beslutninger og BFO synes dette er bra, gitt at beslutningen er basert på reel medbestemmelse og medvirkning etter HATA og AML. FSJen har pålagt alle nivå i Forsvaret å involvere og inkludere tillitsvalgte og verneombud i samsvar med HATA og AML gjennom et konkret pålegg i FSJens plan. Noen ganger går det for fort og gnisninger oppstår og da møtes vi og finner konstruktive løsninger. BFO mener raske beslutninger krever mer og tidligere involvering både av tillitsvalgte og i gitte situasjoner verneombud og AMU, for å unngå tidspress frem mot tidspunktet der endelig beslutninger skal fattes.

GRADSNIVÅ FOR LAGFØRERE

Proessen rundt gradfastsetting av lagførere for hele forsvaret har vært for dårlig. Noen lagførere er tilsatt som OR 5, i kraft av sin funksjon, andre som OR 4. Gradsnivået har vært diskusjonstema helt siden man bestemte seg for å etablere lagførerutdannelsen. Forsvarets høyskole (FHS) er ansvarlig for befalsutdannelsen, mens lagførerutdanning i hovedsak tillagt den enkelte DIF.

Partene er i dialog for å sikre at medbestemmelsen ivaretas, på samme tid er Forsvars-sjefens standpunkt kjent. Forsvarsstaben skal ha honnør for å ta tak i saken da arbeids-takerorganisasjonene sa ifra. Partene er enige om å utarbeide en felles informasjonsstrategi.

En annen utfordring er at da DIFene fikk dette ansvaret, fulgte det ikke økonomi med, og det er åpenbart at dette påvirker DIFenes driftssituasjon. Dette er et eksempel på at DIFene tilføres oppgaver, uten samtidig å få ressurser. For Hæren alene utgjør dette rundt 50 mill kr i året. Man kan jo spørre seg om innsparingen på kr 565 mill som følge av utdanningsreformen er reell, da mye av utdanningskostnadene ble overført fra FHS til DIFene uten budsjettmessig tildeling.

ARBEIDSTIDSBRUDD I FORSVARET GÅR NED

FPVS har god kontroll på utviklingen av brudd på vernebestemmelsene. Det har siden pandemien startet vært en betydelig nedgang i antall brudd. Trenden har vært nedadgående helt siden 1. Jan 2020. De fleste brudd er knyttet til daglig hviletid, daglig alminnelig arbeidstid og ukentlig hviletid.

Resultatene i 1. og 2. kvartal 2021 er lavere enn tilsvarende kvartal i 2020. Tiltakene i DIF er hovedsakelig rettet mot bedre planlegging, bedre kompetanse og oppfølging av avtaler om utvidelser/reduksjon av vernegrenser. Det er å håpe at denne trenden fortsetter.

Nå vil vi, når vi tar tilbake hverdagen, kanskje se en økning, men vi skal ikke glemme at Forsvaret har løst sine oppgaver gjennom hele pandemien.

BESTEMMELSER FOR RUSFOREBYGGENDE ARBEID

Revidert utgave av bestemmelser for rusforebyggende arbeid med veiledning er behandlet mellom partene, først som informasjon til partene i HATA og FHVO, deretter en innspills-runde, før hele dokumentet med vedlegg ble behandlet i Forsvarssjefens rusmiddelutvalg (her er ATO representert med en tillitsvalgt). Saken ble fremmet FHAMU 29. september i år og erstatter tidligere utgave. De viktigste endringene er:

- Nytt pkt 2.6 om tillitsvalgt i veiledningen for Forsvarets rusforebyggende arbeid. *«Tillitsvalgte har som oppgave å fremme et godt arbeidsmiljø og medvirke til at intensjonene i policyen ivaretas og at lederne reagerer i henhold til vedtatt policy. Samtidig skal de se til at den berørte arbeidstaker sikres bistand og saklig oppfølging. Forutsatt at arbeidstakeren ønsker det, anbefales det at tillitsvalgt er til stede under samtaler forbundet med advarsler»*
- Revidert pkt 1.4.1 Generelt om varsel i prosedyre ved oppdaget ruspåvirkning. Her presiseres det at ved misbruk av narkotika eller doping,

benyttes trinnene ved andre gangs advarsel, også ved første gangs advarsel, jfr pkt 1.4.1

- Nærmere om individuell avtale om oppfølging i prosedyre ved oppdaget ruspåvirkning.
- Anbefalt nytt rusprinsipp

BFO håper arbeidsgiver avsetter økonomiske midler til behandlingsopplegg, for de som har behov for dette.

PROSEDYRE FOR VARSLING I FORSVARET

Forsvarssjefens internrevisjon (FSJ IR) har i samarbeid med FST J-1, som arbeidsgiver, utviklet en prosedyre for varslings i Forsvaret. Prosedyren skal gjelde for behandling av varslingsaker i alle kategorier, og sikre en enhetlig, forsvarlig og tillitsvekkende behandling av varslere i Forsvaret. Videre vil prosedyren ivareta krav i arbeidsmiljøloven og retningslinjer for varslings i Forsvarssektoren.

BFO håper ny prosedyre behandler alle saker likt, vi opplever at arbeidsmiljørelaterte saker, herunder trakassering og mobbing, har en betydelig høyere terskel for reaksjon, enn eks MOST-saker.

ENKELTE BLE IKKE VURDERT AV RKV-RÅDET

Det ble gjennomført realkompetanseråd (RKV-råd) i uke 47/20 og 17/21. Av ulike årsaker er enkelte falt ut av listen over personell, som skulle vært realkompetansevurdert. Det er en kjent sak at de militære organisasjonene står i en tvist med arbeidsgiver mht til tvangskonvertering og ønsker ikke å behandle nye saker før situasjonen rundt tvisten er endelig avklart.

I samråd med BFOs advokatfirma, vil ikke rene uteglemmelser påvirke utfallet av en evt tvisteløsning og BFO ga derfor tilbakemelding til arbeidsgiver 24.september, at de som er falt ut av listen kan RKV-vurderes på lik linje som skjedde i rådene beskrevet ovenfor. Dette gjelder et fåtall personer og det ville ikke være rettfærdig å la disse vente. Det kan godt være at den enkelte konverterer etter medarbeidersamtale, men det er noe vedkommende selv avgjør.

RE-KONVERTERING TIL TIDLIGERE GRAD I OF-SØYLA

Enkelte som konverterte til OR i aldersgruppen 1964 til 1969, ønsker å re-konvertere til OF-søyla. Basert på tidligere drøftinger er arbeidsgiver positivt til dette. Her er det snakk om å re-konvertere til den graden de hadde tidligere, uavhengig om man har fått opprykk i OR-søyla. Når det gjelder forholdet rundt lønn, ble partene enige om at personlig lønn videreføres. FPVS informeres om standpunktet, slik at innkomne saker kan ferdigbehandles snarest mulig.

LOKALE LØNNSFORHANDLINGER 2021

BFO og de øvrige sentrale parter i Forsvaret kom til enighet i den sentrale delen av de lokale forhandlingene den 9 sept.

Resultatet ble som følger:

- 161 millioner delegert videre til forhandlinger i DIF
- Etablert avtale om særskilt sikringsbestemmelse for militært personell på beordringssystemet
- Kronetillegg som følge av 2019 oppgjøret utjevnet til hele lønnstrinn

Partene er enige om å følge opp utestående arbeid knyttet til:

- Forsvarets lønnspolitikk
- Arbeidsgruppe sikringslønn herunder etablere prosesser for å se på konsekvenser av ny militær ordning, KKT og gradsreduksjon.
- Arbeidsgruppe resirkulerte midler
- Godskrivningsregler for militært personell knyttet til LP 05.100 (OF) og 05.101 (OR)
- Bruk av LP 05.128 internasjonale operasjoner

Resultatet fra de lokale forhandlingene kommer i tillegg til oppgjøret sentralt pr. 1. mai, der alle fikk minimum 7300 kroner.

BFO om resultatet

BFO er godt fornøyd med resultatet, som gir gode muligheter for videre lønnsutvikling for våre medlemmer i den enkelte DIF. I tillegg er alle kronetillegg fra 2019, nå utjevnet til hele lønnstrinn. Dette innebærer blant annet en bedre uttelling ved sentrale avsetninger i kommende lønnsoppgjør i Staten.

Mange av våre medlemmer allerede har blitt tilgodesett gjennom oppjustering til hele lønnstrinn. BFOs Hovedtillitsvalgte i den enkelte DIF vil i de pågående forhandlingene ha dette med seg og vurdere krav ifh til medlemmer, som så langt ikke har fått noe i den sentrale delen av oppgjøret.

Hva med personell på beordringssystemet

Forsvarets beordrings- og disponeringssystem skapte et behov for å sikre BFOs medlemmer lønnsmessig mot lønnsnedgang og tap av lokal lønn, ifm. lokale forhandlinger. BFO har i flere år krevd en sentral avtale, som sikrer lønnsmessig forutsigbarhet for våre medlemmer på beordringssystemet. BFO fikk med seg partene på en avtale om en særskilt sikringsbestemmelse for personell på beordringssystemet.

- Dette burde vært på plass for lenge siden, uttaler Leder BFO Jens B. Jahren, og sier videre at han er godt fornøyd med at vi nå har sikret alt militært personell på beordringssystemet mot nedgang i grunnlønn ved skifte av stilling, både internt i den enkelte DIF og mellom den enkelte DIF i Forsvaret.

NYTT LØNNSPROSJEKT

BFO og øvrige ATO i sektoren er nå del av et nytt lønns- og insentivprosjekt i regi av FD.

Prosjektet skal i første omgang gjennomføre en prosess med datainnhenting innen relevante lønns- og insentiv tema, primært for å avdekke de største problemene og utfordringene innen de samme områdene.

Slik BFO ser det har lønn og insentiver de siste årene vært belastende begrep, som for mange i stor grad har vært forbundet med bortfall av insentiver, og et generelt redusert lønnsnivå, blant annet som følge av OMT. BFO har derfor store forventninger til prosjektets videre arbeid, der vårt hovedfokus vil være å ivareta våre medlemmer på best mulig måte, og dermed bygge oppunder målsettingen om økt stå tid, bedre trivsel og mindre misnøye.

For å få til dette må det til en betydelig styrking av vilkårene innenfor både lønn og insentiver.

SÆRAVTALE OM MERUTGIFTSDEKNING, ULEMPE- OG RISIKOKOMPENSASJON

Denne særavtalen omfatter regler som sier at der forsvarer påfører den enkelte ansatte merutgifter, ulempe og risiko utover det man kan forvente, søker partene å kompensere på en økonomisk og hensiktsmessig måte, som styrker operativ evne. Forsvaret er i en særstilling i samfunnet etter at man gjeninnførte beordringssystemet i 2015. Mange endrer tjenestested flere ganger i karrieren, ansatte opplever ulemper og belastninger med hyppig og/eller lengre fravær fra hjemmet som følge av tjenesteoppdrag i inn og utland. I tillegg medfører tjeneste i Forsvaret enn risiko utover det som kan forventes.

Et befall i forsvarer er tilsatt i grad og forsvarsgren, arbeidsplassen er derfor i inn- og utland.

Partene har allerede gjennomført flere arbeidsmøter før oppstart av forhandlingene av særavtalen.

SÆRAVTALE FOR INTERNASJONALE OPERASJONER (INTOPS-AVTALEN)

Denne avtalen gjelder for personell som er beordret til tjeneste i internasjonale operasjoner. I denne avtalen finner man regler om: arbeidstid i Norge, kost og losji, hjemreiser, maritime styrkebidrag, misjonstillegg, erfaringstillegg, familietillegg, utenlandstillegg osv. I tilstilfeller som forhold rundt internasjonale humanitære krise- og

hjelpeoppdrag og ordinære tjenesteoppdrag, så skal avtalepartene drøfte om avtalen skal nyttes.

Avtalen nærmer seg utløpsted og BFO har sagt opp avtalen til reforhandling pr 31.desember 2021.

SÆRAVTALE OM TILLEGG, YTELSER OG GODTGJØRELSE FOR PERSONELL SOM TJENESTEGJØR VED STASJONER, NATO-STAB OG ANDRE ENHETER I UTlandet (NATO AVTALEN)

Avtalen omfatter militært og sivilt personell lønnet og utsendt av Forsvarsdepartementet og underliggende etater for tjenestegjøring ved norske diplomatiske stasjoner eller NATO-staber og andre militære enheter og avdelinger i utlandet. Avtalen gjelder tillegg (eks: utenlandstillegg, velferdsreiser, risiko, øving mm), ytelser (eks: tiltredelsesforskudd, barnehage, ferie og helse mm) og godtgjøringer (eks: stedfortredergodtgjøring, boligsatt kompensasjon mm).

Avtalen utløper 31.desember 2021 og BFO har derfor sagt opp avtalen til reforhandling pr 31.desember 2021.

LØNNSSAMTALER – HOVEDTARIFFAVTALEN 2.5.5 [3]

Vi får stadige tilbakemeldinger om manglende oppfølging av den retten våre medlemmer har til lønnsamtale innen 12 mnd. etter skifte av stilling. I mange sammenhenger skyldes dette både manglende kunnskap hos arbeidsgiver og en presset arbeidssituasjon med hensyn til å få prioritert dette i en hektisk arbeidshverdag.

BFO oppfordrer alle våre medlemmer som har fått ny stilling å kreve en lønnsamtale i god tid før det har gått 12 mnd. I tilfeller der dette ikke går i orden oppfordres den enkelte til å ta kontakt med sin nærmeste tillitsvalgte.

Ha en fin høst – ta vare på hverandre – vi er best sammen!

BFO SØRGET FOR TØRSTE-DRIKKE PÅ EVENES

Under BFO sitt besøk på Evenes, vartet de opp med drikkestasjon for tørste løpere under et feltløp.

Foto: BFOs lokalforening Evenes.

ET UNIKT TILBUD FOR DEG SOM ER TILLITSVALGT!

Når du leser dette har YS Stat inngått avtale med Høyskolen Kristiania om et tilrettelagt tillitsvalgtstudium over to år! #Jegertillitsvalgt

Dette gir deg 30 studiepoeng innenfor temaer som organisasjon & ledelse, forhandlinger og påvirkning, arbeidsrett og rollen som tillitsvalgt. Studiet er en «byggekloss» som kan inngå i flere Bachelor-utdanninger på sikt – og kanskje har du en «PhD. Tillitsvalgt» i magen? For det er fullt mulig!

BFO har flere plasser til dette studiet, og vi vil bruke muligheten til å styrke vår kompetanse for fremtiden. Dette er et tilbud hvor vi ønsker å få søkere som er tillitsvalgte på lavere nivå i dag, og som ser for seg at de på sikt skal kunne ta mer sentrale verv til det beste for BFO og medlemmene. Hele studiet er gratis for den som blir gitt tilbudet, og det hjemler fri for de få samlingene som er planlagt (totalt ca 12 dager på to år).

Ble du nysgjerrig eller er interessert?

Kontakt jon.vestli@bfo.no for mer informasjon, og følg med på våre sider for mer informasjon.

MEGET GOD BFO-MARKERING PÅ EVENES

I forbindelse med at nytilsatte ankom Evenes flystasjon i uke 32, var BFO til stede for å gi informasjon om BFO og aktuelle saker til de ankomne. BFOs hovedtillitsvalgt Luftforsvaret Lars Anthonsen, frikjøpt tillitsvalgt Hans Petter Myrseth og lokalforeningen på Evenes, arrangerte felles tur opp til Liakollen 360 m.o.h, som ligger i nærområdet utenfor Evenes Flystasjon. BFO etablerte en info stand på toppen. Egen drikke-stasjon ble også etablert.

BFOs HTV i Luftforsvaret Lars Anthonsen, frikjøpt tillitsvalgt Hans Petter Myrseth avholdt medlemsmøte og holdt orientering om aktuelle saker, samt orientering om pensjon. Pensjon blir stadig viktigere for de yngre årskull å sette seg inn i, for deres fremtidige pensjon blir betydelig lavere enn de tror!

BFOs HTV Luft Lars Anthonsen orienterte også om pensjon.

Som vanlig stiller BFO opp med pizza og drikke etter medlemsmøte og orientering. Det blir alltid godt mottatt.

KONTAKTINFO BFO

FUNKSJON	NAVN	OMRÅDE	MOBIL	KONTOR	E-POST
Leder	Jens B Jahren		930 05 202		jens.jahren@bfo.no
Nestleder	Rune Rudberg		934 20 377		rune.rudberg@bfo.no
Sekretariatsleder	Stein Grongstad		993 26 146		stein.grongstad@bfo.no
Forhandlingsleder	Dag Stutlien	Medbest	930 67 475		dag.stutlien@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbest	934 98 520		ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Grethe Bergersen	Tariff	990 96 521		grethe.bergersen@bfo.no
Forhandlingsleder	Lars Omberg	Tariff	920 91 238		lars.omberg@bfo.no
Forhandlingsleder	Tor Erik Eide		922 10 930		tor.erik.eide@bfo.no
Kompetanseutvikler	Jon Vestli	BFO-skolen	953 65 907		jon.vestli@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880		kyrre.felde@bfo.no
Konsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698		mona.rudberg@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165		mona.audne@bfo.no
Leder kommunikasjonsavd.	Viggo Holm		400 36 653		viggo.holm@bfo.no
Rekrutteringsansvarlig	John Anders Bakke		450 10 814		john.bakke@bfo.no
Markedsansvarlig	Dorte Storihle Ødegård		984 88 211		dorte.odegard@bfo.no
Kommunikasjonsrådgiver	Mariell Halstensen		938 04 855		mariell.halstensen@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251		offisersbladet@bfo.no
	Sentralbord siv		23 10 02 20	23 10 02 20	
	Sentralbord mil		0510 5694	0510 5694	
	Telefaks siv		23 10 02 25	23 10 02 25	
	Telefaks mil		0510 5655	0510 5655	

FRIKJØPTE TILLITSVALGTE TELEFONER

OMRÅDE	NAVN	MIL	SIV	MOB	FAKS	E-POST
Nord-Norge	Tore K. Halvorsen			489 43 315		tore.halvorsen@bfo.no
Midt-Norge	Hans Petter Myrseth	0565-7394	75 53 73 94	909 98 298	75 53 73 95	hans.myrseth@bfo.no
Sør-Norge	Kerstin Ransjø			456 38 647		kerstin.ramsjø@bfo.no
Vest	John L Strømseng	0540-3486	55 50 37 75	926 24 550	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
Indre Østland	Inge Øyen			992 22 781		inge.oyen@bfo.no
Viken	Tor Gunnar Framnes			930 53 744		tor.framnes@bfo.no
Utland	Tor Gunnar Framnes			930 53 744		tor.framnes@bfo.no
HTV Luft	Lars Anthonson			909 99 595		lars.anthonson@bfo.no
HTV Luft, vara	Johnny Knutsen			481 67 476		johnny.knutsen@bfo.no
HTV Hær	Rune Isvik			400 29 792		htv-haer@bfo.no
HTV Sjø	Per Ivar Haugen			934 59 898		per.haugen@bfo.no
HTV Heimevernet	Inge Øyen			992 22 781		inge.oyen@bfo.no
ATV Brigade Nord	Tony Johansen			917 90 592		tony.johansen@bfo.no

En liten quiz hvor to vinnere stikker av med hver sin Osprey ryggsekk :-]

1. Hvem skrev:

«Du må ikke tåle så inderlig vel
den urett som ikke rammer dig selv!»?

2. Hvem skrev dette om mot:

«Å våge er å miste fotfeste en liten stund. Å ikke våge er å miste seg selv.»?

Personen skrev også dette: «Livet kan bare forstås baklengs, men det må leves forlengs.»

3. Hvem skrev dette refrenget:

«Tenke sjæl og mene, måtte stå for det du sa
Ikke vri deg unna, ikke være likeglad
Ikke late som du ikke mente det du sa
Ikke si som andre
Du må tenke sjæl»?

4. Hva er BFO sitt slagord?

5. Du kommer til en kald vinterhytte og oppdager at du kun har en fyrstikk. I hytta er det en peis, en parafinlampe og ett stearinlys. Hva tenner du først?

6. Hvor mange ganger kan tallet 1 trekkes fra 1111?

Send svarene, navn og adresse til media@bfo.no innen 1. des. 2021.

Har du noe på hjertet som du vil dele i denne spalten?
Skriv en e-post til oss :-)

KJÆRE LESERE AV OFFISERSBLADET!

Den 08. september var BFO og KAFO til stede på Heistadmoen, og dette var GOU1 sitt første møte med fagorganisasjonene. KAFO stilte med 4 kadetter som støttet med rekrutteringen og svarte på spørsmålene fra kadettene. Her var det blant annet spørsmål om forsikringer, medlemsfordeler, rettigheter, økonomi og generelt hvordan det er gå på en krigsskole. Andre spørsmål som stadig blir stilt av kadettene er også; hva gjelder av erstatningskrav hvis kadettene skader seg i eller utenfor tjeneste? Er de dekket døgnet rundt? Hvem tar regningen, kadettene eller Forsvaret? Erstatningskravet for kadetter kan heldigvis bli besvart om kort tid. Regjeringen har tidlig i september sendt ut en høring om «utvidet erstatningsvern for vernepliktige», hvor BFO og KAFO har gitt sitt innspill om at kadetter ved FHS blir tatt med i denne utvidelsen. Gjennom slike innspill ivaretar BFO og KAFO kadettene, og vi tilstreber alltid å være relevante i saker som angår kadetter.

Imidlertid var det viktigste budskapet denne dagen at kadettene måtte melde seg inn i fagorganisasjon så fort som mulig, uavhengig av hvilken organisasjon man velger. Uten en fagorganisasjon i ryggen står man på mer usikker grunn i møte med urett og feil forvaltning fra arbeidsgiver, i tillegg til risikoen av å stå uten forsikring, som attpåtil er gratis for kadetter. Vi prøver i tillegg å ivareta kadettene sosiale og velferdsmessige behov, og derfor arrangerte KAFO standup-kveld og pizza på Heistadmoen 24. september. I sum er det viktig og godt å være fagorganisert i BFO, og vi i KAFO har som mål å være den mest troverdige fagorganisasjonen for kadettene!

Nikolai Valvik
Leder KAFO

KAFO er av kadetter, for kadetter!

Ta gjerne direkte kontakt med meg hvis du ønsker å stille meg spørsmål! nvalvik@mil.no

Pensjon

I denne utgaven tar vi for oss litt av hvert, med utgangspunkt i saker vi får til behandling, spørsmål som blir stilt, høringer, forsikringsordninger, yrkesskade, pensjon, manuell kontroll og stikkprøver av løpende pensjoner, konsekvenser av å ikke vite med videre.

AV FORHANDLINGSLEDERNE GRETHE BERGERSEN OG RAGNAR DAHL

Vi får stadig henvendelser om spørsmål som du finner svar på ved å gå inn på spk.no, dette er en side vi anbefaler medlemmene om å lese. Vi har i denne utgaven prøvd å sammenstille de ordningene Statens pensjonskasse (SPK) har i spektret av det du kan ha rett på som medlem i SPK. Vi tar forbehold om skrivefeil og feiltolkning.

Vi har etter denne oppstillingen beskrevet hva folketrygdens grunnbeløp er, når den reguleres og hva som blant annet påvirkes av grunnbeløpet. Grunnbeløpet kalles ofte for G-beløp eller bare G.

Ny pensjonsreform, herunder fremforhandlet pensjonsavtale 3.mars 2018, hadde som hovedhensikt å innrette seg etter hvordan folketrygden er oppbygget. Mange har trodd at dette bare gjaldt alderspensjon, men faktum er at alle pensjonsordninger blir endret tilsvarende. BFO håper at pensjonsforhandlingene tas opp igjen, slik at det kan bli en viss forutsigbarhet i forhold til framtidig pensjon.

Ektefellepensjon, jf. Ovenstående blir til eksempel endret ifh til pensjonsreformen pr 1.1.2021. Det gir en noe dårligere uttelling, enn tidligere.

Iht lov om statens pensjonskasse, gjelder 85-års regelen for alle, frem til det evt blir endringer i loven.

I det siste har vi erfart at SPK bruker en sikringsregel som skulle sikre at ingen gikk ned i pensjonsgrunnlag uavhengig av reguleringsstidspunktet når man gikk av for aldersgrensen. Denne sikringsregelen har slått uheldig ut for de med intops-pensjon (gullpensjon). BFO forfølger saken.

Høring om regulering av pensjon under utbetaling, har kort høringsfrist, for at den skal kunne iverksettes i 2022. Blir litt mer i snitt på pensjonistene, men fortsatt får de yrkesaktive betydelig større økning i kroner og øre, enn pensjonistene.

MEDLEMSFORDEL

Ring oss eller send en melding om det er en problemstilling eller annet du måtte ha på hjertet, hva gjelder pensjon, beregninger, yrkesskade mm. Send til post@bfo.no

STATENS PENSJONSKASSE (SPK) DIN TRYGGHET

SPK er kort sagt en pensjonskasse, et forsikringsselskap og en «banklånegiver til deg som medlem. De som er ansatt i Staten blir automatisk medlem når du får din første lønn og du får derved en trygghet i hverdagen uavhengig av hva slags tjeneste du har. Nedenfor har vi sammenstilt medlemsfordeler/rettigheter etter beste skjønn:

Lån	Kjøp av bolig du selv skal bo i, refinansiering, øke boliglånet eller ved skifte og arv. Du kan låne inntil kr 2.3 mill, den nominelle renten på boliglånet er pt. 1.292 og renten vil holde seg slik ut året. (reguleres 6 ganger pr år). Dersom det er 2 i husstanden som er medlemmer kan dere låne inntil 4.6 mill kr.
Alderspensjon	Alderspensjon: Dette er inntekten du skal leve av, når du slutter i yrkeslivet. Pensjonen består av en tjenstepensjon fra SPK og alderspensjon fra folketrygden (NAV). Det er summen som skal gi 66 % eller om lag samme pensjonsnivå.
Yrkes-skade-forsikring	Forsikringen gir erstatning for tapt arbeidsinntekt ved yrkesskade og yrkessykdom. Forsikringen gjelder fra dag en og skaden må ha oppstått mens du er på jobb, under tjenestereiser mens de utfører arbeid, i arbeidstiden og på det stedet du jobber til enhver tid. Statsansatte er i tillegg ulykkesforsikret under hele reisen (24-timers dekning). Skaden må skyldes en arbeidsulykke; en plutselig eller uventet ytre hendelse man er utsatt for i arbeidet. Enkelte sykdommer skyldes skadelig påvirkning i arbeid kan være yrkesskade og gi rett til erstatning. Forsikringen dekker tapt arbeidsinntekt og evt framtidig inntekt. Erstatning for varig skade som skyldes yrkesskade eller sykdom. Erstatningen regnes ut basert på inntekt, graden av uførhet og alder (reduseres med stigende alder). Dekker også utgifter til juridisk bistand ifm. erstatningskrav etter loven og i enkelte tilfeller medisinske utgifter som ikke dekkes av det offentlige. Tillegg Forsvaret: Dersom du blir skadet mens du tjenestegjør i internasjonale operasjoner, kan du ha rett til økonomisk kompensasjon eller erstatning. Det er tre erstatningsordninger for veteraner; billighetserstatning, én ordning for deg som har deltatt i internasjonale operasjoner før 2010 og én for operasjoner etter 2010 som omfatter skader og sykdom som følge av tjenesten. Billighetserstatning ved varig psykisk belastningsskade. Ved 54 % medisinsk invaliditet 6 G (ved lavereinvaliditet reduseres erstatningen). Hvis du er 100 prosent varig ervervsmessig ufør, kan du få en maksimal kompensasjon på 65 G (grunnbeløpet i folketrygden). Ved lavere uførhet reduserer vi kompensasjonen etter uføregraden. I enkelte alvorlige tilfeller vil yrkesskedeforsikringsloven sikre deg en høyere erstatning. Erstatningsordning for vernepliktige og sivil i Forsvaret (se spk.no)

Uførepensjon

Uførepensjon: Får du redusert inntektsevnen din pga sykdom eller skade, kan du ha rett til uførepensjon, i følgende situasjoner: Sykdommen, eller skaden har ført til at du har minst 20 % lavere inntekt enn tidligere, eller du er minst 50 % sykmeldt og har søkt NAV om arbeidssvklaringspenger (AAP) eller uføretrygd fra NAV. Dersom sykdommen din skyldes en skade, må du sjekke om du kan ha rett til yrkesskadeerstatning.

Under 20 % sykmeldt/ufør, ingen pensjon fra SPK eller NAV. 20-50 % sykmeldt-/ufør kan få uførepensjon av SPK, selv om man ikke får det eller AAP fra NAV. Fra 50 % sykmeldt/ufør kan du søke om uføretrygd fra SPK, denne kommer i tillegg til AAP og uføretrygd fra NAV (må søke NAV først).

Etterlattepensjon

Består av en ektefellepensjon og en barnpensjon. Pensjonen utbetales automatisk, dersom medlemmet dør. Det er ektefelle og registrert partner (ikke samboere) som har rett til etterlattepensjon. Avdødes barn, under 20 år, har rett til faste utbetalinger som kalles barnpensjon. Blir normalt utbetalt 2-3 måneder etter at mottatt melding om dødsfall.

Beregnes på to ulike måter, det normale er nettoppensjon, dvs 9 % av pensjonsgrunnlaget til avdøde, eller bruttopensjon – som er avhengig av når avdøde ble medlem, når ekteskapet ble inngått og fødselsåret til gjenvlevende.

Gruppe-livs-forsikring

Hvis du er i jobb når dødsfallet inntreffer, kan dine etterlatte ha rett til å få utbetalt gruppelivsforsikring. Forsikringen gjelder for deg som er ansatt i en virksomhet omfattet av Hovedtariffavtalen i staten. Forsikringen omfatter ektefelle/ registrert partner/samboere, samt barn under 25 år. Forsikringen er en engangsutbetaling på 10 G, får barn under 25 år 4 G (5 G om begge foreldrene er døde). Dersom ingen har krav på utbetaling, utbetales 3 G til dødsboet mm.

FOLKETRYGDENS GRUNNBELØP

Folketrygdens grunnbeløp reguleres hvert år pr 1.mai. Alle pensjoner, pensjonsoppsparing ifm. omsorg for egne barn under en gitt alder, vernepliktstjeneste, erstatninger i yrkeslivet, tjenester i helsevesenet, arbeidsavklaringspenger, arbeidsledighetstrygd, tilsvarende gjelder opptjening i fripoliser mv blir påvirket av grunnbeløpet, kalt G., Grunnbeløp pr 1.5.2021 er kr 106 399.-

DIN EKTEFELLEPENSJON BLIR ENDRET NÅR DU FYLLER 67 ÅR

Stortinget har vedtatt en lovendring som gjelder ektefellepensjon fra offentlige tjenstepensjonsordninger. Endringen gjelder fra 1. januar 2021 for årskullene som er født i 1954 eller senere. Bakgrunnen for endringen er at reglene for opptjeningen av alderspensjon i folketrygden er endret, og at ektefellepensjonen må tilpasses dette. For deg som er født i 1954 betyr dette at du vil få 90 % av ektefellepensjonen beregnet etter gammel ordning og 10 % beregnet etter ny ordning. De som er født i 1955 får 80 % etter gammel- og 20 % etter ny ordning.

UKLAR SIKRINGSREGEL VED PENSJONERING

De siste månedene har vi opplevd at mange har fått beregnet sin tjenstepensjon ved bruk av en sikringsregel (en «ukjent» tariffavtale fra 1988), som skal sikre at den ansatte ikke går ned i pensjonsgrunnlag ifh til reguleringstidspunktet, uavhengig av når på året man går av med pensjon. Man kan stille spørsmålstegn om intensjonen i denne tariffavtalen også var å sikre at man ikke skulle få pensjonsmessig uttelling for perioder med tidligere høyere lønn enn sluttlønnen.

BFO får stadig flere saker, hvor denne regelen er brukt og så langt har den kun rammet de som har tidligere har et høyere pensjonsgrunnlag enn lønnen på sluttidspunktet, noe som fører til at mange ikke får gullpensjon, ved at de reelt sett ikke har nedgang i lønn. Forskjellen mellom tidligere lønn og sluttlønn må i tillegg være større enn 1/48 G for å få gevinst av den tidligere høyere lønnen. BFO undersøker saken og vil beskrive dette i neste pensjonsbrev.

HØRING –ENDRINGER I REGULERING AV PENSJON?

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) har sendt ut et høringsforslag 16/9-21 om endringer i bestemmelser om regulering av pensjon. Frist

for høringen er 28. oktober 2021. Kort høringsfrist, slik at nye løsninger skal kunne iverksettes før trygdeoppgjøret i 2022.

I prinsippet endres regelen om at pensjoner under utbetaling skal reguleres med lønnsvekst fratrasket 0.75 % til at pensjonene reguleres årlig med virkning fra 1. mai i samsvar med gjennomsnitt av lønns- og prisvekst.

I prinsippet blir lønnsveksten tilsvarende lønnsveksten i folketrygdens grunnbeløp. Det betyr en noe bedre lønnsutvikling enn tidligere, men fortsatt har yrkesaktive en betydelig høyere lønnsutvikling i kroner enn pensjonistene. Pensjon under opptjening reguleres på samme måte som i dag (i tråd med lønnsutviklingen).

FORELDELSESLOVEN § 2 – PENSJON

Den alminnelige foreldelsesfristen er 3 år, alminnelig betyr at den gjelder, hvor lovgiver ikke eksplisitt har uttrykt noe annet. La oss si at du oppdager at du de siste 7 årene ikke har fått et bestemt tillegg i tjenestepensjonen, som skulle vært pensjongivende. Dette har ført til at du har fått for lite utbetalt i pensjon (eks kr 2 000.- pr mnd) i 7 år. I dette eksemplet vil du kun få etterbetalt kr 72 000.-

HØRING BORTFALL AV PLIKTEN TIL Å FRATRE VED ALDERSGRENSEN

BFO leverte sitt høringsinnspill til Forsvarsdepartementet, 29 september 2021. I hovedsak sier vi at man burde ha avsluttet forhandlinger om ny særalderspensjon, før man innførte nye ordninger.

Vi mener dagens avskjed med redusert lønn bør videreføres, men kan videreutvikles, det særskilte oppsigelsesvernet må gjeninnføres etter at

beordringsplikten ble innført i 2015 og Forsvarets virkemidler (slutt-pakke) må brukes for å sikre de ansatte en akseptabel livslønn. Satsene må økes fra 15 og 20 G til 30 og 40 G. Vi er skeptisk til bruk av åremålsstillinger på forsvarets toppsjefer.

Bortfall av plikten er et gode for den ansatte ved at du kan tjene opp mer i pensjon og motvirke levealdersjusteringen, men vil gi en del utfordringer for arbeidsgiver.

ENSURING A SAFER AND CONNECTED WORLD

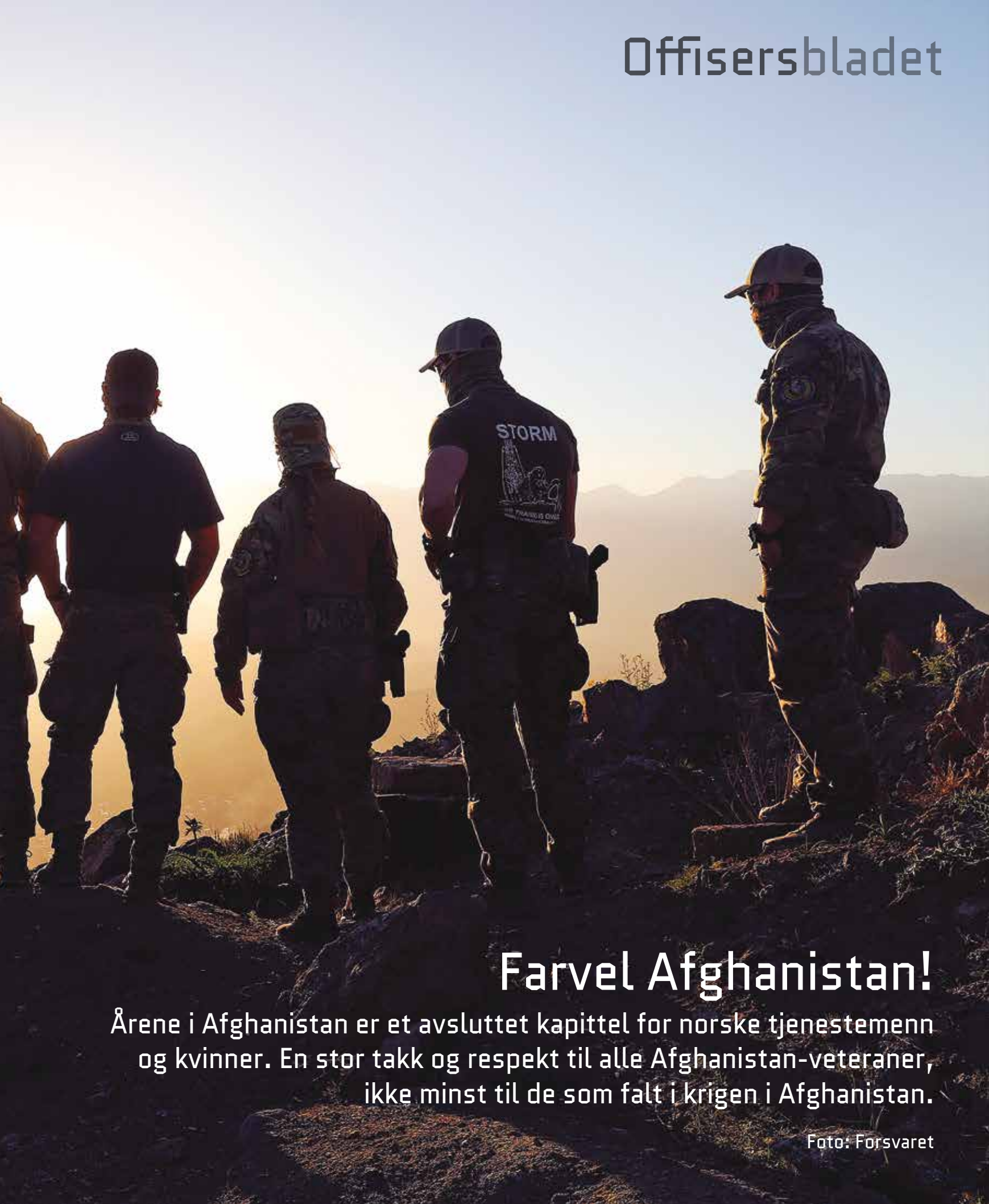
Progress needs good ideas – and a proactive partner to implement them. Take Rohde & Schwarz. We combine the expertise of a global player that has grown over 85 years with the innovative strength of a startup. We develop state-of-the-art solutions that shape the future of communications, information and security. www.rohde-schwarz.com

ROHDE & SCHWARZ

Make ideas real

Farvel Afghanistan!

Årene i Afghanistan er et avsluttet kapittel for norske tjenestemenn og kvinner. En stor takk og respekt til alle Afghanistan-veteraner, ikke minst til de som falt i krigen i Afghanistan.

Foto: Forsvaret

Hæren skal få bærbart luftvern

Forsvarsmateriell har nå kunngjort en anbudskonkurranse til
potensielle leverandører, med overraskende kort svarfrist

Fakta

MBDA - MISTRAL

Hastighet:	2,7 Mach
Vekt:	19,7 kg
Lengde:	1,86 m
Sprengladning:	2.95 kg
Rekkevidde:	7,5 km
Min.avfyringsavst:	500 m

Kan integreres med annet luftvern
Kan også opereres alene.

EINAR HØLST CLAUSEN

KORT TIDSFRIST

Leverandørene har kun fått seks uker på å komme med sitt tilbud. Dette er i følge Offisersbladets kilder oppsiktsvekkende kort tidsfrist. FMA sikter på å signere kontrakten i april 2022. Offisersbladet har vært i kontakt med FMA, men de holder kortene tett inntil brystet, og ønsket ikke å gi ytterligere

informasjon. Kilder Offisersbladet har snakket med er forundret over at krav om kort leveranstid skal være avgjørende, selv om vi snakker om såkalt «hylleware», der det ikke er behov for en testfase. Spørsmålet som kan stilles, er hvilken pris man til slutt ender opp med, når tid for leveranse er førsteprioritet?

LEVERANSEN

Innkjøp av bærbart luftvern (manpads) er

kostnadsberegnet til 3-400 millioner kroner, og skal leveres fra 2022. I leveransen er utskyttingsenheter, passive sensorer, missiler, reservedeler til to års drift. Oppfølging, testutstyr, opplæring og simulatorer skal også være inkludert i leveransen.

BRUKERNE

Det er Hæren som nå skal få bærbart luftvern. Det vil ifølge flere dokumenter si Brigade Nord,

Fakta

SAAB - RBS 70

Hastighet:	2 Mach
Vekt:	87 kg m/stativ, sikte og tripod
Lengde:	1,32 m
Sprengladning:	1,1 kg
Rekkevidde:	9 km
Min. avfyringsavst:	250 m

Kan integreres med annet luftvern.
Kan også opereres alene.

Fakta

RAYTHEON STINGER

Hastighet:	2,5 Mach
Vekt:	15,19 kg
Lengde:	1,52 m
Sprengladning:	1 kg
Rekkevidde:	4.800 m
Min. avfyringsavst:	180 m

Kan integreres med annet luftvern.
Kan også opereres alene.

nærmere bestemt satsningen på Finnmark Landforsvar (FLF). Jegerkompaniet ved Garnisonen i Sør-Varanger (GSV), skal være en prioritert avdeling for tildeling av «manpads». Ytterligere prioriteringer/tildelinger er foreløpig ukjent.

POTENSIELLE LEVERANDØRER

Heller ikke dette ville FMA gå ut med, men ifølge våre kilder, skal det i alle fall være tre aktuelle kandidater, derav MBDA med sin

«Mistral», Saab med sin RBS 70, og Raytheon med sin «Stinger». To av disse systemer har vært, eller er i bruk i dag. Hæren har brukt Robot 70, før den ble faset ut, Sjøforsvaret bruker «Mistral» på sine kystkorvetter og minerydder-fartøyer, og «Stinger» systemet har amerikanske styrker brukt under allierte øvelser i Norge i en årrekke.

Det systemet man til slutt velger, skal etter intensjonen kunne integreres med Hærens

kampluftvern. Her dukker det opp flere spørsmål. Er alle disse systemene fullt ut integrerbare med fremtidig kampluftvern? Er sensoren/radaren plassert i soldathøyde, eller høyere, slik som f.eks Saab sin Giraff radar? Hvor mobile blir slike systemer inkl sensoren/radar?

Stor aktivitet på Evenes

Det har i lengre tid vært svært stor byggeaktivitet på Evenes. Bakker og knauser skal sprenges vekk og høydeforskjeller skal jevnes ut. Den 1. september ble grunnstenen til P-8 hangar lagt ned, samtidig som F-35 ankom for å øve på QRA-oppgdraget.

Sjef 132 luftving oberst Øivind Gunnerud og skvadronssjef 332 skvadron oberstløytnant Tron Strand, kom i hver sin F 35.

TEKST & FOTO EINAR HOLST CLAUSEN

BFO/Officersbladet var selvfølgelig på Evenes denne dagen, for å overvære grunnsten-nedleggelse for P-8 hangaren, men også for å være vitne til at de to første av åtte F-35 ankom Evenes for å øve over en 14-dagers periode, under det de kaller øvelse «Falcon Deploy». Det øves på QRA-oppgdraget som de overtar for våre F-16. De skal også bli mer kjent med å

operere ut fra Evenes, som ifølge skvadronssjef 332 skvadron oberstløytnant Tron Strand, er litt annerledes enn Ørland, med andre innflygningsrutiner på grunn av topografien.

VELKOMMEN TIL EVENES

Alle gjester og presse fikk se de to første F-35 flyene lande, og takse helt bort til de frem-møtte. Det var ingen ringere en luftvingssjefen 132 luftving sel, oberst Øivind Gunnerud, og

skvadronssjef 332 skvadron oberstløytnant Tron Strand, som hadde æren av å være de første. Begge ga uttrykk for at de hadde gledet seg til viktig øving på QRA-oppgdrag ut ifra Evenes. De ble møtt av Forsvarsminister Frank Bakke-Jensen, sjef Forsvarsstab viseadmiral Elisabeth Natvig, sjef Luftforsvaret general-major Rolf Folland, sjef 133 Luftving oberst Erik Guldvog med flere, når de steg ut av hver sin F-35.

FMIN gravde selv ned grunnstenen med en 25 tonn gravemaskin.

FMIN har lagt ned grunnstenen og så skal den egenhendig graves ned.

Planskisse Evenes og P8 området Skisse av Forsvarsbygg.

ØVELSE «FALCON DEPLOY»

Øvelse «Falcon Deploy» er en av flere øvingsperioder som skal gjennomføres i tiden før de overtar QRA-oppgavet fra F-16 i januar 2022, og da skal operere fra Evenes. Under øvelse «Falcon Deploy», deltar 8 F-35 fra 332 skvadron på Ørland, i tillegg teknikere, administrativt personell, luftvern og luftrom-kontrollører, til sammen rundt 200 personell.

På Evenes bygges det på harde livet, men

forlegningskapasiteten har foreløpig ikke mulighet til å forlegge alle under en slik øvelse, i tillegg til de som allerede jobber på basen og i 133 Luftving (P-8). Det helt nye Sure Hotel Best Western, var derfor fullbooket av militært personell og ukependlende arbeidere.

GRUNNSTEN-NEDLEGGELSE FOR P-8 HANGARBYGGET

Det har vært, og er mange følelser rundt etable-

ringen av maritim overvåking/P-8 Poseidon på Evenes, og nedleggelsen av Andøya, og den debatten tar jeg ikke i denne artikkelen. Dere får her kun en gjenfortelling av hva jeg så, og hvordan jeg opplevde Evenes.

Ved ankomst var det lett å se den enormt hektiske byggeaktiviteten. Lokale entrepenører og firmaer i regionen må være veldig glade i Forsvarsbygg. Det sprenes i fjell, lages veier, bygges en mengde administrative bygg, samt

Fakta

OM HANGAREN

- Byggeprosjektet omfatter etablering av hangar med plass for tre P-8A, der to plasser er knyttet til vedlikehold og én plass til vask av flyene.
- Videre inneholder prosjektet administrative fasiliteter, verkstedsfasiliteter for P-8A, samt teknisk lager og verksted- og lagerfasiliteter for bakkeutstyr og redningsutstyr.
- Det skal også etableres oppstillingsplasser for P-8A, taksebane, plattform for lasting av ammunisjon og utendørs spyleanlegg for flyene.
- Grunnarbeidene på tomten er nå ferdigstilt og klar for bygging av hangaren til patruljeflyene.
- Vel 700.000 kvadratmeter tomt
- Prosjektet er planlagt ferdigstilt klar til prøvedrift i årsskiftet 2023/24.

Sjef 132 Luftving, sjef 133 Luftving, FMIN, sjef Luftforsvaret, sjef Forsvarsstaben og skvadronssjef 332.

Marsipankaker med F 35 til de fremmøtte.

Innsyn på basen kan være en utfordring Dette bildet er tatt fra hotellet med telelinse.

kvarter, og ikke minst alt arbeid som foregår rundt P-8 området i sydenden av rullebanen. Det var også en annerledes opplevelse å erfare hvor stort område dette blir, og hvordan bygninger og annen EBA i plassert i terrenget, uten innsyn fra vei og sivil flyterminal. Plasseringen av P-8's hangar-fasiliteter i sydenden av rullebanen med tanke på turbulens fra bygget i innflygingen, er fortsatt en «het potet», men det 700.000 kvadratmeter store området imponerte.

GODT SAMARBEID OG GOD DIALOG

Før Forsvarsministeren gravde ned grunnstenen, talte Ordføreren på Evenes Terje Bartholsen,

som roste Forsvaret, Forsvarsbygg, Vianor, entreprenørene med flere, for samarbeidet. Direktøren i Forsvarsbygg Thorbjørn Thoresen sa at dette markerer byggestart for det største nybygget med tilhørende operative flater til Forsvarets bruk på nye Evenes flystasjon.

Han takket Forsvarsstaben og Luftforsvaret for det gode samarbeidet, samt den meget gode dialogen med vertskommunen Evenes, samt Tjeldsund kommune. Han takket også Avinor og alle andre samarbeidspartnere i regionen. Sjef Luftforsvaret Rolf Folland holdt også en positivt ladet tale, før Bakke-Jensen med sin Nordnorske humor sa;

- Vi snakker om mye i Nord-Norge, men

veldig sjelden hvor trangt det er. Jeg vet ikke hvor mange leserinnlegg jeg har lest og svart på, om hvor lite plass det er på Evenes. Dette er altså en av de største etableringene i landsdelen noen gang, sa Bakke-Jensen, før han plasserte grunnstenen i gropa, satte seg opp i gravemaskinen og under veiledning, gravde grus over grunnstenen. Han passet også på å understreke at dette var en større gravemaskin enn den Erna Solberg har prøvd ved en annen anledning. Da gjenstår det å se hvor bra dette kommer til å bli, for det ser veldig bra ut foreløpig, for flystasjonen som for ikke mange tiår siden ble nedlagt fordi den var operativt ubrukelig.

Redningstjenesten 50 år

Flott innslag på Dagsrevyen mandag 20. september, om Redningstjenestens 50-års markering. Offisersbladet gratulerer Hovedredningssentralen og Redningstjenesten generelt, med 50 år i folkets tjeneste.

Einar Holst Clausen

NRK Dagsrevyen den 20. september hadde innslag om Redningstjenestens 50 års markering.

Sjef Hæren om 9/11

Under den lange sendingen av markeringen av terroraksjonen mot twin towers 9. september i 2001, ble sjef Hæren generalmajor Lars Lervik intervjuet. Her formidlet Lervik saklig om reaksjonene her hjemme, og etter hvert om de bidragene Forsvaret sendte til blant annet Afghanistan. Og da hvordan Forsvaret da dreiet til å bli et innsatsforsvar. Meget solid av sjef Hæren.

Einar Holst Clausen

Forsvarssjefen overleverer Afghanistanundersøkelsen 2020 til FMIN.

Fra venstre major Hans Jakob Bøe, forsvarssjef Eirik Kristoffersen og forsvarsminister Frank Bakke-Jensen.

Afghanistan-undersøkelsen 2020

Veteraners erfaringer, helse og livskvalitet etter tjeneste i Afghanistan 2001-2020 er nå kartlagt. Rapporten er utarbeidet av Institutt for militærpsykologi og stressmestring (IMPS) og Forsvarets Sanitet i samarbeid med Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.

Rapporten ble fremlagt og gått igjennom av major Hans Jacob Bøe fra IMPS, for et samlet pressekorps. Hensikten med undersøkelsen har vært å kartlegge belastninger, psykiske- og kroppslige helseplager og livskvalitet blant Afghanistan-veteraner i perioden 2001 til 2020.

Det er gledelig at hele 67,7 % har svart på den omfattende undersøkelsen, sa Bøe. Undersøkelsen viser et høyt antall veteraner som rapporterer om alvorlige hendelser under tjenesten. Rundt 19 % har opplevd øyeblikk der de trodde de skulle dø. Undersøkelsen viser en tydelig sammenheng mellom belastning og senere helseplager.

Det er også en tydelig tendens til at de som har sluttet i Forsvaret, har større psykiske helseplager enn de som fortsatt er i tjeneste i Forsvaret. Men til tross for overnevnte, så viser det seg at en stor majoritet 79 av Afghanistanveteranene rapporterer om høy eller svært høy tilfredshet med sitt eget liv (livskvalitet).

Forsvarsminister Frank Bakke-Jensen mottok undersøkelsen av forsvarssjef Eirik Kristoffersen. I sin tale understreket Bakke-Jensen viktigheten av slike rapporter, for å kunne forbedre veteraner, og gi riktig hjelp til de som trenger det.

Forsvarssjefen satte stor pris på rapporten og det arbeid som gjøres for veteranene, men uttrykte en viss bekymring for at andelen veteraner med psykiske og/eller fysiske skader har økt siden forrige undersøkelse i 2001, til tross for at soldatene i dag er godt selektert, har utført førstegangstjeneste og er meget reflekterte.

Einar Holst Clausen

Saigons fall

«En stor triumf», het det i et dokument fra kommunistpartiets politbyrå i Nord-Vietnam om fredsavtalen av 1973. I nord så man først og fremst på avtalen som det avgjørende skrittet på veien til å gjenforene Vietnam under deres regime.

AV TROND SÆTRE

Fredsforhandlingene under den amerikanske sikkerhetsrådgiveren Henry Kissingers ledelse var kommet svært langt før de brøt sammen den 13. desember 1972. Årsaken var at Nord-Vietnam ville ha med at Sør-Vietnams skulle styres av deres allierte, opprørsbevegelsen FNL (Front National de Liberté, eller Vietcong). Som en direkte respons igangsatte amerikanerne sin siste store militære operasjon i Vietnam, «Julebombingen» Operasjon Linebacker II. Kampanjen ble gjennomført fra 18. til 29 desember 1972, med det uttalte formålet fra Richard Nixons side å tvinge fram en gjenopptakelse av forhandlingene. Navnet på operasjonen refererte til Operasjon Linebacker, en kampanje som hadde pågått i drøyt et halvt år fram til oktober samme år, for å slå tilbake et invasjonforsøk mot Sør-Vietnam. Linebacker II hadde Nord-Vietnams hovedstad Hanoi og byen Haiphong som mål, og ble gjennomført med strategiske bombefly av type B-52 Stratofortress. Operasjonen regnes som den største bombeoffensiven utført av det amerikanske flyvåpenet etter andre verdenskrig.

Men den amerikanske tilbaketrekningen hadde allerede foregått over flere år under forhandlingene. Det sto bare 20 000 amerikanske tropper igjen i Vietnam da fredstraktaten ble undertegnet i Paris den 27. januar 1973. Kissingers viktigste forhandlingspartner hadde vært den nord-vietnamesiske politikeren Lê Đức Thọ. Samme år fikk de en svært kontroversiell Nobels Fredspris for denne avtalen.

Julebombing til tross, den endelige avtalen hadde ingen viktige endringer i forhold til utkastet fra høsten 1972. Den forutsatte i tydelige ordelag en total tilbaketrekking innen 60 dager, både av amerikanske militære og alle andre allierte av det sør-vietnamesiske regimet i Saigon, og at alle amerikanske krigsfanger skulle utleveres i god behold. Nord-Vietnam skulle trekke alle sine styrker ut av nabolandene Laos og Kambodsja. De to første betingelsene ble oppfylt, men nord-vietnameserne trakk ikke tilbake de utenlandske styrkene sine. Da hadde de ikke vært i stand til holde forsyningslinjene åpne.

Avtalen krevde ikke tilbaketrekking av de nord-vietnamesiske styrkene som sto i sør. I Saigon var man selvsagt ikke fornøyd med det, men Nixon ivret for å avslutte den upopulære krigen for USAs del.

At regimet i nord akttet å gjenforene Vietnam under sitt styre, var åpenbart. Innen to måneder etter fredsavtalen hadde nord-vietnameserne økt sitt militære nærvær i sør med 30 000 mann, og sendt 400 tanks samme veien.

Det innledningsvis nevnte dokumentet fra politbyrået slo fast «Fienden skal drives tilbake skritt for skritt, og seieren skal vinnes bit for bit». Geriljavirksomheten fortsatte, selv om større angrep foreløpig var utelukket. Uten amerikansk bombardement sto regimet i Hanoi fritt til å utbedre logistikken i nord, som forberedelse til en ny invasjon i sør.

Kissinger har hevdet at det var Watergate-saken og Nixons påfølgende avgang i august 1974 som førte til Sør-Vietnams fall. Allerede før Watergate hadde den amerikanske kongressen fattet vedtak som gjorde det stadig mer usannsynlig at USA til slutt ville redde Sør-Vietnam. Våpenhjelpen ble redusert med 50%, og i juni 1973 lovfestet man at en ny intervensjon måtte ha kongressens samtykke. Uten sikre forsyninger fra USA begynte hæren i sør å merke mangelen på både reservedeler og ammunisjon, i tillegg til at oljekrisen hadde gjort drivstoffet kostbart. Sovjetisk hjelp styrket Nord-Vietnam, mens amerikanernes raskt minkende interesse for krigen tvang regimet i sør «til å kjempe den fattige manns krig», som den nord-vietnamesiske stabssjefen Văn Tiến Dũng senere skrev.

Nord-Vietnam kalkulerte med at hovedoffensiven til deres væpnede styrker, «Folkehæren», måtte settes inn på vinteren 1975/76 (tørketiden i Vietnam), før hæren til Sør-Vietnam var fullt utlært. Men det avgjørende slaget startet allerede den 12. desember 1974, da Folkehæren invaderte det strategisk viktige Phuoc Long-distriktet i sør. Gjennom denne gikk en viktig transportrute som forbandt den såkalte Ho Chi Minh-stien (et nettverk av veier og stier som gikk fra nord til sør gjennom nabolandene) med andre folkehær-okkuperte områder i sør. Derfor var det viktig for den sør-vietnamesiske hæren å isolere forsyningslinjene i Phuoc Long. Angrepet hadde også den hensikten å teste om USA var villige til å gripe inn når regimet i Saigon var truet. Det var de ikke. En øyensynlig endelig bekreftelse på at Sør-Vietnam sto alene, styrket moralen i nord.

Dette var begynnelsen på Folkehærens våroffensiv. Deres endelige erobring av Phuoc Long førte til at den sør-vietnamesiske regjeringen i desperasjon besluttet å redusere fronten og omgruppere styrkene sine for å kunne konsentrere seg om å forsvare kyststripen. Men omgrupperingen var preget av dårlig kommunikasjon og planlegging, og synet av hærstyrker som trakk seg tilbake førte til panikk i sivilbefolkningen. Flyktningstrømmen fylte opp veiene, noe som gjorde det vanskelig å gjennomføre de nødvendige styrkeforflytningene.

I Xuân Lộc sto det siste større slaget i Vietnamkrigen. Byen var porten til Saigon for Folkehæren. Begge parter visste dette, og kampene ble derfor harde. Sør-Vietnam måtte hente flere hærstyrker fra Mekongdeltaet lengst sør i landet, med det resultatet at Folkehæren lettere kunne omringe Saigon etter erobringen av Xuân Lộc den 21. april. Den provisoriske presidenten, general Duong Van Minh, hadde fortsatt kampklare styrker i Mekongdeltaet, men forsto at et stor slag i Saigon bare ville gjøre det uunngåelige nederlaget enda blodigere. Sør-Vietnam kapitulerte 30. april. Samme dag fullførte USA evakueringen av 1 373 amerikanere, samt 5 595 vietnamesere og tredjelandsstatsborgere med helikopter. Evakuering fra hovedflyplassen Tan Son Nhat måtte avbrytes den 28. april, da flyplassen ble angrepet av Folkehærens flyvåpen og artilleri.

I 1976 skrev Dũng en serie artikler i partiavisa Nahn Dan, der han blant annet gjerne innrømmet at forberedelsene til våroffensiven ble påbegynt straks etter Paris-avtalen. På denne bakgrunnen er det ikke til å undres over at Lê Đức Thọ nektet å motta fredsprisen i 1973. Den freden som DRV ønsket seg, skulle de selv komme til å skape og diktere etter utdelingen.

HØSTKAMPANJE

BMW 530e xDrive Touring eDrive M Sport Edition a ut.

Leieperiode 48 mnd / 60.000 km
Startkostnad kr 50.000,- inkl. MVA
Pris pr mnd kr 5.950,- inkl. MVA

- Metallic lakk
- 19" M Y Spoke lettmetallfelger
- BMW Head Up display
- Solbeskyttende ruter
- Adaptive LED frontlykter
- Tilhengerfeste
- Komfortseter i skinn
- Panoramasoltak i glass
- 18" vinterhjul
- Serviceavtale 4 år / 60.000 km inkludert

Nye VW ID.4 GTX 4WD 299 HK aut.

Leieperiode 30 mnd / 37.500 km
Startkostnad kr 30.000,-
Pris pr mnd kr 4.890,-
Rekkevidde inntil 475 km (WLTP)

- Metallic lakk
- Dynamiske LED Matrix frontlykter
- Komfortpakke +
- Førerassistentpakke +
- Keyless Access
- Ryggekamera
- Vinterhjul
- Hengerfeste

Toyota RAV4 Executive Bi Tone AWD plug in Hybrid aut.

Leieperiode 36 mnd / 45.000 km
Startkostnad kr 40.000,- inkl. MVA
Pris pr mnd kr 4.650,- inkl. MVA

- Metallic lakk
- Blindsonevarsling
- 19" lettmetallfelger
- Mørke ruter
- 18" vinterhjul
- Ryggekamera
- Keyless
- Perforerte seter i helskinn
- Head Up display

Nye Hyundai Ioniq5 Premium Long Range AWD aut

Leieperiode 39 mnd / 48.750 km
Startkostnad kr 40.000,-
Pris pr mnd kr 4.790,-
Rekkevidde inntil 460 km (WLTP)

- Metallic lakk
- Full LED nær og fjernlys
- 19" lettmetallfelger
- Smartkey
- Bose Premium lydanlegg
- Oppvarmet ratt
- 360 graders parkeringskamera
- Tonedetektor
- 44" Avansert head up display
- Mode3 ladekabel
- Vinterhjul u/pigg

Nye iX40 xDrive 310 HK aut

Leieperiode 36 mnd / 45.000 km
Startkostnad kr 50.000,- inkl. MVA
Pris pr mnd kr 7.990,- inkl. MVA
Rekkevidde inntil 425 km (WLTP)

- Metallic lakk
- Sportspakke
- Interiørdesign Suite Amido
- 21" Aerodynamic 1012 Bicolour
- BMW Laserlight
- Innovation pakke
- Comfort pakke
- Tilhengerfeste
- Solbeskyttende ruter
- 20" vinterhjul u/pigg
- Serviceavtale for perioden inkludert

Volvo XC60 T6 Scandinavian Pro Edition R-Design 340HK plug-in AWD aut.

Leieperiode 39 mnd / 48.750 km
Startkostnad kr 50.000,-
Pris pr mnd kr 5.690,-

- Metallic lakk
- Nappa OpenGrid Sportsseter
- El. bakluke
- Ryggekamera
- Harman Kardon lydanlegg
- Google Automotive Service
- Oppvarmet ratt
- Semielektrisk hengerfeste
- Vinterhjul 18" u/pigg
- Keyless
- 19" lettmetallfelger
- Serviceavtale for perioden inkludert

Generelle vilkår

I tillegg til de oppgitte priser kommer følgende i tillegg:

- Flåteforsikring p.t. FRA Kr. 5.790,- pr. år fra IF (kr. 6.990,- ved 20.000 km pr år)
- Service i.h.t bilens servicehefte må følges og betales av leietaker
- Trafikksforsikringsavgift tilkommer forsikringen.
- Etableringsgebyr Kr. 3.990,- (ordinær pris kr 4.990,-)
- Andre kjørelengder på forespørsel

Det tas forbehold om kredittvurdering, endringer i avgifter, mulig MVA på elbiler, bilpris og rente.

Bilene kan leveres i år, eller så langt lageret rekker (XC60 T6 Q2 2022).

Kontaktpersoner

Petter Ødegård – Selger

Mobil: 40 62 11 19

E-post: petter@ctcbil.no

Tom Brenna – Salgssjef

Mobil: 90 08 61 90

E-post: tom@ctcbil.no

Oppdraget i Afghanistan har ikke vært forgjeves

AV FORSVARSMINISTER FRANK BAKKE-JENSEN

I disse dager avsluttes det norske styrkebidraget i Afghanistan. Samtidig gjør norske soldater og sanitetspersonell fortsatt en fantastisk innsats på feltsykehuset og på flyplassen i Kabul – til siste slutt.

En innsats som reflekterer det norske soldater har stått for og bidratt med i nesten tyve år.

Når vi ser fasiten etter tjue års engasjement, stiller både veteraner og politikere spørsmålet: Var den norske innsatsen i Afghanistan forgjeves?

Mitt svar på dette spørsmålet er et klart nei.

Angrepet på World Trade Center 11. september 2001 var et angrep på et NATO-land. Angrepet utløste Atlanterhavspakten artikkel 5; et angrep på ett medlemsland er et angrep på alle. Vi stadfestet prinsippet om en for alle, alle for en.

Gjennom hele perioden har oppdragene i Afghanistan vært hjemlet i folkeretten og menneskerettighetene.

I 2001 var sivilbefolkningen i Afghanistan under Talibans terrorvelde. Et regime der jenter

og kvinner i praksis ikke hadde noen rettigheter – ikke engang retten til liv. Men også menn led under dette regimet, med utstrakt bruk av vold, tortur og grusomme avstraffelsesmetoder.

Norske soldater ryddet veibomber slik at sivilbefolkningen kunne ferdes trygt. Norske soldater stanset selvmordsbombere og forhindret terrorangrep slik at afghanske liv ble spart. Norske soldater ga den afghanske sivilbefolkningen innsikt i de mulighetene som ligger i våre demokratiske verdier. En hel generasjon afghanere har fått mulighet til utdanning, også jenter og kvinner, som tidligere ble nektet skolegang.

Min påstand er at norske soldater ga den afghanske sivilbefolkningen rom for et håp om en bedre fremtid. Norske soldaters innsats har utgjort en positiv forskjell for det afghanske folk.

Uansett hvordan tilbaketrekkingen blir vurdert av andre har våre soldater grunn til å være stolte over innsatsen sin. De løste de oppdragene norske myndigheter ga dem, og de har utvist profesjonalitet og mot. Ingen norsk Afghanistan-veteran skal måtte stå med

bøyd hode etter å ha utført de oppdragene han eller hun ble satt til av norske myndigheter. Vi skal ta vare på våre veteraner fra Afghanistan. Vi sto bak dem da vi sendte dem ut. Vi står bak dem når de kommer hjem. De som måtte trenge ekstra oppfølging skal få det.

Fredag avduker vi det nasjonale monumentet over dem som har gjort tjeneste i internasjonale fredsoperasjoner. At avdukingen av veteranmonumentet skjer akkurat nå mener jeg nettopp understreker den stoltheten vi alle føler over våre veteraner fra internasjonale operasjoner. Ikke minst skal monumentet tjene som et minne over dem som ga sitt liv i tjeneste for Norge.

Mitt ønske er at dette monumentet, med sin utforming og med Den evige flamme som et sterkt symbol, nettopp skal gi anerkjennelsen vi ønsker å vise dem. Vi skal aldri glemme hva de har gjort og gjør for oss, uavhengig av hvordan operasjonene blir vurdert i ettertid, og uavhengig av de politiske valgene som lå bak.

Jeg er stolt av våre veteraner fra internasjonale operasjoner. I disse tider er jeg ikke minst stolt av våre veteraner fra Afghanistan.

Ved din side hele døgnet

Vi i If ønsker å hjelpe deg med å håndtere alle typer risiko – ikke bare når det kommer til bil. Derfor har vi vært med på å utarbeide [Ladevettreglene](#) – din ladeguide i en verden av stadig flere elektriske dupperingser.

1. Lad i rom med røykvarsler	7. Ikke lad i korridor eller i trapperom.
De må kunne brukes som fluktvei ved brann
2. Lad når du er våken og til stede	8. Bytt ut skadet utstyr
3. Les og følg produsentens bruksanvisning	9. Stopp lading dersom det kommer lyder, lukter eller blir unormalt varmt
4. Bruk helst original lader	10. Ved røyk og flammer, ring brannvesenet på 110
5. Lad på et underlag som ikke lett kan brenne	
6. Ikke lad i sengen	

Ladevettreglene er utarbeidet av Norsk brannvernforening, DSB og forsikringsselskapet If.

Som medlem i BFO får du ikke bare en skreddersydd forsikring, men også rådgivning fra entusiastiske eksperter som brenner for faget sitt. Rask og riktig hjelp hvis det skjer noe, er en selvfølge.

I samarbeid med:

Nysgjerrig på flere forsikringsfordeler som medlem?
Ring FP på telefon 21075710 eller gå inn på if@fp.no

BFO besøkte HV's skole- og kompetansesenter Dombås

Alle som hadde mulighet møtte opp for å høre BFOs pensjonsbrief også noen unge.

Mandag den 23. august var dagen satt av til BFOs orientering til de ansatte på HVSKS.

Svært mange fant tid til å høre på BFOs «pensjons-guru» Ragnar Dahl, som holdt en grundig brief om pensjonsberegninger før, nå og i fremtiden.

TEKST & FOTO: EINAR HOLST CLAUSEN

De litt yngre i salen fikk seg overraskelse, når de fikk høre om sin fremtidige pensjon, som etter de nye beregningsreglene, blir betydelig mindre enn det de har trodd de skulle få! Spørsmålene fra de ansatte var mange, for pensjon er vanskelig å bli klok på. Ragnar Dahl, forklarte i løpet av dagen også hvordan BFOs egenutviklede pensjonskalkulator fungerer. Ved å legge inn noen få data om deg selv, inklusive

lønnsforhold, regner den ut din fremtidige pensjon.

Av andre temaer som ble forklart og diskutert, var tvangskonvertering, men ikke minst BFOs kamp for at befalets variable tillegg (ATF), skal være en del av pensjonsgrunnlaget. Forsvarets ansatte er nå de eneste i Staten som ikke får dette. Forsvarssjefen ønsker det, men Forsvarsdepartementet instruerer Forsvarstaben til ikke å gå inn for dette. Det blir for dyrt sier FD! Kanskje byråkratene politisk ledel-

se i Myntgata 1 bør huske sine festtaler, der det blir sagt at personellet er Forsvarets viktigste ressurs, eller hva?

Når det gjelder leiren som vi best husker som HV-skolen på Dombås, så fremstår den i dag som en flott og veldrevet leir. Krigshistorien henger på plass i salen og ivaretas med spesielt fokus på Shetlands-Larsen og Linge kompaniet. Med sine over 40 ansatte gjennomfører HVSKS en rekke kompetansehevende kurs i løpet av et år, og etter BFOs besøk, var

Skiltet ved innkjøringen.

HV skolen Dombås er en velholdt og veldrevet leir.

Ragnar i sitt ess.

Ragnar i samtale med sjef HV skolen Dombås.

Sjef HV skolen Dombås, oberstløytnant Ove Morten Ranum.

de klare til å motta alle HVs ny-tilsatte for en grundig innføring om HVs organisasjon, oppdrag, distrikter/områder og drift. Det var dessuten betryggende å se alle de gode smittevernstilltakene ved avdelingen.

SJEF HVSKS OBERSTLØYTNANT OVE MORTEN RANUM

Ranum orienterte BFO delegasjon om HVKS sine oppgaver, som er å utdanne 1000-1300 elever sentralt og desentralisert, være ansvarlig for trenings- og utdanningsprogram, gjennomføre Fag- og nivådannende kurs, samt sørge for/bidra til prioritering og standardisering.

Ranum har også mange tanker rundt dette med kulturbygging og utvikling av arbeidsmiljø. Han tenker primært på HVSKS, men kan vel så godt være gode tanker for de fleste avdelinger i Forsvaret. Ranum har nemlig ikke like stor tro på at store samarbeidsseminarer med alle ansatte, er det beste midlet for utvikling av et godt arbeidsmiljø. Han har derimot tro på, og som han sier, erfaring med at godt arbeidsklima og sunn avdelingskultur bygges og vedlikeholdes best gjennom et kontinuerlig arbeid.

Han forklarer at en leder må starte med meg

selv og deretter påvirke organisasjonen daglig gjennom de han er satt til å lede, og da gjennom verdibasert ledelse. Hvordan gjøres dette da Ranum?

–Jeg starter med meg selv, skriver ned hva jeg konkret legger i Forsvarets kjerneverdier. Deretter spør jeg meg om jeg er fornøyd med min egen etterlevelse av verdiene og det jeg ønsker å stå for. Er mine handlinger og avgjørelser basert på respekt, ansvar og mot og ikke på f.eks intoleranse, hovmod, misunnelse, sinne, latskap, egen vinning osv. Her vil det være avgjørende å være ærlig med seg selv for å få en positiv utvikling, og jobbe med dette kontinuerlig over tid, sier han.

Han forteller at han så gjennomfører det samme i ledergruppen. Resultatet diskuteres så i makkerpar for deretter å presenteres i gruppen. Etter å ha tatt rede på oss selv, rettes oppmerksomheten på avdelingen. Etterlever vi kjerneverdiene og hva ønsker vi eventuelt å korrigere i forhold til kultur og arbeidsmiljø. På lik linje med at jeg har pålagt meg selv å kontinuerlig jobbe med kultur og arbeidsmiljø, pålegger jeg mine avdelingssjefer å gjøre det samme, men de velger metoden selv, sier en engasjert sjef HVSKS.

Skolesjefen på Dombås har også mange tanker rundt utvikling av samarbeid mellom tillitsvalgte/organisasjonene og ledelsen. Han kunne fortelle at samarbeidet mellom de tillitsvalgte og ledelsen over tid var preget av slitasje. Ranum valgte derfor å kalle inn alle tillitsvalgte til et uformelt møte, for å ta rede på hva som var utfordrende og mulige tiltak for å bedre samarbeidet. Resultatet ble at vi satte oss på "skolebenken" sammen, under kyndig veiledning fra sentral ekspertise, nemlig BFO med Ragnar Dahl i spissen.

Vi forpliktet oss til et oppfølgingsmøte med BFO etter ca 6-8 måneder, for å sikre oss at ikke første møtet bare ble en «happening». I tillegg gjennomfører jeg nå kvartalsvis det vi kaller klimamøte. Her møtte jeg alle tillitsvalgte og HVO uformelt og uten referatføring. Hensikten er at vi sammen tar en statussjekk på arbeidsklimaet. Det handler i bunn og grunn om å oppføre seg som folk og ønske hverandre det beste, avslutter Ranum.

BFOs «delegasjon» på Dombås var forhandlingsleder Ragnar Dahl, BFOs HTV i Heimevernet Inge Øyen, nytilsatt forhandlingsleder Dag Stutlien, og undertegnede. Takk for at vi fikk komme og ble tatt så vel imot.

Kronprinsen besøkte Finnmark landforsvar

I begynnelsen av september besøkte Hans Kongelige Høyhet Kronprins Haakon Finnmark landforsvar FLF. Under det tre dager lange besøket, møtte Kronprinsen vernepliktige og annet personell, ved blant annet Porsangermoen (GP) og Garnisonen i Sør-Varanger (GSV).

Besøket skulle vært gjennomført i 2020, men ble på grunn av smittevern under pandemien utsatt. Forsvarssjefen inviterte nemlig Kongehuset til Finnmark i forbindelse med 100 års jubileet til GSV og 75 års jubileet til FLF. I tillegg til sjef FLF oberst Thomas Beck, fulgte Forsvarssjef general Eirik Kristoffersen og Sjef for Hæren, generalmajor Lars Lervik, Kronprinsen under besøket.

På GP fikk Hans Kongelige Høyhet Kronprins Haakon informasjon om FLF av oberst Tomas Beck. FLF består i dag av GP, GSV og HV-17. Kronprins Haakon fikk møte soldater fra både GP og HV-17, før han ble fløyet i Forsvarets Bell-helikopter til GSV, og fikk besøke OP247, lengst Øst ved Grense Jakobselv. Der fikk han møte grensejegerne, og fikk orientering om deres oppdrag og tjeneste. Kronprinsen ble så innlosjert på den gamle grensestasjonen på Korp fjell, som i dag brukes til å overvåke grensen. Også her fikk Kronprinsen orientering av vernepliktige soldater. Før den tre dagers rundturen i FLF sin teig var over, fikk Kronprins Haakon også oppleve en patruljetur på Grense Jakobselv. Kronprinsen skal ha blitt tydelig imponert over profesjonaliteten til både soldatene og befalet ved FLF sine avdelinger.

Einar Holst Clausen

(Info hentet fra div media)

Her forberedes patruljetur på Grense Jakobselv. Foto: Det Kongelige Hoff.

H K H Kronprins Haakon møtte soldatene i felt også.

Sjef FLF oberst Tomas Beck, HKH Kronprinsen, Forsvarssjef Kristoffersen rett bak.

Army Summit 2021

Det er 13. gang Hæren arrangerer Army Summit, men denne gang ble den gjennomført i løpet av to kvelder i Ridehuset på Akershus festning.

Sjef Hæren generalmajor Lars Lervik under åpningstalen under Army Summit 2021.

EINAR HOLST CLAUSEN

NOE REDUSERT PROGRAM

Sjef Hæren og Den Norske Atlanterhavskomiteé var verter, og inviterte til innlegg og debatt om Totalforsvaret. Årets program var noe redusert i forhold til tidligere gjennomføringer. Eftervirkninger av pandemien er kanskje årsaken til at det var begrenset antall plasser i Ridehuset, og at de to dagene ble «streamet» ut til de interesserte. Forsvarsminister Frank Bakke-Jensen innledet og åpnet årets Summit med litt selvros for styrkingen av Hæren i Nord i Langtidsplanen, og understreket viktigheten av god beredskap innen totalforsvarsrammen, samt i den sammenheng viktigheten av sivilt militært samarbeid, før han forlot Ridehuset.

SJEF HÆREN

Generalmajor Lars Lervik ledet videre inn i årets Summit, ved å vise til storøvelsen Trident Juncture i 2018 som et godt eksempel og en test på sivilt militært samarbeid innenfor totalforsvarsrammen. Læringskurven ble bratt, spesielt på logistikksiden under øvelsen. Lervik presiserte at man er avhen-

gig av god dialog med alle involverte etater, god informasjonsutveksling og tilstrekkelig med øving. Som et eksempel på Totalforsvaret og samfunnsberedskap, roste Lervik eksempelvis Heimevernet for støtten til grensevakthold under pandemien.

INVITERTE INNLEDERE TIL DEBATT

Fra Storbritannia holdt Professor Sir David Omand et innlegg om etterretning, de farer som truer oss og viktigheten av å dele kunnskap og etterretningsinformasjon. Sir David har vært i toppen av britisk etterretnings-hierarki. Han la stor vekt på de stadig økende digitale trusler vi står overfor, og at det må bevilges cyberforsvarsmidler. Her må vi være proaktive! Også Sir David presiserte viktigheten av støtte fra sivilsamfunnet. Etter Sir Davids innlegg, inviterte årets moderator Håkon Haugsbø til et ordsifte på scenen mellom sjef Hæren og Sir David, også med Q&A fra de som fulgte programmet.

På skjermen fikk vi oppleve en meget tydelig sjef i NATOs hovedkvarter i Brunssum, den tyske firestjerners generalen Jörg Vollmer. Han gikk rett på sak, og sa at NATO er i kontinuerlig konflikt.

Han nevnte kontinuerlige russiske cyberangrep, spionasje, desinformasjon, elektronisk krigføring, og viste til Krim og Ukraina. NATO jobber hardt med å øke beredskap, øke tilstedeværelse og forsvare oss mot disse truslene. Vi må bli flinkere til «All domain training», forbedre og standardisere infrastruktur innen NATO, sa en sterk og klar sjef Brunssum, som ser frem til øvelse «Cold Response» i Norge i 2022.

Den første dagen ble avsluttet med den høytidelige utdelingen av årets RAM-priser.

RESPEKT 2021

Tildeles Kommandørsersjant Ebbe Næss, Ingeniørbataljonen/ Brigade Nord

Kommandørsersjant Ebbe Næss har i rollen som bataljonssersjant og medmenneske vært en rollemodell og etterlevd kjerneverdien respekt langt ut over det som kan forventes. Næss har etter en tragisk dødsulykke fulgt opp og ivaretatt pårørende og involverte soldater på en verdig og respektfull måte. I tiden etter ulykken og fram til i dag, har han sørget for at ingen har falt utenfor og vist en beundringsverdig respekt og tilstedeværelse for de involverte. Ved å alltid være tilgjengelig og

Uformell og god spørsmål/svar runde med foredragsholderne.

Prismottakerne fra venstre: Major Edit Mutamuliza Alnes, visekorporal Andreas Husevåg Hereid og kommandersersjant Ebbe Næss. Foto: Hæren.

gi av seg selv har dette vært en stor personlig belastning for han. En pris han har vært villig til å betale for å ivareta de involverte. Kommandersersjant Ebbe Næss er et forbilde for Hæren og har etterlevd Hærens kjerneverdi RESPEKT på en fremragende måte.

ANSVAR 2021

Tildeles Visekorporal Andreas Husevåg Hereid, Hans Majestet Kongens Garde

Visekorporal Andreas Husevåg Hereid har vist utpreget ansvarglede og lederskap i sin tjeneste som lagfører under sin førstegangstjeneste i Hans Majestet Kongens Garde. Hereid har som ung leder vist en modenhet og ansvarsfølelse langt ut over det som kan forventes. Gjennom sin utpregede ansvarsfølelse har han utviklet og fulgt opp sine medsoldater innenfor alle områder, også de han ikke har det formelle ansvaret for. Han har aktivt bidratt til å gjøre både undergitte og overordnede bedre, og vært et eksempel på hvilken positiv effekt unge ledere kan ha på sin avdeling. Visekorporal Andreas Husevåg Hereid er et forbilde for Hæren og har etterlevd Hærens kjerneverdi ANSVAR på en fremragende måte.

MOT 2021

Tildeles major Edit Mutamuliza Alnes Stridstrenbataljonen/ Brigade Nord

Major Edith Mutamuliza Alnes har utvist stort mot og tatt ansvar for å ta opp utfordrende problemstillinger i den offentlige debatten. Alnes har vært en tydelig og modig stemme i krevende debatter rundt blant annet likestilling, kvotering, mobbing og seksuell trakassering. Hun har våget å uttrykke sine meninger i temaer der mange er uenige med henne. Dette motet har vært en døråpner for andre til å kunne ytre sine meninger, samt hevet takhøyden i de krevende og offentlige diskusjonene. Kaptein Edith Mutamuliza Alnes er et forbilde for Hæren og har etterlevd Hærens kjerneverdi MOT på en fremragende måte.

AVSLUTNINGEN

Sjef Hæren, Lars Lervik innledet siste kvelden med å si at Forsvaret er Totalforsvaret i bunnen. Store forflytninger av avdelinger og materiell over større strekninger er kun mulig med støtte fra sivile aktører. Han understreket videre viktigheten av å ha lik situasjonsforståelse. Lervik mener pandemien og den tragiske rasulykken i Ask/Gjerdrum har styrket Total-

forsvaret, der Forsvaret bidro med sine kapasiteter og samarbeidet godt med sivile etater. Han stilte likevel spørsmålet om vi har god nok situasjonsforståelse i møte med vanskelige samfunnsutfordringer/kriser.

Innlegget til direktøren i Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) Elisabeth Sørbøe Aarsæther, sjef HV generalmajor Elisabeth Michelsen (på link fra Porsanger) og beredskapsdirektør i Politidirektoratet Tone Vangen, underbygget flere av sjef Hærens tanker om Totalforsvaret og samfunnssikkerhet. De var alle innom viktigheten av god kommunikasjon mellom etatene, godt samarbeid og behovet for felles situasjonsforståelse. Sjef HV presiserte viktigheten av samvirke og trianglet HV-politi-Statsforvalter. Hun understreket viktigheten av å ha et godt rammeverk, godt sivilt/militært samarbeid, og ikke minst bli bedre på samarbeid mellom forsvarsgrenene. Tone Vangen i Politidirektoratet ønsker seg et komplett planverk, som omfatter hele krisespekteret og samvirket i så vel fred som krise/krig. Også denne kvelden ble det gjennomført en spørsmål/svar runde. Vel gjennomført, men vi savner et litt større Army Summit arrangement på festningen.

Markering 330 skv.

25 april 2021 fylte 330 skv 80 år, men pga covid 19 pandemien ble det ikke feiret eller markert på en ordentlig måte.

SAR Queen.

Sea King.

Av JACOB ARE ØPDAL

Selve markeringen ble gjennomført søndag den 29 september 2021. Selv om myndighetene åpnet landet dagen før, var markeringen innenfor gjeldende covid-regler når invitasjoner til markeringen ble sendt ut.

Markeringen startet med en enket lunsj hvor det var lagt opp til 40 spisegjester. Toastmaster var pensjonert brigader Øyvind K Strandman.

Sjef Luftforsvaret, gen.maj Rolf Folland, holdt første tale under nevnte lunch. Han drog forsamlingen gjennom en overordnet historisk reise fra opprettelsen av 331 skv på Island 25 april 1941 og fram til i dag. Første tokt for 330 skv var 23. juni 1941. Videre ble det nevnt at 330 skv mistet 23 mann og 12 fly i perioden 1941 til 1943. Derfor har Luftforsvarets tradisjon der krigsmenn samles til et godt måltid mat, hvor en utbringer en skål for våre falne

kamerater, en ekstra tradisjonell og sterk betydning for 330 skv. Det var 330 skv som 8 mai 1945 fløy delegasjonen fra England til Norge ifm kapitulasjon i 1945. Fergeforliset i Skagerak i 1966 var det som fikk norske myndigheter til å bestemme seg for å anskaffe egne redningshelikopter. I 1970 ble det bestemt å anskaffe 10 stk Sea King. De første ble levert i 1973 og som de første baser var Sola Ørland og Bodø operative m fra mai 1973. Banak kom etter august samme år. I oppstarten og fram til 2004 var det times beredskap. Fra 2004 ble første base som var Sola satt på 15 min utkal-lingstid. Dette medførte en endring fra Hjemmevakt (Beredskapsvakt) til tilstedevakt. Her ble basene gradvis satt på 15 min. Siste base var Rygge på plass i 2008, og Florø ble etablert som detasjement i 2009.

Neste taler under lunchen var oberst Tord Aslaksen sjef RHT.

Han trakk fra 330 skv plass i det norske folk. Alle vet at 330 skv vil forsøke å redde deg hvis

en havner i en ulykke. Det sitter i ryggmargen til det norske folk at 330 skv berger liv. Flytype endrer seg, vi bytter nå ut Sea King med Sar Queen, men menneskene som opererer redningshelikopter er de samme. En utrolig dedikert og kompetent gruppe mennesker som har ett fokus å berge liv, ikke bare til havs, men også på land.

Oberst Aslaksen avsluttet med følgende: For alt dere er, og alt dere gjør.

Sjef 330 skv oberstløytnant Svein Tore Pettersen var siste taler ut. Han valgte å tas oss med i ett mer framtidig perspektiv. 330 skv er veldig fornøyd med Sar Queen pr i dag har de en beredskapsgrad på 99 %, som skyldes en god maskin, dyktig og dedikert personell. Maskinen har flere og bedre sensorer i seg, større rekkevidde osv. I media har det vært stor fokus på downwash fra maskinen da den er vesentlig tyngre en Sea King. Dette fokus har beskrevet downwash for dramatisk. Alle helikopter har denne utfordring, og en tilpasser seg dette

Sjef 330 skv oberstløytnant Svein Tore Pettersen.

Tale Lunch sjef IF general løytnant Rolf Folland.

Øyvind Strandmann.

med å justere på innflyging, vindretning og vindstyrke osv. AW101 Sar Queen er en meget god maskin og et betydelig bidrag til økt sikkerhet for det norske folk.

Organiseringen av Redningshelikoptertjenesten som en egen BRA (Luftving) har også vist seg å ha gitt en betydelig positiv effekt for driften av redningshelikoptertjenesten.

Etter lunch og en liten pause, forflyttet forsamlingen seg til en noe større sal med plass til ca 100 personer. Der startet et historisk seminar som LMS-Rogaland hadde invitert til, men som var en del av markeringen.

Her ønsket Leder LMS Rogaland major (r) Svein Anders Eriksson velkommen før han gav ordet til kaptein (p) Odin Leirvåg som var seminarets innleder.

Videre holdt oberst (p) Per Erik Solli, Nord Universitet et meget interessant foredrag som hadde tema «Fra verdenskrig og ubåtjakt til kald krig og jagerfly.»

Neste foredrag som omhandlet Albatross

tiden ved 330 skv, ble holdt av brigader (p) Jan Erik Larsen, tidligere navigatør på Albatross ved 330 skv og 333 skv.

Siste foredrag under seminaret gjaldt Sea King tiden og dagens 330 skv. Dette foredrag skulle være et samspill mellom sjef 330 skv oberstløytnant Svein Tore Pettersen og kaptein (p) Dag Jostein Andresen, tidligere redningsmann ved 330 skv. Da Andresen for anledningen ikke kunne stille, ble hele foredraget gjennomført av Pettersen.

Her fikk vi en god beskrivelse av utviklingen for spesielt Sea King og fram til i dag. Her ble en minnet om en del større ulykker som har preget utviklingen av redningstjenesten. Ikke alle husket at 330 skv i periode 1995 til 1998 hadde hatt prøvedrift på Vigra.

Det kan nevnes at hel 45.000 mennesker er assistert eller reddet av 330 skv. 194.000 timer er fløyet med Sea King. Når dette kommer på trykk er både antall mennesker assistert eller reddet og flytimetallet økt.

Sjef 330 skv oppsummerer at personellet er viktigste årsak til suksessen. De er:

- Dedikerte
- Profesjonelle
- Rause
- Sammensveiset
- Står opp for hverandre
- Hjerter utenpå uniformen

Etter foredragene vanket det gaver og oppmerksomheter til jubilanten. Samtidig så ble det delt ut noen markeringer til ildsjeler i LMS-Rogaland.

En meget vellykket markering, der sjef Luft stilte med lunch, og LMS Rogaland med seminar. Og til begge arrangement var LMS teknisk arrangør.

Nå kan **150 heldige** sikre seg en del av **Blücher!**

I 2019 fikk Oscarsborg festnings venner (OFV) de siste ankerlenkene fra Blücher av datteren til Høvding, som kjøpte alle tyske krigsvrak etter krigen for kr 1.- Høvdings siste ønske, var at de siste ankerlenkene skulle bidra til å fremme historien om Oscarsborg festning.

OFV har kuttet opp ankerleddene i biter på 1.5 ca, montert de på et skjold, med inskripsjon.

Det kan produseres maksimalt 150 crester, som skal selges for å finansiere oppussingen av Veisvingbatteriet på Seiersten i Drøbak, kanoner og torpedobatteri på Oscarsborg festning.

«Blücher» var som kjent en tysk krysser, det andre av fem skip av Admiral Hipper-klassen, som ble sjøsatt 8. juni 1937.

«Blücher» deltok i den tyske invasjonen av Norge og sank 9. april 1940 etter å ha blitt truffet av granater og torpedoer ved Drøbak under slaget ved Oscarsborg festning under ledelse av kommandant Oberst Birger K Eriksen.

Pris u/emballasje kr 2150.- inkl porto. Pris med emballasje kr 2 300.- inkl porto.

Gjennom kjøp Crest(er) fra OFV, bidrar du til utvikling av Oscarsborg festning.

Bestilling sendes til svein@sveinmoen.no – eller gå inn på oscarsborgvenn.no

Operasjon «Title» Tøkt mot «Tirpitz» i Trondheimsfjorden

Frøde Lindgjerdet er cand.philol. i historie og jobber som historiker og formidler ved Forsvarsmuseet Rustkammeret i Trondheim. Han har nå skrevet en meget detaljert og spennende bok om det engelsk/norske hemmelige tøktet, og forsøket på å senke det tyske slagskipet «Tirpitz», som lå ankret opp og skjult innerst i Trondheimsfjorden i 1942.

Shetlandsgjengen skulle hjelpe engelske soldater/dykkere med slep av mini-ubåter fra England og inn i Trondheimsfjorden. To mini-ubåter hver med besetning på to mann og en sprengladning på 300 kg, skulle manøvrere seg frem mot «Tirpitz», klippe seg gjennom torpedonettet og styre miniubåten rett inn i «Tirpitz». Mye gikk galt i denne operasjonen, og dårlige værforhold må ta skylden for noe av det. Resultatet ble at slepevåierne røyk, miniubåtene ble tapt på vei inn Trondheimsfjorden, og både Shetlandsgjengen og engelskmennene måtte flykte inn mot og over grensen til Sverige.

Boken og innholdet er imponerende detaljert og spennende fortalt, og med gode bilder. Dette har Lindgjerdet klart ved å studere primærkilder fra britiske arkiver, telegrammer og rapporter som ble nedtegnet like før, under og etter operasjonen. Dette er spennende krigshistorie om heltmodige menn, i et forsøk på å senke tyskernes fryktede slagskip «Tirpitz». Anbefales!

Boka er utgitt på Museumsforlaget i pocketutgave med ISBN: 9 788283 05 1063

Einar Holst Clausen

KNM Fridtjof Nansen

Onsdag den 25. august forlot KNM Fridtjof Nansen Haakonsværn for siste gang på ni måneder.

De skal nå trene sammen med hangarskipsstyrken Carrier Strike Group 8, før de senere i år skal deployere som et fullverdig styrkebidrag til flåten. Oppdraget er viktig for Norges sikkerhet, og vil styrke og videreutvikle det bilaterale forsvarssamarbeidet mellom Norge og USA.

Besetningen vil bli historisk, da dette er første gang et norsk krigsskip blir en fullverdig del av en hangarskipsstyrke.

«Cooperative Deployment» er viktig for å styrke det bilaterale samarbeidet med USA. Denne treningen og deployeringen legger grunnlag for at vi skal kunne samarbeide godt dersom det en gang skulle bli nødvendig, forteller skipssjef på KNM Fridtjof Nansen, kommandørkaptein Ruben Grepne-Takle.

Sjøforsvaret

Foto Sjøforsvaret

FMIN gir bort sin coinsamling

Utteksling av såkalte coins har blitt en tradisjon. Forsvarsminister Bakke-Jensen har besøkt mange avdelinger i inn- og utland, og har samlet 60 coins. Nå gir forsvarsministeren og statssekretæren bort samlingen, nå som kontorene ryddes etter valget. Ifølge Forsvarets Forum, gir Bakke-Jensen med glede bort coin-samlingen til Veteran Møter Veteran (VMV), fordi VMV gjør en så god jobb for alle veteraner i Forsvaret. Dette initiativet skal forsvarsministeren få fortjent ros for.

Per Christian «Pekka» Jacobsen, nestleder og grillmester i VMV, mottok samlingen på FMINs kontor. Samlingen skal i følge «Pekka» først stilles ut i VMVs lokaler i Lommedalen, før de skal auksjoneres ut på VMVs Facebook-side på et senere tidspunkt. FMIN er ifølge nettsaken til Forum, sikker på at VMV blir brukt på en god måte, og «Pekka» kvitterte med å si at VMV skal sørge for at pengene de får inn skal føre til ytterligere aktivitet for veteranfamiliene. Foto: John Birger Morud, Forsvartets Forum

Einar Holst Clausen

FMINs og statssekretærens coinsamling.

FMINs og statssekretærens coinsamling gis bort til Veteran Møter Veteran ved Per Christian Pekka Jacobsen.

Cybersikkerhet

blir stadig viktigere

Lillehammer hotell var arena for Totalforsvarets Cybersikkerhetskonferanse i august. Cyberland, Innlandet Fylkeskommune og samarbeidspartnere klarte i løpet av to dager å informere og belyse de fleste av dagens utfordringer og trusler i det digitale rom.

Erna Solberg åpnet konferansen på videolink.

Sjef Cyberforsvaret generalmajor Inge Kampenes.

EINAR HØLST CLAUSEN

CYBERLAND

Arrangøren av cyberkonferansen er Cyberland, som er Norges ledende klynge innenfor cyber- og informasjonssikkerhet, består av partnere innenfor akademisk, næringsliv, samt Cyberforsvaret. Bak Cyberland står Innlandet fylkeskommune, Gjøvikregionen Utvikling og Lillehammerregionen Vekst, i samarbeid med Statsforvalteren i Innlandet, NTNU og Cyberforsvaret.

Det var ordfører i Lillehammer Ingunn Trosholm og fylkesordfører Innlandet Even Aleksander Hagen som ønsket de nærmere 150 deltakerne velkommen til Cybersikkerhetskonferansen. På grunn av Covid-19 restriksjoner, valgte over 200 å følge konferansen

digitalt. Både statsminister Erna Solberg og forsvarsminister Frank Bakke-Jensen (på videolink) holdt sine åpningstaler på videolink. Solberg sa at vi får stadig flere muligheter i det digitale rom, men også stadig flere utfordringer/trusler. Samarbeid er avgjørende når trusler rammer på tvers av etatene. Vi har bevilget 1,6 milliarder kroner for arbeid med cybersikkerhet, sa statsministeren. Forsvarsministeren presiserte at Norge er et av verdens mest digitaliserte land. Han kom inn på hacker-angrepet på Stortinget, men sa også at vi i dag heldigvis har evnen til å oppdage, analysere og identifisere «angriperne».

Under temaet «**Trussel og sårbarhet**» holdt sjef Operasjoner i E-tjenesten Brigt Vaage, avdelingsdirektør PST Knut Svenungsen, leder av Nasjonalt cybersikkerhetssenter Bente Hoff, og Politidirektør Benedicte Bjørnland, meget

gode innlegg, der de var innom problemområdene stormaktenes evne og ønske om spionasje, desinformasjon/«fake news», påvirkning som kan svekke demokrati og stabilitet i samfunnet. Svenungsen fra PST pekte ut Kina og Russland som de mest aktive her. Bente Hoff var i sitt innlegg bekymret for systemsårbarheten, ikke minst i perioden hvor vi har vært mye på hjemmekontor. Alt fra avanserte angrep til sms/mail-kampanjer og falske Facebook-profiler, fører til datainnbrudd som kan koste oss dyrt. Noen bedrifter har fått virus som låser hele deres datanettverk, og det kreves løsepenger for å låse det opp igjen.

Politidirektør Benedicte Bjørnland (på videolink) debatterte datakriminalitet og kriminelle nettverk som bruker avansert teknologi, kryptering og «dark web» for å kommunisere og drive sin ulovlige virksomhet. Hun var alvorlig

Full sal med over 160 deltagere på Cybersikkerhets-konferansen.

bekymret for den økende mengde løsepenge-saker. Her er det viktig at Politiet, PST, E-tjenesten og Nasjonalt cybersikkerhetssenter samarbeider godt, sa Bjørnland.

Det er ikke mulig å referere alle de 21 foredragsholderne under denne konferansen, men ett av høydepunktene var faktisk innlegget til gravejournalist i E24 Jonas Alsaker Vikan, med temaet;

«Slik gjorde vi én milliard hackede passord om til 600.000 våpen som kan brukes til å angripe nordmenn i alle samfunnssektorer».

Vikan jobbet over en lengre periode for å få tilgang til hackede passord, som ligger ute på «darknet». Han fikk tilgang på én milliard passord, analyserte, sorterte og systematiserte passordene, og resultatet var skremmende!

Han satt plutselig med 600.000 passord tilhørende alt fra privatpersoner, topp-politikere, polititopper, ledere i næringslivet osv. Med disse passordene kunne han, hvis han hadde hatt onde hensikter, skaffet seg tilgang til all personlig informasjon, bankkontoer, Facebook-side, mailkonto og mye mer. Dette kunne igjen blitt brukt til økonomisk svindel, desinformasjon og spionasje. Hver enkelt av oss må bli flinkere til å tenke sikkerhet og beskytte oss i den digitale verden vi lever i var budskapet. Vikan understreket at han hele tiden holdt ansvarlige myndigheter underrettet under prosessen.

SJEF CYBERFORSVARET GENERALMAJOR INGE KAMPENES

Det var Kampenes som oppsummerte hele Cyberkonferansen, takket sponsorene Cyber-

land, Politiet, Forsvaret, Statsforvalter Innlandet, NINU, Telenor og DSB, før han ønsket deltagerne vel hjem.

I en kommentar til Offisersbladet, sier Kampenes at konferansen hadde et godt oppbygget program. Mange av temaene er kjent for oss i Cyberforsvaret, men det har vært interessant å få bekreftet det gode samarbeidet vi har mellom de ulike etatene. Det gjelder også hvilke erfaringer de har, og hva de gjør for å motvirke cyberangrep og cyberkriminalitet. Cyberforsvaret stanser daglig mindre angrep på våre systemer, men større aktørers virusangrep og/eller forsøk på spionasje er noe sjeldnere og ofte vanskelig å oppdage, sa Kampenes.

De siste er hjemme fra Afghanistan

Mandag den 30. august kom det siste personellet hjem fra Afghanistan. De ble møtt av blant andre forsvarssjef general Kristoffersen, sjef FOH generaløyntant Odlo og sjef Forsvarets Sanitet generalmajor Reichelt. Det ble anledning til samtaler om hva de har opplevd den siste perioden, og spesielt evakueringssituasjonen fra Kabul. Personellet som kom hjem var i hovedsak sanitetspersonell fra vårt feltsykehus i Kabul, samt noen spesialsoldater og soldater som har vært med på å sikre evakueringen. Personellet som har deltatt, har sikret, men også reddet mange menneskeliv.

Einar Holst Clausen

Flesteparten av det Afghanske folk har satt pris på tryggheten norske styrker har gitt dem.

Forsvarssjef Eirik Kristoffersen møtte de sist ankomne fra Afghanistan den 30 august på Gardermoen.

Vårt personell har bidratt på mange områder også med medisinsk hjelp til befolkningen.

Flyet har landet på Gardermoen og forsvarssjefen ønsker de velkommen tilbake.

Stor marineøvelse i Sverige

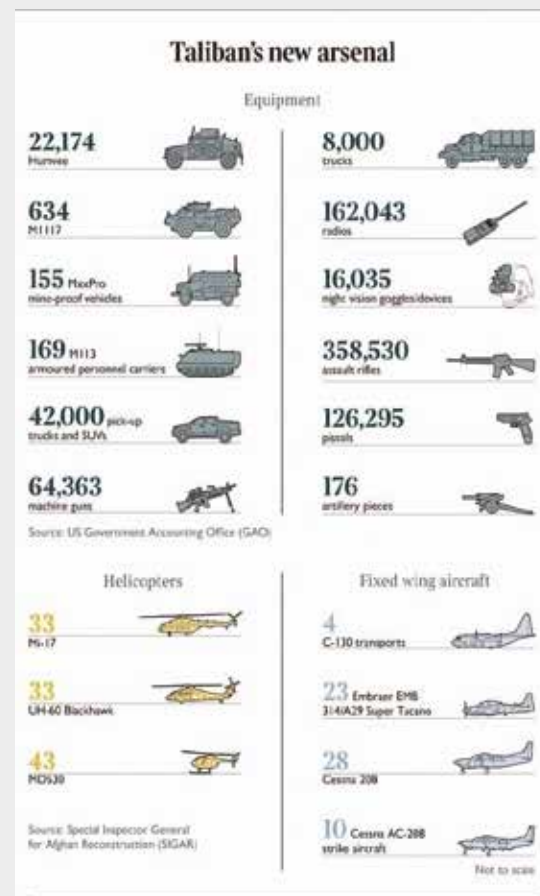
Nærmere 30 skip/fartøy fra 14 forskjellige nasjoner kastet loss fra Karlskrona om morgenen den 13. september. Det var høy beredskap om bord, og godt ute i skjærgården, styrken ble møtt av fiendtlige småbåter. Dette var starten på Northern Coasts øvelsen, som er en internasjonal årlig gjentakende øvelse i Østersjøen. I år var det Sverige som arrangerte denne øvelsen, som ble gjennomført langs kysten utenfor Karlskrona i perioden 13. til 23. september. Det ble øvet på blant annet ubåttjakt, minerydding og taktisk strid.

Einar Holst Clausen

Taliban

Hvis denne oversikten medfører riktighet, så er det overraskende, sjokkerende og trist.

Vel fortjente medaljer!

Vårt sanitetsbidrag (3. kontingent) fra feltsykehuset i Kabul var alle tilbake i Norge mandag 30. august. Fredag 17. september ble de alle hedret på Akershus festning, og fikk sin Forsvarets operasjonsmedalje festet på uniformen av sjef FOH generalløytnant Odlo. Forsvarsminister Frank Bakke-Jensen tok seg også tid til en prat med hver og en av medaljemottakerne.

Det ble en voldsom avslutning for den tredje sanitetskontingenten på feltsykehuset på Hamid Karzai internasjonale flyplass i Kabul. Uroen og usikkerheten rundt Talibans fremrykning og makt- overtagelse, og de voldsomme terrorangrepene, som drepte over 100 og skadet enda flere. Da viste alle på feltsykehuset en imponerende innsats og profesjonalitet. De reddet mange liv, helt til de av sikkerhetsmessige årsaker måtte trekke ut. En av sykepleierne sier i et intervju at de sto på i 15 strake timer fra første pasient kom inn til siste ble evakuert. Dette blir bekreftet av Bent Anders Salberg, oberstløytnant og sjef for Norges siste styrkebidrag i Afghanistan. Det er bare å gratulere og takke hver og en av disse dyktige og profesjonelle Tjenestemenn og kvinner!

Einar Holst Clausen

Fortjeneste medaljer til tredjekontingenten ved sykehuset i Kabul.

FMIN Bakke-Jensen pratet med hver og en i kontingenten.

Sjef FOH generalmajor Odlo sto for medaljeoverrekkelsen.

Norsk teknologisk samarbeid

KONGSBERG, MilDef, Sysint, Teleplan Globe og Thales Norge inngår avtale om mulig samarbeid om digitalisering av bakkekampplattformer. De norske selskapene har utfyllende bakgrunn, evner og produkter, og har en sammenfallende interesse for digitalisering av bakkekampplattformer i både det norske og det internasjonale markedet.

Illustration copyright: KONGSBERG

Patria skal levere 6-hjulet pansrede kjøretøy

Patria har skrevet en rammeavtale med Finland og Latvia på levering av pansrede 6-hjulinger. I avtalen ligger også reservedeler for produksjonen på 200 kjøretøyer som vil bli levert i perioden 2021 til 2029. Patria eies av den finske stat med 50,1 % og Kongsberg Defence & Aerospace med 49,9 %.

Saab leverer til USAs nye skolefly

Norges fremtidige jagerflygere skal læres opp på det svensk-amerikanske skoleflyet T-7A. Saabs samarbeid med Boeing resulterte i at USA valgte skoleflyet T-7A «Red Hawk», som sitt fremtidige skolefly. Her har Saab konstruert og bygget hele bakre del av skoleflyet i sine produksjonslokaler i Linköping, og har nå levert tre bakre seksjoner til Boeing. Saab bygget en helt ny fabrikk i West Lafayette Indiana, der de fremtidige bakre delene av «Red Hawk» skoleflyene skal produseres. Saab's bakre del består av skroget fra cockpit og bakover, inklusive subsystemer, hydraulikk og drivstoffsystemer og reservekraftsystemer. Nå har Boeing ferdigmontert bakre del fra Saab med sin produserte fremre del samt vinger og alt som skal på plass i et skolefly, og flyet skal gjennom en lengre testfase, før det tas i bruk.

Einar Holst Clausen

Saab/Boeing sitt skolefly T-7A «Red Hawk». Foto: Saab

Barbarians

Tysk drama

Manus: •Andreas Heckmann, Arne Nolting, Jan Martin Schart

Regi: Barbara Eder, Steve Saint Leger

Med: Laurence Rupp, Jeanne Goursaud, David Schütter, Gaetano Aronica

Totalt: 6 episoder á 45 minutter

Av NILS VERMUND GJERSTAD

LÆRERIKT OG ACTIONFYLT OM ROMERRIKET

Slaget i Teutoburgerskogen har omsider blitt gjort til film. I løpet av tre dager ble tre romerske legioner destruert av germanerne. Det endret historiens gang.

- Ri fremover på hestene deres og Imperiet vil lære disse bøndene en lærepenge, kommanderer en romersk general med rød kappe og majestetisk offiserhjelm.

De tre romerske legionene marsjerer takt- faste fremover på veien i Teutoburgerskogen. De seierssikre romerske soldater i glinsende rustninger og med sverd i hånd er filmet forfra. Fra fugleperspektiv ser de enda mer imponerende ut; der man tydelig ser at de er innordnet i kolonner. Formasjonen var en viktig del av romersk strategi som de hadde vunnet mange slag med, men denne gangen hadde fienden studert deres taktikk og også funnet svakhetene i den. 15.000 romerske soldater er i ferd med å gå rett i et bakhold.

Barbarians omhandler ett av de viktigste slagene innen eldre historie. Slaget ved Teutoburgerskogen ble utkjempet mellom romere og germanere i år 9, og det var kanskje det aller største nederlaget i Romerrikets historie.

Grunnet tapet kunne ikke romerne erobre de germanske områdene øst for elven Rhinen, og slaget ble et punktum for Romerrikets eventyrlige ekspansjon. Germanerne var barske og uredde krigerfolk, men de var også flinke håndverkere og hadde en godt utviklet sivilisasjon, også med egen religion. I hele tatt så er det mye ved dem som kan minne om vikingene i Norden. Mange germanere var også leiesoldater for Romerriket, og deltok i felttog. Dette ble også en strategisk fordel for de germanske stammene som fikk kunnskap fra sine egne om romerske strategiske svakheter i felt og på hvilke punkter de var mest utsatt.

Arminius (Rupp) er hovedperson. Han er en germaner som jobber for romerne etter å ha blitt gitt i gave til Romerriket som et tegn på germanernes lydighet. Serien fokuseres på hans kontrastfylte følelser og skiftende lojalitet i forhold til både sin germanske stamme og Romerriket. Sistnevnte har han lært å adlyde og respektere. Som adoptiv sønn til general og senator Publius Varus (Aronica), har han også selv gjort en militær karriere og blitt offiser. Hans hjerte ligger imidlertid hos den germanske stammen han var født inn i, og som han møter igjen på et felttog i nord, hvor han også knytter emosjonelle bånd til dem igjen. Det blir

Arminius som får i oppdrag å lede de romerske legionene til sted i skogen, hvor germanske stammer kan angripe dem fra begge sider, deretter isolere små grupper av legionærer og eliminere dem. «Slangen er så lang at kutter man av hodet på den merker ikke halen at det mangler noe,» sier en germansk høvding om strategien. Det er en smart plan, som fungerte overrasket bra, og som fikk keiser Augustus i Roma til å se rødt.

I denne miniserien får man også inntrykk av germanernes kultur og tradisjoner. Ikke minst innbyrdes rivalisering mellom stammene noe de må overvinne. Til slutt må germanerne forene krefter for å bekjempe imperiet, minst 15.000 romerske soldater ble drept og Rhinen ble grensen for det romerske imperiet.

Blant skuespillerne er det Laurence Rupp som utmerker seg i rollen som Arminius. Han viser evne til både sinne, stolthet, tvil og lidenskap. Blant barbarerne er det flere unge tyske skuespillere som overbeviser som barske krigere. Regien er også godt gjennomført, spesielt i scenene med marsjerende og kjempende romerske legionærer, hvor kamera veksler mellom flere perspektiv. Det bidrar også til innlevelse at germanerne snakker tysk og romerne latin.

10 gode grunner til å bli medlem

1. Har lavest kontingent av organisasjonene. Tjenestegjørende betaler 0,95% av pensjonsgivende inntekt.
Betydning for deg: Kontingenten kan trekkes av på skatten hvert år og du får mer til overs.
2. Blant markedets beste forsikringer. BFO-Pakken er unik med 8 elementer tilpasset en militær arbeidshverdag
Betydning for deg: Fullforsikret til lavest mulig pris.
3. Gratis elev, lærling- og kadettforsikring.
Betydning for deg: Du blir godt ivaretatt under utdanning.
4. BFO Forsikringskontor består av dyktige og uavhengige rådgivere som er spesialisert på BFO sine forsikringer.
Betydning for deg: Tilgang på de forsikringer som er tilpasset din livssituasjon.
5. Ungdomsorganisasjoner for unge medlemmer.
Betydning for deg: Mulighet til å påvirke.
6. Lokalforeninger i inn- og utland fordelt på 5 regioner.
Betydning for deg: Dine interesser blir ivaretatt uansett hvor du tjenestegjør.
7. Medlemsbladet Offisersbladet utgis i egen regi 6 ganger i året.
Betydning for deg: Du holdes orientert om viktige saker i forsvarssektoren av et anerkjent tidsskrift.
8. Vår hovedorganisasjon YS er partipolitisk uavhengig. Vi samarbeider med alle partier, når det tjener vår sak.
Betydning for deg: Ingen økonomisk støtte til politiske partier.
9. BFO-Skolen tilbyr spesiallagde kurs
Betydning for deg: Mulighet til faglig påfyll.
10. BFO-Stipend med inntil 12 500,- pr. år
Betydning for deg: Utdanning skal lønne seg.

Du forsvarer landet

– Vi forsvarer deg!

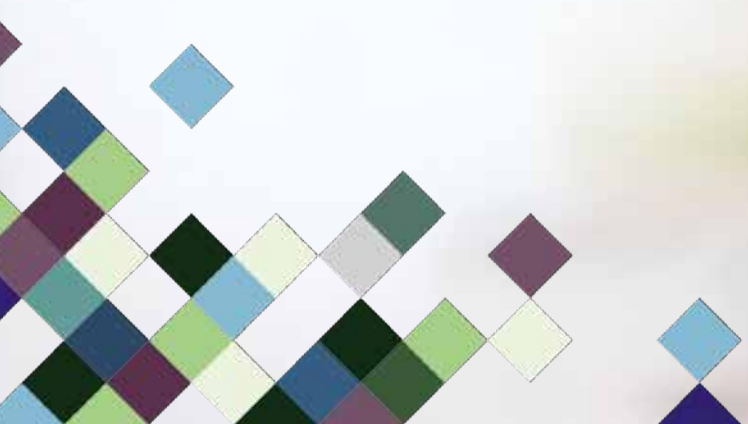
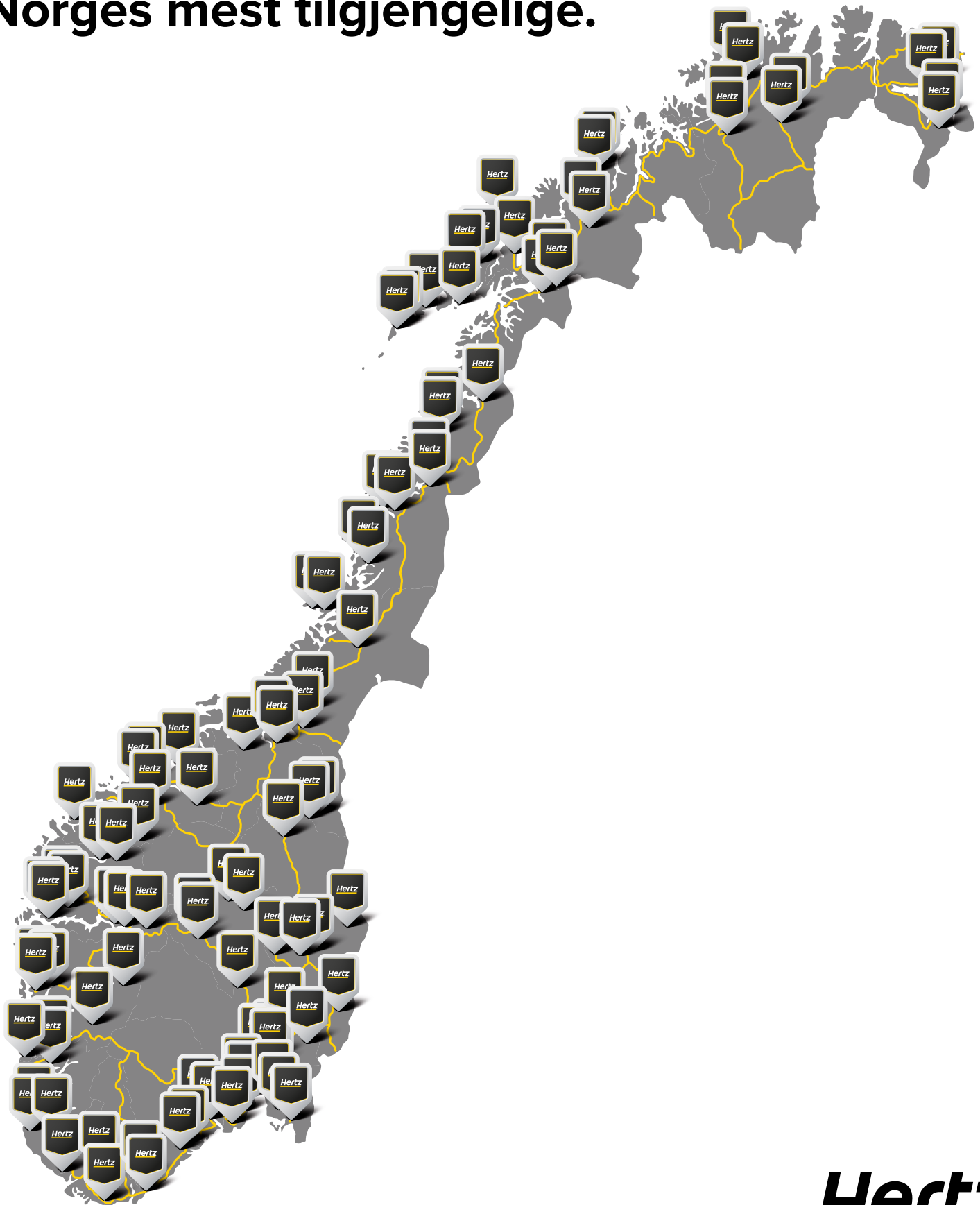

Foto: Torbjørn Kjosvold/Forsvaret

Norges mest tilgjengelige.

Hertz

Nye moderne fartøyer til Kystvakta

De tre Nordkapp-klasse fartøyene KV Nordkapp, KV Senja og KV Andenes fases nå ut etter 40-års trofast Kystvakt-tjeneste, og vil frem til 2024 bli erstattet av de tre moderne Jan Mayen-klasse fartøyene KV Jan Mayen, KV Bjørnøya og KV Hopen.

Kommandørkaptein Odd Magne Nilsen prosjektleder FMA.

Kommandørkaptein Odvin Nilsen er utnevnt som skvadronsjef for helikopterbærende fartøy av Jan Mayen klassen.

KV Jan Mayen skrog 910.

P6615 / 910, 911 og 912

TEKST & FOTO EINAR HOLST CLAUSEN

SKIPSVERFTET VARD/FINCANTIERI

Verftet Vard har lang erfaring med å bygge fartøy til både E-tjenesten og til Kystvakta. De har tidligere bygget Marjata 3 i 1993, KV Svalbard i 2002 og Marjata 4 i 2015. Verftet fikk kontrakten for bygging av Jan Mayen-klassen i 2018, og etter en omfattende design og engineeringsperiode i Norge på nesten to år, med tilhørende modelltester, analyser og simuleringer (SINTEF), startet skrogproduksjonen i april 2020.

FØRSTE SKROG I JAN MAYEN-KLASSEN

BFO/Offisersbladet møtte som eneste militær fagpresse på skipsverftet Vard/Fincantieri i Tomrefjorden Møre og Romsdal den 6. september. Det ble orientert om de nye Kystvaktfartøyene, av prosjektleder i Forsvarsmateriell kommandørkaptein Odd Magne Nilsen, og prosjektleder i Vard, Roar Gjerde. Til stede var også den nyutnevnte skvadronssjefen for disse nye helikopterførende fartøyene, kommandørkaptein Odvin Nilsen. Ikke minst fikk vi se det nyankomne skrog 910, som dagen før ankom Vard for ferdigstilling, etter flere ukers taving fra Vard sitt verft i Romania.

Skrog 910, som har fått navnet KV Jan Mayen, var overraskende stort og strømlinjeformet, og er faktisk både lengre og bredere enn våre fregatter. Nå skal det ferdigstilles, og Vard bruker nesten uten unntak norske leverandører, og det er ifølge oversikten svært mange! Nå skal 4-500 arbeidere jobbe med ferdigstillingen av KV Jan Mayen, og dette medfører også til at næringslivet i regionen vil få et betydelig løft.

AVANSERTE SYSTEMER OG SENSORER

Av de litt tyngre og avanserte systemer som fartøyet skal få, er blant annet et ildlednings-

built on trust™

Slepet fra Romania.

Fakta

JAN MAYEN-KLASSEN:

- Toppfart minimum 22 knop
- Isforsterket
- Utholdenhet 8 uker med normal driftsprofil
- Forlegge inntil 100 personer (mannskap 50+)
- CBRN beskyttelse
- Containerkapasitet på dekk
- Slepekapasitet
- To hurtiggående mann-over bord båter
- Hospitere to båter for spesialoperasjoner
- Helikopterkapasitet NH-90/land AW-101
- Oljevernkapasitet
- Militært taktisk ledelsessystem (TMS)
- Militære kommunikasjonssystemer
- Enkel bevæpning (kanon og mitraljøser)
- Sensorer IKT-systemer
- Fartøyet er 136.4 meter langt og har en bredde på 22 meter.

system fra svenske Saab, hoved-radar av typen TRS-3D fra tyske Hensoldt, og Kongsberg Maritime leverer sonarer av typen SS1221, en aktiv skrogmontert sonar som i hovedsak er utviklet for antiubåtkrigføring. Jan Mayen-klassen kan for øvrig levere drivstoff til helikoptre mens de er i lufta («helicopter in flight refueling»).

FASES UT ETTER 40 ÅRS TJENESTE

Nordkapp-klassens KV Nordkapp, KV Senja og KV Andenes som har vært i tjeneste siden 1981, fases nå ut og nye Jan Mayen-klassens

KV Jan Mayen, KV Bjørnøya og KV Hopen overtar etter hvert som de blir ferdige og operative. KV Jan Mayen er først ut, og er beregnet å komme i tjeneste i løpet av 2022, de to siste innen 2024.

Investeringen i Jan Mayen-klasse Kystvaktfartøy, er ifølge prosjektleder i Forsvarsmateriell kommandørkaptein Odd Magne Nilsen, av de største maritime materiellinvesteringene, med en kostnads-ramme på rundt 6,8 milliarder kroner. Oppdraget på denne anskaffelsen har Forsvarsmateriell fått direkte fra Forsvarsdepartementet.

Dette er HV-11 og Setnesmoen!

I høst har Offisersbladet avlagt Setnesmoen og HV-11 et besøk. Her har HV-11 sitt hovedkvarter med 22 militære og 7 sivilt ansatte, inklusive HV-11's innsatsstyrke «Archery». I tillegg har HV-11 3 lærlinger.

EINAR HOLST CLAUSEN

Setnesmoen ligger like sør for Åndalsnes sentrum i Møre og Romsdal. Denne tradisjonelle og velstelte leiren har de senere år blitt godt kjent, da innspillingene av den svært populære TV-serien «Kompani Lauritzen» har foregått her. Setnesmoen er også en av få norske leirer med golfbane rett på utsiden av leirgjerdet. Etter ankomst Setnesmoen på ettermiddagen, og en hyggelig velkomst av sjef HV-11, oberstløytnant Knut Are Bakke, ble det tid for undertegnede til å teste klatreturen opp til Rampestreken, og videre opp til toppen. La meg si det slik, at jeg skjønner hvorfor flere av deltagerne i Kompani Lauritzen

måtte ha hjelp opp, eller svimte av, for det er bratt opp dit! Etter en natts søvn på brakka, der ferdighetene med å re opp seng kom til rette, fikk jeg etter frokost, en rask prat med Geir Aker, fenriken i Kp Lauritzen, som ankom Setnesmoen for oppstart av opptak til årets sesong.

STOR ANSVARSTEIG

Det var tid for kontorbesøk hos sjef HV-11, der Bakke orienterte om et HV-11 som har et stort og utfordrende ansvarsområde, med høye fjell, fjorder, ferjer, tunneller, smale veier, havner, olje- og gassinstallasjoner og 8 flyplasser. All denne infrastrukturen i distriktets 40 kommuner skal kunne sikres og forsvares. Til dette har sjef HV-11

oberstløytnant Knut Are Bakke 16 heimevernsområder med rundt 2400 soldater og innsatsstyrke Archery med rundt 200 soldater i sitt distrikt. Nå har HV-11 også mottatt nye feltkjøretøy, og får stadig mer moderne materiell. Noe som bidrar til økt operativitet. Vi er godt fornøyd med dagens materiellstatus, men ønsker oss som mange andre at våre soldater får de uniformsartiklene de skal ha og tilstrekkelige ressurser til å få trent både HV-områdene og innsatsstyrken årlig sier Bakke.

SJEF HV-11 SITT OPPDRAG ER

– Etablere og opprettholde situasjonsforståelse i eget ansvarsområde

- Sikre viktig infrastruktur
- Bevokte viktige transport- og forsyningsakser
- Ivareta sivil-militært samarbeid
- Battle Space Management i eget ansvarsområde
- Være forberedt på mottak av allierte forsterkninger

NOEN UTFORDRINGER RUNDT DETTE KNOT ARE BAKKE?

Sjef HV-11 kunne fortelle at vi med dagens sikkerhetspolitiske situasjon må være forberedt på vedvarende høy aktivitet fra fremmed etterretning, samt at hybride trusler kan være det mest aktuelle i HV-11 sitt ansvarsområde. Det er krevende å etablere og vedlikeholde situasjonsforståelse overfor hybride trusler, men en av Heimevernets styrker er et stort lokalt nettverk som kan oppdage og rapportere om «unormaliteter». Hybride trusler kan likevel føre til korte varslingsperioder og være utfordrende å forsvare seg mot.

Av andre utfordringer vi kan stå overfor kan klimaendringer med mer ekstremvær og fare for

Sjef HV 11 oberstløytnant Knut Are Bakke.

Fra kompani Lauritzen sesong 1 på Setnesmoen. Foto TV2.

Foajeen i kontorbygget til HV 11.

Sjefs-jeepen til oberst Lauritzen. Innspillingen av sesong tre var på gang under Offisersbladets besøk.

Stabstroppen til innsatsstyrke Archery HV 11 øver på taktisk kolonne i storslått natur ved Åndalsnes. Foto Forsvaretsved Åndalsnes.

flom, ras og skred nevnes. Dette er hendelser der heimevernet må være forberedt på å bidra med bistand til det sivile. I tillegg har vi, som alle andre, fått erfare hvor utfordrende det er å trene og operere med en langvarig pandemi pågående.

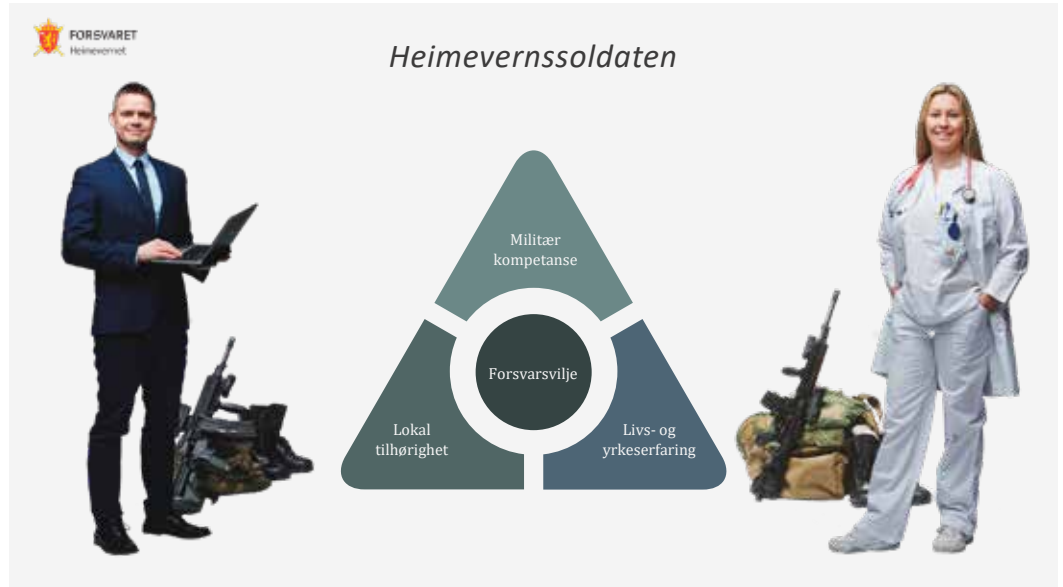
Bakke presiserer at å være sjef HV-11 er en utfordrende, spennende og lærerik jobb, der samarbeidet med Statsforvalter og Politimester i rammen av Totalforsvaret på regionalt nivå er en viktig del av jobben. På lokalt nivå er det områdesjefene i Heimevernet som på tilsva-

rende måte samarbeider med kommunale beredskapsråd og lokale beredskapsaktører.

HVORDAN INNVIRKER DET Å HA KOMPANI LAURITZEN I DIN LEIR?

Til det svarer Bakke at det normalt ikke er noe problem i det hele tatt. Foregående år har de så å si hatt leiren helt for seg selv. I år har vi hatt en del egen aktivitet i leiren samtidig med innspillingen, men dette har blitt løst gjennom jevnlig koordineringsmøter med produksjonsselskapet. Vi har imidlertid måttet informere alt

Heimevernssoldaten

eget personell om å respektere at det ikke er tillatt å ta kontakt med, ta selfie med eller filme noen av aktivitetene eller deltagerne i kompani Lauritzen for å unngå lekkasjer før det skal sendes på TV. Det gjelder i leir så vel som utenfor, sier Bakke.

Etter den gode samtale med sjef HV-1, gjensto bare å takke for at Offisersbladet fikk komme på besøk i en veldrevet leir i flotte naturomgivelser.

Forsvarets bedriftshelsetjeneste Indre Østland besøkte også HV-11 på Setnesmoen

Under Offisersbladets besøk på Setnesmoen i slutten av august, traff jeg også på Forsvarets bedriftshelsetjeneste Indre Østland (FBHT IØ). Et hyggelig og interessant møte med en imøtekomende gjeng proaktive og dyktige jenter.

Fra venstre: Bedriftsoverlege Agnetha Emma Iversen, Bedriftsfysioterapeut Helene Movold Nilssen, Yrkeshygieniker Lina Therese Finstad, Forran: Bedriftssykepleier Edna Røssberg. Videre mot venstre: Bedriftsoverlege Mona Kristin Solberg, Leder FBHT IØ/ Bedriftssykepleier Liz H. Flyen Kvamme.

EINAR HOLST CLAUSEN

De forteller at FBHT IØ er en av de fem regionale bedriftshelsetjenester i Forsvarets bedriftshelsetjeneste (FBHT), og har kontorlokalene på Sessvollmoen. De kunne fortelle at de betjener alle Forsvarets avdelinger i hele østlandsområdet; fra Gardermoen-området i sør og til Åndalsnes og Dombås i nord. De er veldig opptatt av at alle avdelinger og ansatte skal ha lik tilgang til våre tjenester, og at alle ansatte skal kunne ta kontakt med eventuelle helserelaterte arbeidsmiljøspørsmål. De presiserte at FBHT IØ har en fri og uavhengig stilling i arbeidsmiljøspørsmål uansett hvem som tar kontakt og vi har fagkompetanse om sammenhengen mellom helse og arbeidsmiljø, og de har taushets- og journalplikt i saker de jobber med.

FBHT IØ jobber etter Arbeidsmiljøloven med

Forskrifter. Vi ønsker å trekke frem «Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning §13-2 Arbeidsgivers bruk av bedriftshelsetjenesten som lister opp hva vi kan bistå med. FBHT IØ utarbeider samarbeidsavtale sammen med de avdelingene vi bistår, sier Liz H. Flyen Kvamme, bedriftssykepleier og leder FBHT IØ. Hun forteller at hovedoppgaven er forebygging av arbeidsrelaterte helseplager og å fremme et forsvarlig arbeidsmiljø.

NOEN AV HOVEDOPPGAVENE ER;

- Bistand med risikovurderinger ved eksponeringer som kan være helseskadelig innenfor fagområdene beskrevet i Arbeidstilsynets Arbeidsmiljømodell.
- Gjennomføring av målrettet arbeidshelseundersøkelse ved eksponeringer som kan føre til helseskader (hørselstester, lungefunksjons-

testing, bly, kjemikalier mm) med anbefaling om tiltak for å forebygge arbeidshelseskader.

- HMS undervisning (Arbeidslivets spilleregler, konflikthåndtering for ledere, HMS- kurs, oppdateringskurs og andre fagrelaterte kurs).
- Sykefraværsoppfølginger og rusrelaterte helseoppfølginger.
- Rådgivning og oppfølging (f.eks lederstøtte, forebygging av belastningslidelser, omstilling, annet systematisk, forebyggende HMS arbeid/ internkontroll, sykefravær- og rusoppfølginger, tilrettelegging for ansatte, arbeidsmiljøkartlegginger og yrkeshygieniske målinger)
- Deltagelse i HMS-møter og utvalg (AMU, RMU, IA-råd, STØG grupper etc).

Dere finner oss på Forsvarets Bedriftshelsetjeneste Indre Østland - Forsvarets intranett

Medlemsfordeler

💧 Nordea Direct	Medlemsbank
💧 Milrab	BFO-priser
💧 Fjellsport	20%
💧 Therm-a-Rest	20%
💧 Arc'teryx	25%
💧 Osprey	25%
💧 SATS	22%
💧 Norsk Uniform	20%
💧 VISMA-avtalen	Over 30 rabattavtaler
💧 Advokatbistand	15 t gratis årlig
💧 Høyskolen Kristiania nettstudier	Rabatt for deg og din familie
💧 CTC Bilpartner	Leasing/Langtidsleie
Hotell	Ulike hotellkjeder

Se flere rabatter på
www.bfo.no/medlemsfordeler

SQUAREHEAD
TECHNOLOGY

MILITARY SUPERHEARING

Multipurpose, acoustic sensor
for passive threat detection

Read more about our systems for general acoustic target tracking and identification at sqhead.com

100 år med grensevakt

Garnisonen i Sør-Varanger (GSV) feiret den siste helgen i september sitt 100-års jubileum for døgntkontinuerlig grensevakt mot grensen mot Russland

Grensestasjon Grense Jakobselv.

EINAR HOLST CLAUSEN

STOLT HISTORIE

En lang og stolt historie ble behørig markert på Høybuktnoen og på grensestasjonene. Sjef Hæren generalmajor Lars Lervik, sørget for en meget verdig ramme på markeringen, sammen med hele bataljonen med dagens sjef oberstløytnant Michael Rozmara, tidligere GSV-sjefer, tidligere ansatte, sivile myndigheter og inviterte gjester. Hele 14 tidligere GSV-sjefer og 30 tidligere kompanisjefer og stasjonssjefer var blant disse. GSV-sjef fra 1978-1981, Vigar Aabrek, nå pensjonert general, fikk også æren av å tale til soldatene og befalet på bataljonsoppstillingen. Han ga et visst tilbakeblikk, snakket om materiell-utviklingen, de nye flotte grensestasjonene, og ikke minst roste han dagens motiverte og dyktige grensejegere.

SJEF GSV TALE TIL SOLDATENE

Denne markeringen er en dag for å minne de som har skrevet historien, sa sjef GSV oberstløytnant Michael Rozmara i front av sin bataljon.

Det er titusenvis av grensejegere som har voktet vår landegrense mot øst, og flere skal det bli fortsatte han. GSV-sjefen minnet om at grensevakt er spesiell, fordi vi har vernepliktige soldater som døgnet rundt løser skarpe oppdrag for Norge. En god grensejeger klarer å løse oppdragene selvstendig og grundig! Vi har verdens beste vernepliktige soldater her på GSV, sa en stolt GSV-sjef.

FLOTT JUBILEUMSBOK

Den nå pensjonerte Harald Enebakk har 42 års tjeneste i Hæren bak seg, hvorav 28 år av de ved GSV. Så få er vel mer egnet enn GSV-veteranen Enebakk til å skrive om GSVs historie gjennom 100 år. En rekke tidligere sjefer, ansatte og sivile knyttet til SV har bidratt med deltaljinformasjon og private bilder. Dette flotte bokverket på nærmere 300 sider, tar for seg alt fra etableringen av grensevakt holdet i 1921 og utviklingen helt frem til i dag. Ved hjelp av mange flotte bilder, får vi innblikk i dagliglivet til befalet og soldater over en 100-års periode, med øvingsaktivitet, materiell-

utvikling, forbedring av, og nybygg av grensestasjoner, vaktstedene/OPene, samt Høybuktnoen. Her har nok Enebakk fått bidrag fra tidligere grensejegere også.

Noen morsomme vandrehistorier fra tjenesten har han også fått plass til, for eksempel spøken der en norsk grensestasjon lurte Russerne på en observasjonspost, til å tro at de skjøt kokken! Tilbakemeldingen fra Russisk side var at det var helt ok å opprettholde disiplinen, men de ønsket at de ikke gjorde det fullt så synlig. En mer alvorlig beskrevet episode er fra 1968, da mengder av Russiske stridsvogner (T-55) rullet mot grensen og gikk i stilling, i tillegg til kanoner og rundt 15.000 soldater. Det ble slått full alarm og forsvarsforberedelser ble iverksatt! Det hele endte heldigvis med at stridsvognene og resten av styrken senere trakk seg tilbake.

Boken er rene oppslagsverket og er som sagt krydret med flotte bilder. Den har også bilder av alle GSV-sjefer, oversikt over NKer ved GSV, avdelingssjefer/kompanisjefer, og

Jubileumbok

Et knippe tidligere GSV sjefer.

Grensevakt med hund.

På vinteren brukes ofte snøscooteren på patruljer.

Våre grensejegere patruljer grensen mot Russland natt som dag sommer som vinter.

Her er tidligere kp avd sjefer og stasjonssjefer samlet.

stasjonssjefer. Boken er trykket opp i et begrenset opplag, men ble gitt som gave til alle inviterte gjester under jubileumshelgen.

KORTVERSJONEN AV HISTORISKE FAKTA

Garnisonen i Sør-Varanger ble opprettet med virkning fra 1. juli 1921, som Garnisonskompaniet i Kirkenes, tre år etter at norske soldater først startet med militær overvåking av grensen, som nøytralitetsvakt i 1918. Fra 1. juli 1959 overtok GSV oppsynet langs den norsk-

sovjetiske grense, en oppgave som til da hadde vært tillagt en sivil politistyrke (grenseoppsynet). Fra 1. januar 2019 inngikk GSV i Finnmark Land-forsvar (FLF).

GSV har både et militært og ett ikke-militært hovedoppdrag. Begge oppdragene er knyttet til en døgnkontinuerlig overvåking av riksgrensen mot Russland. Det militære oppdraget handler om suverenitetshevdelse ved ivaretagelse av Norges interesser i grenseområdet. Det handler om tilstedeværelse, overvåkning

og rapportering, og utgjør en del av det militære forsvaret av Finnmark og Norge. Det sivile oppdraget er å overvåke at grenseavtalen mellom Norge og Sovjetunionen fra 1949 etterleves. Oppdraget inkluderer samtidig overvåking av Schengenområdets yttergrense i Nord for å forhindre brudd på riksgrenseloven og utlendingsloven.

Grensejegerne opptrer delvis på vegne av politimesteren i Øst-Finnmark. De kan med det ivareta oppgaver politiet normalt har, og

Noen ganger benyttes også helikopter til rask forflytning.

Fanevakt ankommer med GSVs fane.

Sjef GSV oberstløytnant Michael Rozmara sjef Hæren generalmajor Lars S. Lervik og sjefsersjant ved GSV kommandersersjant Trond Lysholm. Foto Tobias Berteig Forsvaret.

En av grensestasjonene med OP tårn mot den Russiske grensen.

Klar for vinterøvelse.

GSV Høybukta leir har utviklet seg mye de siste tiårene.

innehar begrenset politimyndighet. I tillegg har den norske grensekommisæren et oppdrag med å følge opp de bilaterale avtalene mellom Norge og Russland.

GARNISONEN I SØR-VARANGER I DAG

Tjenesten ved GSV er i dag delt i en opplæringsfase og en tjenestefase, et halvt år på hver. Alle de vernepliktige, skal gjennom en elleve ukers rekruttskole i Utdanningskompaniet, unntaket er Jegerkompaniet, som nå er

på plass ved GSV. Etter rekruttskolen overføres en del av soldatene til Garnisonskompaniet der de gjennomfører resten av tjenestetiden, eller utdannes til operasjonssoldater som sendes ut til grensekompaniene for å bidra til oppdragsløsningen. Resterende soldater blir værende i Utdanningskompaniet for å bli grensejegere. Etter seks måneders trening og øving, sendes grensejegerne ut til tjeneste ved en av de to grensestasjonene. I dag tilbyr GSV de vernepliktige å gjennomføre en 18-måneders første-

gangstjeneste (frivillig). Det viser seg at flere av soldatene er interessert i en slik utvidelse av førstegangstjenesten. Dette fikk Offisersbladet bekreftet ved sitt forrige besøk ved GSV. Soldater på 18 måneders tjeneste øker definitivt kompetansenivået ved avdelingen.

GSVs motto; Alltid klar!

Av John Berg, major (R)
Forsvarsanalytiker

SVEITS VELGER F-35

F-35.

Regjeringen i Sveits foreslo i sommer at landet skal anskaffe Lockheed Martin F-35A kampfly som erstatning for sine gjenværende 30, aldrende F/A-18 Hornet. Planen er å kjøpe 36 F-35A. Med bnp (brutto nasjonalprodukt) som målestokk på økonomisk bæreevne innebærer dette at Sveits, i likhet med de aller fleste andre F-35-kjøpere, går for bare knappe halvparten så mange fly som det Norge gjør, med sine 52 fly. Kjøpesum for de 36 flyene, med den vanlige pakken omfattende støtte, oppgis til 5,5 milliarder dollar, med andre ord 152,8 millioner dollar per fly.

Det var ventet at Sveits skulle velge franske Dassault Rafale eller muligens Eurofighter Typhoon. Boeing F/A-18C/D Super Hornet var også med i konkurransen. Valget av F-35 karakteriseres som overraskende og er blitt møtt med en del kritikk i sveitsisk presse der det hevdes at valget av fly fra utenfor EU er «et strategisk feilgrep» og et «katastrofalt signal til Europa». Det blir også karakterisert som overraskende at regjeringen hevder at prognoser viser at over 30 år vil anskaffelse og drift av 36 F-35A bli 2,16 milliarder dollar rimeligere enn for «nærmeste konkurrent». Som kjent peker alt foreliggende tallmateriale, også USAs egne foreliggende offisielle tall, ut F-35A som markedets klart dyreste kampfly.

Erklæringen om valget fastslår at alle konkurrentene klarte de spesifiserte men ikke offentliggjorte kravene, men at F-35A var best innen tre av fire hovedspesifikasjoner. Leveranser er planlagt fra 2025. For en del år siden valgte Sveits svenske Saab JAS 39 Gripen E som nytt kampfly, men dette ble forkastet i en folkeavstemning der flertallet mente at landet ikke trengte nye kampfly på daværende tidspunkt. (Aviation News sept 2021)

Sveitsisk F-18.

USAs EABO.

MARINEKORPSET TENKER NYTT

Etter å ha avskaffet stridsvogner og annet har USAs Marinekorps utviklet et nytt «øyhopping» konsept for operasjoner på øyer innenfor farvannene Kina gjør urettmessig krav på, og innenfor rekkevidde for kinesiske ballistiske missiler. «Øyhopping» er et begrep hentet fra andre verdenskrig, da korpset gikk i land på øy etter øy i det vestlige Stillehavet, ofte under meget harde kamper, og slik steg for steg nærmet seg Japan. De fleste av øyene ble etter erobring raskt utbygd med flybaser. Det nye «Expeditionary Advanced Base Operations» konseptet går ut på å landsette kompanigrupper på øyer nær Kina, med landbaserte sjømålsmissiler, trolig Kongsbergs NSM, F-35B STOVL (Short Take-Off Vertical Landing) kampfly og annet. Oppdragene vil hovedsakelig være å overvåke og eventuelt angripe kinesiske fartøyer. Hvis nødvendig skal styrken raskt kunne flytte til en annen øy eller trekkes ut for reorganisering og hvile.

Dette krever sterk støtte fra små og lette og nær stealthy amfibiefartøyer, for flytting inn og ut igjen, og for forsyninger. Fartøylene bør være mest mulig like sivile fartøyer som trafikkerer farvannene. US Navy planlegger raskest mulig å anskaffe «flere dusin» slike fartøyer.

Men nå diskuteres også en annen plan: Siste 25 år har US Navy bygget 3000 tonn, opptil 40 knops Littoral Combat Ships (LCSs); i teorien små og fleksible fartøyer med svære helikopterdekk, og store rom for rask utskifting av utrustning. Som standard væpning har fartøylene bare en 57 mm kanon og RAM (Rolling Airframe Missile) kortere rekkevidde luftvernssystemer. Men de store rommene har opplegg for rask «plug-and-play» integrering av «mission modules» for ASuW (Anti Surface Warfare), ASW (Anti Submarine Warfare) eller minekrigføring. Dette var imidlertid i teorien. Det er blitt bygget to klasser LCSer, Freedom- og Independence-klassene, begge er meget dyre både i anskaffelse og drift og spesielt Freedom-klassen er plaget med store tekniske problemer. US Navy insisterer på å få skrapet de tidligst bygde fartøylene og helst hele Freedom-klassen. Den nye planen som er dukket opp går ut på å beholde i alle fall et antall Independence-klasse skip og modifisere dem for støtte til Marinekorpsets «øyhopping» konsept.

Independence-klassen er lett kjennelig på sitt trimaran skrog. Den kan forholdsvis lett bevæpnes med vesentlig bedre luftvern i form av ESSM (Evolved Sea Sparrow Missile) og med forskjelligartede andre våpen. Med sin store fart kan den bli en formidabel taktisk raider til støtte for «øyhoppere». Det er planlagt 18 Independence fartøyer og alle er levert eller under bygging. US Navy holder på at de to første, minst, må skrapes, men det kan altså bli opptil 16 raidere til støtte for marinekorpset. (David Axe, Warships International Fleet Review sept 2021)

USAs Littoral Combat Ship.

Snowmobile Pulk

**Used by the military in several countries for many years.
100% recyclable product
PEHD, Steel and textile.**

- Rotation moulded polyethylene hull
- Cordura cover
- Waterproof
- High loading capacity
- Excellent floating ability
- Low friction, easy to pull
- Unique handling

Rescue version

NATO stock no: 3920-25-160-0732

Army version

NATO stock no: 3920-25-160-0731

Arctic Pulk®
www.arcticpulk.com
Norway, 9372 Gibostad
Tlf: +47 984 21 112

Norwegian Aviation and Defense Group (NADG) ble etablert i 2017 og er et privateld norsk selskap. Vi er etablert i toppmoderne lokaler ved Stavanger lufthavn, Sola.

NADG er anerkjent som en industriell samarbeidspartner av det norske Forsvarsdepartementet.

NADG bruker sin unike kunnskap og erfaring til å bygge opp et toppmoderne treningssenter, Aviation Training Center Norway (ATCN).

Aviation Training Center Norway vil innen 2023 ha en godkjent trenings organisasjon i henhold til EASA's regelverk.

NADG er en uavhengig representant for Bell produkter i Norge og Island innforbi det kommersielle og militære markedet.

**BELL 525 - DEN NESTE GENERASJONENS ARBEIDSHEST FOR
OLJE & GAS, KYSTVAKTEN, HÆREN OG SPESIALSTYRKENE**

For mer informasjon vennligst besøk www.nadg.no

